Azg Ազգ

21 ԱՊՐԻԼ 2012 ՇԱԲԱԹ 73(4925)

ISSN: 1829-1651

Վերջին վկաները

Առաջիկա կիրակի՝ ապրիլի 22-ին Նյու Յորքի Թայմս սկվերում կայանալիք Հայոց ցեղասպանության զոհերի հիշատակման 97-րդ տարելիցին կմասնակցեն այդ ոճրագործության առաջին սերնդի մինչ օրս ապրող եզակի ականատես-վկաներ Փերուզ Գալուստյանը, Շառլոտ Քեչեջյանը եւ Արշալույս Դադիրը: Նրանք Նյու Յորքի Հայկական տուն-ծերանոցի բնակիչներ են, իր տեսակի մեջ եզակի մի հաստատություն, ուր ապրում են միայն հայազգի տարեցներ:

102 տարեկան Փերուզ Գալուստյանը ծնվել է Խարբերդում: Հիշում է, թե ինչպես են թուրքերը հավաքել 15 տարեկանից բարձր բոլոր տղամարդկանց, այդ թվում եւ իր մորեղբորը, զույգ-զույգ կապել միմյանց եւ նետել կամրջից Եփրատ գետը: Վեց տարեկանում նա իր մոր հետ ծառայել է թուրք ավազակապետ Իբրահիմ բեյի տանը: Տարիներ հետո նրանց հաջողվել է մեկնել Սիրիա, որտեղից էլ տեղափոխվել են Միացյալ Նահանգներ:

Արշալույս Դադիրը ծնվել է Շապին Գարահիսարում 1913-ին: Թուրքերը սպանել են իր հորը: Հորեղբայրը եղել է հայտնի բժիշկ, ում 1915-ի ապրիլի 24-ին ֆել են դեպի կառափնարան բազմաթիվ հայ մտավորականների հետ:

Իր 100-ամյա տարելիցին մոտեցող Շարլոտ Քեչեջյանը հիշում է, թե ինչպես է փայլել մոր հետ անապատի միջով՝ անընդհատ խնդրելով նրանից մի փիչ ջուր:

Մոտ մեկ դար առաջ է հիմնվել Նյու Յորքի Հայկական տունը, որի առաջին բնակիչները Ստամբուլից նավով Ամերիկայի արեւելյան ափ հասած եղեռնապուրծ բազմաթիվ հայ գաղթականները եղան: Այդ տարիներին Քուինս թաղամասում ապրող մի հայ ընտանիք իր հարկի տակ օթեւան է տվել անտուն մի քանի հայերի: Հետագայում տան անդամների թիվը ավելացել է նոր եկվորներով: Անհրաժեշտություն է առաջացել ստեղծելու ծերանոց, արդեն՝ տարեց, միայնակ հայերի համար: Տանտիրուհու՝ Սիրանույշ Սանոսյանի նախաձեռնությամբ ստեղծվել է օգնության ֆոնդ, ինչի շնորհիվ Ֆլաշինգի թիվ 45 հասցեում կառուցվել է եռահարկ, հարմարավետ մի շենք:

Տասնամյակներ շարունակ այս եզակի հաստատության խորհուրդն ու ձգողականությունը Հայոց ցեղասպանության անամոթ հուշեր ունեցող բնակիչներն էին, որոնց պատմությունները հիմք են եղել Հայոց եղեռնին առնչվող բազմաթիվ կինոսցենարների, գրքերի, հոդվածների, պատմական տարաբնույթ ուսումնասիրությունների համար: Այսօր հրաշքով ապրող եզակիներն են մնացել:

Իսկ վաղը լռություն չի լինելու, վաղը գալու ենք մենք՝ ցեղասպանության սերնդի հաջորդ ժառանգներս, պատմելու եւ վկայելու նրանց մեզ փոխանցածը եւ ավարտելու այն դասը, որի համար նրանք պայքարեցին:

ՍԱՌԱ ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ
Նյու Յորք

Իսրայելը՝ Ադրբեջանի գերժամանակակից զենքի մատակարար

Ա. ՀԱԲՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Ապրիլի վերջին սպասվում է Իսրայելի արտաքին գերատեսչության ղեկավար Ավիգդոր Լիբերմանի այցելությունը Բաքու, որը վերջին անգամ Ադրբեջանում եղել է դեռեւս 2010-ի փետրվարին: Այս անգամ այցի օրակարգը, սակայն, ամենայն գաղտիությամբ է ծածկված: «The Jerusalem Post»-ն, ըստ ադրբեջանական կայքէջերի, նշելով ԱԳ նախարարի մոտակա այցելության մասին, ընդգծում է, թե Լիբերմանի այցն ինքնին մատնանշում է «Իրանի հետ հարավում սահման ունեցող երկրի հետ ռազմավարական առումով կարեւոր հարաբերությունների ծաղկման մասին»:

«Գաղտնիք չէ, որ Բաքվում կողմերը քննարկելու են երկկողմ հարաբերությունների բոլոր ասպեկտներն ու ռազմավարությունը», նշում է իսրայելական պարբերականը, տեղեկացնելով, որ Լիբերմանի այցի առնչությամբ անգամ Թել Ավիվում ամեն ինչ գաղտնի է պահվում:

Իսրայելական պարբերականի դիտարկումը, թե վերջին շրջանում Իսրայելի համար Ադրբեջանը մեծ կարեւորություն է ձեռք բերել, նորություններ չարից չէ: Սակայն պարբերականի փորձը՝ դեռեւս մարտի վերջին «Foreign policy» պարբերականում լույս տեսած Մարկ Փերրիի հոդվածը բխեցնել հենց այդ հարաբերությունների կարեւորությունից, առանց համապատասխան համատեքստի, այնքան էլ չի համապատասխանում իրականությանը:

Հիշեցնենք, որ, ինչպես արդեն ներկայացրել է «**Ազգը**», խոսքը Ադրբեջանի հարավում Իսրայելին թռիչքուղիներ տրամադրելու մասին էր, որ Մարկ Փերրին մատուցել էր՝ ելնելով ԱՄՆ ռազմական ու դիվանագիտական բարձրաստիճան աղբյուրների տրամադրած տեղեկություններից:

Տես էջ 3

Քրեական գործ Ստամբուլի չարաբաստիկ հանրահավաքի մի քանի մասնակիցների դեմ

Ինչպես հայտնի է, փետրվարի 26-ին Ստամբուլում՝ Խոջալուի «կոտորածի» այսպես կոչված ոգեկոչման հանրահավաքում բարձրացվել էին «Բոլորդ հայ եք, բոլորդ վիժվածք», «Հրանտի վիժվածքները մեզ չեն ընկճի», «Ակն ընդ ական, ատամն ընդ ատաման. վրեժ» մակագրությամբ ցուցապաստառներ: Ստամբուլի դատախազությունը, ինչպես նշված է «Հայթերթում», հանրահավաքի ցուցապաստառներ կրող 11 մասնակիցների նկատմամբ քրեական գործ հարուցելու նպատակով հետաքննություն է սկսել եւ ապրիլի 20-ին մեղադրական է ներկայացրել դատարան:

Ամբաստանյալների անունները կարեւոր չեն, պարզապես ասենք, որ նրանց մեջ կան երիտասարդ կանայք: Հատկանշական է, որ այդ հանրահավաքը կազմակերպել է թուրքական կառավարությունը, իսկ մասնակիցների թիվը շուրջ 100 հազար է: Համենայն դեպս, մեղավոր ճանաչելու դեպքում այս 11 ամբաստանյալներին սպառնում է 1-3 տարի ազատազրկում:

Հ. Ջ.

Արշավ ընդդեմ «Հյուրիեթ» թերթի

Այդ մասին երեկ նշել էր Հ. Պոլսո «Հայթերթ» կայքէջը: Ըստ տեղեկության, այլազգիների նկատմամբ երկրում ատելություն հրահրելու, խտրականություն դրսեւորելու եւ սադրիչ գործունեություն ծավալելու համար «Հյուրիեթի» դեմ այդ արշավը ձեռնարկել են մի խումբ պոլսահայ մտավորականներ:

Նրանք արշավի մասին տարածել են հաղորդագրություն, մասնավորապես նշելով, որ «Հյուրիեթի» հեղինակները, բազմիցս սեւացնելով հայ, քուրդ եւ այլ փոքրամասնություններին, Լինչի դատաստան են տեսել նրանց մի շարք ներկայացուցիչների հետ, ահաբեկել վերջիններիս եւ պատճառ են դարձել սպանության:

Պոլսահայ մտավորականները այսուհետեւ «Հյուրիեթ» չկարդալու կոչ են արել նրանց, ովքեր հարգում են մարդու իրավունքներն ու հավատում ժողովրդի եւ դավանանքի ազատությանը: Հաղորդագրությունը մտավորականների անունից ստորագրել են Նադիա Ույգունն ու Սարգիս Ադամը:

Հ. Ջ.

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

Ցեղասպանության հիշատակում օրենսդիր մարմնի շենքում

Ապրիլի 20-ին՝ Ամերիկայի ժամանակով առավոտյան ժամը 10.30-ին Մ. Նահանգների օրենսդիր մարմնի շենքում կայացել է Հայոց ցեղասպանության ամենամյա հիշատակի հավաքը, որն անցել է հանդիսավոր պայմաններում: Ըստ Բոստոնից «Միրոր-սփեթեյթրի» տեղեկությունների՝ օրվա գլխավոր բանախոսն է եղել «Արմինյն Ուիֆլի» թերթի խմբագիր եւ Քլարկ համալսարանի դասախոս Խաչիկ Մուրադյանը: Ներկայացուցիչների պալատի եւ Սենատի համատեղ որոշմամբ հատուկ մրցանակ է շնորհվել դրամատուրգ Ջոյս Վան Դայքին՝ «Տարհանվածը: Երազային պիես» թատերգության համար, որն իր տեսակի պատմությունն է, եւ նախկին սենատոր Սթիվն Տոլմանին:

Ցերեկույթը վարել է Ցոլին Սարյանը համագործակցելով Ներկայացուցիչների պալատի անդամներ Ջոնաթան Հեխտի (դեմոկրատ Ուոթերթաունից), Ջոն Լոունի (դեմոկրատ Ուոթերթաունից) եւ Ուիլյամ Բրաունզբերգերի (դեմոկրատ Բելմոնտից) հետ:

Կատարողական արվեստի ցուցադրումներով հանդես են եկել Հայ քույրերի ակադեմիայի եւ Սբ Ստեփանոս հայկական տարական դպրոցի ուսանողները, ինչպես նաեւ Հայկ եւ Անի Հովսեփյանները:

Վերջում տրվել է թեթեւ ընդունելություն: Սբ Վարդանանց ասպետների Արարատ ժողովարանի կողմից տրամադրված են եղել ձրի ավտոբուսներ:

Հ. Ծ.

Խառնաափոթ

ՄԱՔԻԵՏԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Մի անհասկանալի խառնաափոթ է նախընտրական խաղի մեջ մտած քաղաքական ուժերի շուրջը եւ մերձ: Մարդ բան չի հասկանում՝ ով ում դաշնակիցն է, ով՝ ում մրցակիցը, ով՝ ում հակառակորդը: Հակառակորդը բարեկամ է դարձել ու նույնիսկ կոալիցիոն բարեկամները հիմա փիչ է մնում դառնան հակառակորդներ: Ու այս խառնաշփոթի բնույթը ոչ գաղափարական է, ոչ ծրագրային, ոչ քաղաքագիտական ու ոչ էլ որեւէ տրամաբանություն ունի, որովհետեւ մի ինչ-որ գաղափարի շուրջը գործակցությունը (ասենք՝ ընտրությունների վերահսկման) միշտ էլ կարող է գալ-հանգել մի այլ գաղափարի շուրջը հակամարտությանը: Ու էս տուրեւառումներն իսկապես քարոզարշավի կես ընկնելու հետ այնպես են շփոթեցնում ընտրողին, որը չի կարողանում այս ողջ խառնաշփոթի մեջ համակարգ նկատել, մի ամուր բանի ձեռք գցել, որից կարելի է կախվել եւ չխեղդվել: Վրան էլ օրը մեկը մի հարցում է շխկացնում, ու դու, ընտրող, եթե քարից ես, դիմացիր: Մի կողմից «Գելափն» է 34 տոկոս տալիս ՀՀԿ-ին, 28 տոկոս՝ ԲՀԿ-ին, եւս չորս ուժի էլ խորհրդարան անցնելու անցաթուղթ է տալիս, մի ուրիշ, բարգավաճմամբ հարցմամբ ԲՀԿ-ն մի տոկոս պակաս-մի տոկոս ավել է ՀՀԿ-ից, եւս ուրիշ՝ «Շանթի» պատվերով հարցման մեջ էլ ԲՀԿ-ն մի 3-4 տոկոս էր հետ ՀՀԿ-ից: Թվեր են, որ շխկում են գլխներիս:

ՀՅԴ-ն «Կոնսենսուս միություն մեկ» է ասում, բայց ՀՀԿ ղեկավարը Ավշարում կոչ է անում քվեարկել նրա՛նց թեկնածուի օգտին, ԲՀԿ-ն 4-ի ձեւաչափում է, դեռ Օսկանյանով էլ նախագահական ընտրություններին է առաջ նայում, ԲՀԿ առաջնորդն ասում է՝ 12 թվից բացի 13 թիվ կա (նախագահական ընտրությունների՛), բայց մեկ է, ՀՀԿ ղեկավարը Շենգավիթում ԲՀԿ-ական թեկնածուի օգտին է քարոզում: Շփոթված ընտրողն ի՞նչ անի, հո կրակը չի՞ ընկել մեր քաղաքականների ձեռքը, ո՞նց նայի նկարը ու որ կողմից շուռ տա, որ բան հասկանա՝ ոտքերի՞, գլխի՞, թե՞ կողերի, թե՞ ընդհանրապես պատռի ու գետին թափի:

Չէ, իսկապես, ընտրություններից առաջ ՀԱԿ-ի՝ հանրահավաք անցկացնելու իրազեկման վերաբերյալ պահանջը հասկանալի է, սակայն մայիսի 6-ի ընտրություններից հետոյի վրա-վրա, մինչեւ մայիսի 20-ը հանրահավաքների իրազեկումը փաստորեն բացահայտ ցույց է տալիս այս ուժի նպատակը՝ կեղծված անվանել ընտրությունները եւ փորձել սրել իրավիճակը: Ու հարցն այն է, թե էլ ո՞վ է տեղյակ այդ հեռահար նպատակից, եւ ի՞նչ սվերային պայմանավորվածություններ կարող են լինել:

Տես էջ 2

ԱԶԳ

Ընթացիկ

Ինչպե՞ս է ծնվում «չընտրողը»

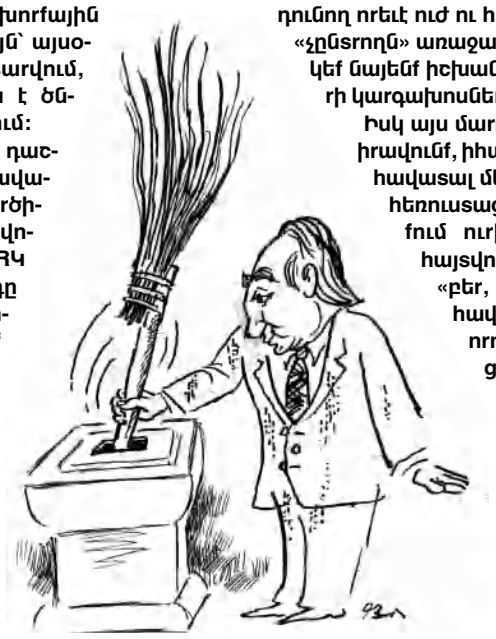

Շատ հեռուն չենք գնա, ավելի խորքային պատճառներ չենք բերի, այլ միայն՝ այսօրով, նրանով, ինչ հիմա է կատարվում, կփորձենք հասկանալ՝ ինչպե՞ս է ծնվում «ընտրողը» եւ ինչո՞ւ է ծնվում:

Մարդը կոմունիստ չէ, բայց դաշնակցական էլ չէ, մարդը չի հավատում ՀՀԿ-ին, որովհետեւ, իր կարծիքով, դպրոցի տնօրենը, որտեղ սովորում է իր երեխան, չպետք է շրջի ՀՀԿ կրծքանշանով, օրինակ...մարդը նաեւ չի հավատում ՕԵԿ-ին, որովհետեւ իր ծանոթներից ոչ ոք ՕԵԿ անդամ չէ, իսկ ինքը «մի 170 հազար ծանոթ ունի», բացի դրանից՝ մուրաբա առանձնապես չի սիրում: Նույն այս մարդը չի հավատում նաեւ ԲՀԿ-ին, քանի որ չի հավատում ԲՀԿ-ի «փոխակերպմանը», նա չի ճանաչում «Միավորված հայեր»-ին, ու ...սոցիալիստ չէ, որպեսզի հավատա Դեմկուսին, եւ վերջապես չի ուզում, որ իր հայրենի սարերը շրջվեն, դրա համար էլ չի հավատում «Ժառանգությանը», այն էլ՝ այս կազմով: Օրինակ՝ նա չի հավատում, որ իր այդքան չսիրած ՀՀՇ-ի նախկիններով Ռաֆֆի Հովհաննիսյանը պիտի «սարեր շրջի»:

Հիմա այս մարդն ո՞ւմ ընտրի ու ինչո՞ւ ընտրի: Ուշագրավն այն է, որ «չընտրողը» չի առաջանում «գաղափարական սովից», երբ չի տեսնում իր գաղափարներն ընդունող որեւէ ուժ ու հրաժարվում է գնալ ընտրության, «չընտրողն» առաջանում է հավատի կորուստից, ու... եկեք նայենք իշխանական երեք կուսակցությունների կարգախոսները՝ ամենուր հավատ, հավատա... Իսկ այս մարդը չի հավատում, ու վերջ: Ունի՞ իրավունք, իհարկե ունի, քանի որ նա չի կարող հավատալ մեկին, ով չի սարքում իր փչացած հեռուստացույցը, բայց հետո, երբ քաղաքում ուրիշ հեռուստացույց սարքող է հայտվում, կանչում է իրեն ու ասում՝ «բեր, հիմա կարող եմ սարքել»: Չի հավատում, որովհետեւ այն մարդիկ, որոնք փնովում էին այդ հեռուստացույց սարքողին, հիմա իրենք իրենց հերթին չեն բերում այնպիսի սարքեր, որը մարդը հավատա, տեսնի, զգա, հասկանա, որ իր հեռուստացույցն անպայման սարքվելու է, եւ սարքելու է կոնկրետ այս մեկը: Ուրեմն հենց այս մեկը չկա, ու հենց այդ պատճառով էլ մարդը դառնում է «չընտրող»՝ քաղաքացի մնալով հանդերձ:

Ի դեպ, երեկ էլ սոցիոլոգ Ահարոն Ադիբեկյանը, տալով որոշ տվյալներ, ներկայացրեց, որ մեր ընտրողների 3,4 տոկոսի համար ընտրության գնալու եւ իրենց ձայնը տալու համար հիմնական շարժառիթը «լավ եղանակն է»... Մնում է միայն լավ եղանակ մաղթենք մեզ, ոչ միայն մայիսի 6-ին:

ՀՈՎԻԿ ԱՓՅԱՆ

Մարտին տնտեսական ակտիվության 6,6 տոկոս աճ

Արտահանման ծավալների կտրուկ ավելացում

Հայաստանի ազգային վիճակագրական ծառայության հրապարակած 2012-ի ամսվա սոցիալ-տնտեսական ցուցանիշների համաձայն՝ Հայաստանի տնտեսական ակտիվության ցուցանիշը (ՏԱՑ) կազմել է 6,6 տոկոս: Հիշեցնենք, որ 2011-ից Ազգային վիճակագրական ծառայությունն անցել է մակրոտնտեսական ցուցանիշների հավաքման, հրապարակման եւ ամփոփման նոր մեթոդի: Մասնավորապես, դադարեցվել է համախառն ներքին արդյունքի (ՀՆԱ) ամսական հաշվարկումը, իսկ որպես տնտեսության վիճակը գնահատող ամսական ցուցանիշ ներկայացվել է տնտեսական ակտիվության ցուցանիշը: Միաժամանակ, նախորդ ամսվա փետրվարի նկատմամբ տնտեսական ակտիվության աճը կազմել է 18,4 տոկոս:

Արդյունաբերությունում աճը մարտին նախորդ տարվա մարտի համեմատ կազմել է 12,6 տոկոս, իսկ այս տարվա փետրվարի համեմատ՝ 9,2 տոկոս: Շինարարությունն ունեցել է 10,5 տոկոս անկում, իսկ փետրվարի նկատմամբ գրեթե կրկնակի՝ 99,8 տոկոս աճ, ինչն, իհարկե, առավելապես սեզոնային գործոնի շնորհիվ է: Նույնը կարելի է ասել նաեւ գյուղատնտեսության համար, որտեղ մարտին նախորդ տարվա համեմատ աճը կազմել է 0,1 տոկոս, իսկ այս տարվա փետրվարի համեմատ՝ 23,2 տոկոս: Մանրածախ առեւտրում եւս արձանագրվել է չնչին՝ 0,1 տոկոս աճ, իսկ փետրվարի նկատմամբ՝ 15,3 տոկոս աճ: Ծառայությունների ոլորտում անցյալ տարվա մարտի նկատմամբ 12,6 տոկոս աճ է արձանագրվել, իսկ այս տարվա փետրվարի նկատմամբ՝ 13,3 տոկոս: Էլեկտրաէներգիայի արտադրությունը աճել է 16,1 տոկոսով, իսկ այս տարվա փետրվարի նկատմամբ՝ նվազել 8,7 տոկոսով:

Արտաքին առեւտրաշրջանառությունը 2012-ի մարտին 2011-ի մարտի նկատմամբ ավելացել է 20,4 տոկոսով եւ կազմել 525,5 մլն դոլար, իսկ 2012-ի փետրվարի նկատմամբ աճը կազմել է 21,9 տոկոս: Արտահանումը կազմել է 162,6 մլն դոլար, արձանագրելով կտրուկ՝ 66,5 տոկոս աճ, իսկ 2012-ի փետրվարի նկատմամբ՝ 44,7 տոկոս աճ: Ներմուծումը կազմել է 362,9 մլն դոլար, աճելով 7,1 տոկոսով, իսկ 2012-ի փետրվարի նկատմամբ՝ 13,9 տոկոսով: Արտաքին առեւտրի բացասական հաշվեկշիռը կազմել է մոտ 200 մլն դոլար:

Միջին ամսական աշխատավարձը Հայաստանում մարտին կազմել է մոտ 116 հազար դրամ, մասնավոր հատվածում կազմել է 144 հազար դրամ, պետականում՝ 92 հազար դրամ:

Հայաստանի ազգային վիճակագրական ծառայությունը հրապարակել է նաեւ 2012-ի հունվար-մարտ ամիսների սոցիալ-տնտեսական ցուցանիշները եւ դրանք համադրել 2011-ի հունվար-մարտի հետ: Համաձայն դրանց, Հայաստանի տնտեսական ակտիվության ցուցանիշը (ՏԱՑ) 2012-ի հունվար-մարտին կազմել է 6,1 տոկոս:

Արդյունաբերությունում աճը հունվար-մարտին նախորդ տարվա հունվար-մարտի համեմատ կազմել է 16,4 տոկոս, էլեկտրաէներգիայի արտադրությունում՝ 20,9 տոկոս, շինարարությունն ունեցել է 5,5 տոկոս անկում, ծառայությունների ոլորտում արձանագրվել է 9,8 տոկոս աճ, մանրածախ առեւտրում՝ 11,5 տոկոս աճ, գյուղատնտեսությունում՝ անփոփոխ:

Արտաքին առեւտրաշրջանառությունը 2012-ի հունվար-մարտին 2011-ի հունվար-մարտի նկատմամբ ավելացել է 15 տոկոսով եւ կազմել մոտ 1 մլրդ 303 մլն դոլար: Արտահանումը կազմել է 347,7 մլն դոլար, արձանագրելով 32,5 տոկոս աճ, ներմուծումը կազմել է գրեթե 956 մլն դոլար, աճելով 9,7 տոկոսով: Արտաքին առեւտրի բացասական հաշվեկշիռը այս տարվա հունվար-մարտին կազմել է 608 մլն դոլար՝ նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ որոշ չափով բարելավվելով:

ԱԲԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Նախագահին էլ «քցեցին» 20 րոպեում

Ավտոմեքենաների 20-րոպեանոց հաշվառման լուրը կայծակի պես տարածվեց հայոց երկրով մեկ: Մարդիկ աղբած էին. այդ ի՞նչ պատահեց, որ կոռուպցիայից հոգնած հանրապետությունում չինովնիկները, այն էլ ոստիկանները, հանկարծ որոշել էին հեշտացնել մարդկանց կյանքը: Նույնիսկ նախագահ Սերժ Սարգսյանին էին հրավիրել էրեբունիական նոր ստորաբաժանման բացմանը: Տարբեր մակարդակների ոստիկանապետեր հուզված լուսաբանում էին հրաշք-երեւույթը: Այդ նույն պետերը հեռուստազրույցներում էլ նույնքան կասկածամիտ հաղորդավարներին կրքոտ հավաստիացնում էին 20-րոպեանոցի իրական բնույթը:

Եվ հենց հաջորդ օրը հարյուրավոր հուսավառված առնող-ծախողներ հեղեղեցին նորաբաց հաստատությունը. պարզվեց, որ 20 րոպեն սկսվում է միայն արդիական տեխնիկայով հագեցած շինության շեմին ոտք դնելուց հետո: Իսկ մինչ այդ մի քանի ժամն աչքիդ առաջ ունեցիր:

Սակայն առաջին օրերին շատերը ներողամիտ էին, դե, գայթակղությունը շատ մեծ էր, եւ մարդիկ միանգամից վրա տվին, մեծ ծանրաբեռնվածություն ստեղծվեց, եւ բարիացած ոստիկանները դրա տակ ճկռեցին: Գուցե դեռ որոշ ժամանակ էլ կարելի էր հանդուրժել արդեն քրոնիկականի վերածվող «բեռնվածությունը», եթե չհայտնվեր վաղուց հայտնի այն սինդրոմը, որը միշտ ուղեկցում է հայրենի ոստիկանության աշխատանքին մարդկանց սպասարկումը կանխակալ կերպով դժվարացնելու ուղղությամբ: Խոսքը վերաբերում է ճարպիկ ու ամենահաս միջնորդների ի հայտ գալուն: 20 րոպե՞ում, հարց չկա, միայն թե «մուծիր» 15 հազար դրամ: Զարմանում ես, թե ինչու ամեն ինչ այսքան արագ է վերադառնում, ինչպես ասում են, ի շրջանս յուր: Անխիղճները գոնե սպասեին խորհրդարանական խոսքունդառաս նախընտրական քարոզարշավի ավարտին:

Ոչինչ չի փոխվում: 20 րոպեում նախագահին էլ «քցեցին»: Մեր դասականներից ով էր ասել՝ փո՞ղ, փո՞ղ, փո՞ղ...

Ռ. Հ.

ՆԱԽԸՆՏՐԱԿԱՆ ԻՐԱՎԻՃԱԿ

Խառնաշփոթ

1-ին էջից

Դե իսկ որ առայժմ ընդհանուր առմամբ ներսում ու դրսում քարոզարշավը բնականոն եւ առանց մեծ էքսցեսների է, դա էլ է երեւութական, որովհետեւ բազմաթիվ հակասություններ սուր ծայրերն այս օրերին ծակում են քաղաքական «մեշոկն» ու ցցվում դուրս՝ անհաճո փայլով:

Ամենատեսանելին այն է, որ պայքարն այս պահին ընդդիմադիր էլեկտորատի համար է: Եթե բոլոր հարցումների առաջին երկու տեղերի տարբերությունն ամենաշատը 8-10 տոկոս է, այդքան քիչ տոկոսը լրացնելու հնարավորությունը մեկից-մեկ կարելի է ստեղծել, ու ՀՀԿ-ի ունեցած վարչական ռեսուրսին հավասար կարող է աշխատել ընդդիմադիր զանգվածին իրենով անելու ֆակտորը:

Ըստ որոշ փորձագետների՝ հիմա պայքար է գնում երկու ուղղությամբ՝ առաջինն այն է, որ բացի մեկից, բոլորը պայքարում են ընդդիմադիր էլեկտորատի համար եւ այդ էլեկտորատին հավակնող մյուսների հաշվին իրենց ներկայությունն ապագա խորհրդարանում մեծացնելու: Երկրորդ ուղղությունն այն է, որ քանի ԲՀԿ-ն ընդդիմադիր խաղեր է տալիս, ապագա խորհրդարանում իշխանական կոալիցիայի հարաբերականորեն ազատ՝ երրորդ տեղի համար պայքար կա հիմա:

Հետաքրքրական է, որ փորձագետներից ոմանք անգամ քննարկում են ՀՀԿ-ի մեծամասնություն չկազմելու տարբերակով սցենարը, իհարկե չբացառելով նրա զգալի ձայները. ԲՀԿ-ն կրնկակոխ գնալու է ՀՀԿ-ի հետեւից, շնչելու է նրա թիկունքին, ու նայած ֆինիշին ի՞նչ քանակի ընդդիմադիր ձայներ կտանի եւ ո՞ւմից՝ էդ վերջին պահին էլ ամեն ինչ կորոշվի:

Ներկուսակցական լղոզվածությունները նույնպես ցցվում են ու բացատրվում այս պահի նյարդախաղով. ասենք՝ այս կամ այն կուսակցության մեջ տարբեր մարդիկ տարբեր բաներ են ասում՝ «Ժառանգության» Ռուբիկ Հակոբյանը ասում է՝ մինչեւ առաջին դեմքերը փաստաթուղթ չստորագրեն՝ «Ժառանգությունը»՝ փաս, 4-ի ձեւաչափին չի մասնակցի, «Ժառանգությունն» իր փոխնախագահի գլխից թռնելով հայտարարում է՝ «Վերահաստատում ենք», շտաբի գործունեությանը մասնակցելու ենք: Օսկանյանն ասում է՝ զենք է, Ծառուկյանն ասում է՝ «Վերտու» է, միամի՞տ է, թե՞ ինչ որ խնդիր, այնուամենայնիվ, միմյանց դեմ ուղղված կա: ՀՀՇ-ական Արամ Մանուկյանն ի՞նչ գիտի՝ Քոչարյանը ԲՀԿ-ի հետ կապ ունի-չունի: Ունի-չունի՝ ինչ կապ ունի, դրանից փոխվո՞ւմ է այն, որ դասական իմաստով ՀՀՇ-ն վերջին տարիներին ընդդիմություն էր, ԲՀԿ-ն՝ իշխանություն: Ե՞րբ լղոզվեց սահմանը, կամ քաղաքագիտական ո՞ր ձեւակերպման տակ է այս ունի-չունին: Կապ չգիտեմ ունի-չունի, բայց ընտրող չունի ՀԱԿ-ը, չնայած էդ չունենալու համեմատ առաջին հերթին ստալրատվականը մի էն տեսակի է կարեւորում ՀԱԿ-ին, որ մարդ էլ կկարծի, թե էս ուժը մի հարյուրհազարանոց հանրահավաք է հավաքում: Իսկ հավաքում է մի երկու հազար մարդ հազիվ, էն էլ ամեն «ղայդին ֆեյսբուքահայ» մի էդքան բարեկամ ունի, ու որ կանչի հանրահավաք՝ կգան: Կոնգրեսի գնացքը գնացել է, Տեր-Պետրոսյանի եւ Ծառուկյանի գաղտնի պայմանավորվածությունները խաբար չեն, բայց մեկին շատ պետք է այս ուժին կարեւորել՝ մյուսի ուժի ջգրու, ու հավանաբար՝ ՀԱԿ-ին կարեւորելու իմաստն այն է, որ այս ուժը մի կերպ թույլ չտա ԲՀԿ-ն ընդդիմադիր ձայների առյուծի բաժինը տանի, սա պարզ է բոլորին:

Ձղաձգումները մատնում են ներքին պրկումները. Շարմազանովն Օսկանյանին անվանում է «մյունհաուզենյան արկածախնդիր եւ սպախոս», ակնարկելով, թե «երբեմն ավելի շահեկան է լռել, քան խոսել», Տեր-Պետրոսյանն է առաջարկում միասնական շտաբին թեւերը քշել եւ գործի անցնել, որ մայիսի 7-ին Սերժ Սարգսյանը չլինի նախագահ (նախագահական ընտրություններ չեն, այ մարդ, եւ բոլոր դեպքերում ինքն այլեւս երբեք նախագահ չի լինի), դաշնակցականները մոռացել են 1994 թվականի դեկտեմբերի 28-ի երեկոն ու այն, որ իրենց ձայները միշտ, բոլոր ընտրություններին եւ բոլոր իշխանությունները նվիրում են աջուձախ, ու իրավ, իրավ անհասկանալի է այդ միասնական շտաբը, որտեղ ոչ մեկը մյուսին իրականում չի վստահում դույզն-ինչ: Վկան մեր մոտիկ անցյալն է, ու ինչ երաշխիք, որ եթե ՀՀԿ-ն նվազ ձայներ հավաքի, այդ ուժերն իրար չեն սպանի: Հիմա ո՞վ է բլեֆ անում, ո՞վ է ում խաբում՝ թող իրար մեջ վճռեն: Իրար մեջ բան են պայմանավորվել՝ ասեն՝ իմանանք, չնայած ընտրողի հետ պայմանավորվելը միայն ընտրություններով պետք է լինի, ու բոլոր տեսակի ընդհատակյա պայմանավորվածությունների «ջառմեն» քաշում է ժողովուրդը, մարտի 1-ը վկա: Իրենց թվում է՝ իրար դիմակ են պատռում, իրականում հասարակությանն են հիպնոսացնում՝ Սյոռա Սաֆարյանը 4-ի ձեւաչափը Քոչարյանի նախընտրական շտաբ է անվանում եւ լրատվական դաշտի ծայր բեւեռների ներկա մերձեցումները մատնանշում: ԲՀԿ-ականներն ու ուրիշները «Ժառանգությանը» ՀՀԿ-ի ական են անվանում, Սյոռա Սաֆարյանի հայտարարությունը, թե «Ժառանգությունը» չի մասնակցում Ռոբերտ Քոչարյանի նախընտրական շտաբի ձեւավորմանը՝ թելադրված վարքագիծ: «Ժառանգության» մամուլի խոսնակը, Հովսեփ Խուրշուդյանը, փաստորեն ավելի է արտահայտում «Ժառանգության» տեսակետը, քան նրա փոխնախագահն ու մինչեւ այժմ խորհրդարանական խմբակցության ղեկավարը՝ խոսնակը նշել էր, թե Ս. Սաֆարյանինը անձնական տեսակետ է, իսկ կուսակցության դիրքորոշումը հայտարարություններով է արվում, կամ Ռաֆֆի Հովհաննիսյանն է արտահայտում: Չնայած անձնական՝ անձնական, բայց այնքան էլ վերջին կարծիք չէ՝ ըստ ազատդեմոկրատական Ալեքսանդր Արզումանյանի: Մյուս կողմից էլ՝ ընտրություններին 10 օր մնաց՝ դեռ միասնական շտաբ են ձեւավորում, շտաբի տարածքն էլ կարծես խլում է՝ ըստ քաղաքագետների միության Հմայակ Հովհաննիսյանի, ինչ-որ «Հայիդրոնախագիծ»-ի բաժնետեր Սենիկ Զուլիակյանը, որի թիկունքում էլ Սյունիքի մարզպետն է:

Էհ, մի տեսակ լուրջ չէ այս ամենը, մանավանդ էդ շտաբի նիստերը մինչեւ հիմա Հմայակի մենախոսությունների էին վերածվում:

Մեզ մնաց ընտրողի շփոթված, «Գելափի» ասած՝«58 տոկոսը չի հավատում ազատ-արդար-թափանցիկին» վիճակը՝ ընտրություններից 15 օր առաջ:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան Ի տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 0010, Հանրապետութեան 47
ֆաքս 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ 529221
Հաշվապահութիւն (գովազդ) / հեռ 582960
Լրագրողների սենեակ / հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայութիւն / հեռ 582483
Շուրջօրեայ լրահաւաք ծառայութիւն
/ հեռ 529353
Համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի

Գերմանահայերը հիշատակում են Հայոց ցեղասպանության 97-ամյակը

Ինչպես ամեն տարի, այս անգամ էլ գերմանահայերն ապրիլ-24-յան հուշահանդեսներ են կազմակերպում Գերմանիայի մեծ ու փոքր քաղաքներում: Ներկայացնենք դրանցից մի քանիսը:

1915-ի զոհերի հիշատակին նվիրված առաջին երեկոն տեղի կունենա ապրիլի 21-ին ժամը 19.30-ին Շտուտգարդի Շթիֆթցքիրշեում՝ հոգեհանգստյան էկումենիկ արարողությամբ: Բադեն Վյուրթեմբերգի հայ համայնքի կազմակերպած հուշահանդեսին ելույթ կունենա Բոխումի Ռուր համալսարանին կից Սփյուռք եւ ցեղասպանություն ինստիտուտի տնօրեն Միհրան Դաբաղը: Համերգային բաժնում ելույթ կունենա դաշնակահար Վարդան Մամիկոնյանը, ում նախաձեռնած եւ տարբեր բեմերում հաջողությամբ մեկնարկած «100 համերգ՝ 1915-ի Հայոց ցեղասպանության զոհերի հիշատակին» նախագծի շրջանակներում: Շտուտգարդում այդ երեկո ներկայացվելիք երաժշտական ծրագրին մաս կկազմեն լիբանանահայ, այժմ հայաստանաբնակ տենոր Գեւորգ Հաջյանը եւ Երեւանում կրթություն ստացած, այժմ Նյուրնբերգի օպերային թատրոնի երգչախումբը համալրած Գոռ Հարությունյանն (բարիտոն) ու տիկինը՝ Նյուրենբերգի թատրոնի մենակատար, գերմանական մամուլի ջերմ գնահատականներին արժանացած սոպրանո Հրաչուհի Բասենցը:

Տարիների ավանդույթ է արդեն, ինչ հիշատակի կենտրոնական արարողությունը, որ կազմակերպում են Գերմանահայոց կենտրոնական խորհուրդն ու առաջնորդարանը, նշվում է Մայնի Ֆրանկֆուրտի Ս. Պողոսի տաճարում: Մինչ հիշյալ վայրում անցկացվելիք երեկոյան հուշահանդեսը, «Ցեղասպանության ճանաչման հանձնախումբը» իր համախոհ կառույցի՝ «Ընդդեմ ցեղասպանության» կազմակերպության հետ բողոքի միջոցառումներ է անցկացնելու՝ ժամը 13-ին Թուրֆիայի հյուպատոսարանի առջեւ սգո պսակ տեղադրելուց հետո կոչ անելով ժամը 14:00-ին հսկում, այնուհետ՝ հայ երիտասարդների բողոքի երթ անցկացնել, որը մասնակիցներին կհամախմբի Ս. Պողոսի տաճարում:

2012-ի ապրիլի 24-ին այն սկսվելու է ժամը 19:00-ին՝ ԳԿԽ նախագահ Ազաս Օրդուխանյանի բացման խոսքով, ինչին կհաջորդեն Բեռլինում ՀՀ դեսպանության, ԼՂՀ ներկայացուցիչ Հարություն Գրիգորյանի ողջույնի ուղերձները: Հուշաճառով ներկաներին կդիմի Հյուսիսային Հռենոս-Վեսֆալյան երկրամասի պատգամավոր Բերնհարդ ֆոն Գրյունբերգը: Համերգային բաժնում ելույթ կունենա դաշնակահար Վարդան Մամիկոնյանը, ում կձայնակցեն տենոր Գեւորգ Հաջյանը, Գոռ Հարությունյանն (բարիտոն) ու Սուրեն Մանուկյանը (բաս): Հուշահանդեսը կեզրափակվի Գերմանահայոց առաջնորդարանի ներկայացուցչի աղոթքով:

Ապրիլի 24-ին Գերմանիայի մայրաքաղաքում նախատեսված են մի շարք միջոցառումներ: «Ցեղասպանության ճանաչման հանձնախումբ»-ը հսկում է անցկացնելու նախ՝ ժամը 12.30-14:00-ն Բեռլինի թուրք մարտիրոսների մզկիթի, այնուհետեւ՝ ժամը 14.30-16:00-ն Թուրֆիայի դեսպանության առջեւ: Բեռլինի հայ եկեղեցական համայնքը ժամը 18:00-ին է անցկացնում իր հուշահանդեսը Շառլոթենբուրգ թաղամասի ավետարանական եկեղեցում: Բեռլինի հայ համայնքի կազմակերպած հուշահանդեսը տեղի կունենա ժամը 19:00-ին Բեռլինի Ֆրանսիական Ֆրիդրիխշտադտֆիրշե մայր տաճարում: Ներկաներին կողջունի համայնքի ղեկավար Վարդգես Այլանաֆը, ելույթ կունենա ՀՀ դեսպան Արմեն Մարտիրոսյանը, օրվա բանախոսը Մայնի Ֆրանկֆուրտի Գյոթե համայսարանի հանրահայտ դոկտոր պրոֆեսոր Միշա Բրումլիքն է լինելու: Երաժշտական ծրագիրը կներկայացնեն Սիլվա Շմեդդինգ-Ֆարմազյանը (դաշնամուր) եւ դերասանուհի Էլֆե Պետրին (ընթերցանություն):

Քյոլնի հայ համայնքի հուշահանդեսը կկայանա ապրիլի 24-ին, ժամը 19:30-ին Ս. Ագնես եկեղեցում: Ողջույնի խոսքով հանդես կգան Մաղլեն Վարդյանը, Քյոլնի քաղաքապետ Հանս Վերներ Բարտչը, ՔԴՄ-ի Քրիստոնյա ալեւի շրջանակի ներկայացուցիչ Զեմֆիրա Դլովանին, օրվա բանախոսները Եվրոխորհրդարանի պատգամավոր դոկ. Ռենատե Զոմմերն ու Էսսենի գիտամշակութային ինստիտուտի նախկին տնօրեն դոկ. պրոֆ. Յորն Ռյուսենն են: Համերգային բաժնում ելույթ կունենան դերասաններ Ուլրիկե Բոռֆերհոֆֆը, Ռալֆ Գոռբելը (ընթերցանություն), Հայրապետ Առաքելյանը (սաքսոֆոն), Լոլիտա Պողոսյանը (դաշնամուր), Անուշ Նազարյանը (սոպրանո):

ԱՆԱՀԻՏ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ
Գերմանիա

Ադրբեջանցիները դարձյալ «երթ են անում»

Երբ 1988-ի փետրվարի 20-ին ԼՂԻՄ մարզխորհուրդը գումարեց արտահերթ նստաշրջան եւ պատմական կարեւորագույն որոշում ընդունեց, հետեւեց Աղդամից «երթը» դեպի Ասկերան: Մի քանի հազար հոգանոց ամբոխը ճանապարհին ավերեց հայկական գյուղերի այգիները, հրկիզեց Խրամորթի ալրաղացը: Վայրենացածներին հաջողվեց կանգնեցնել Ասկերան քաղաքի մատույցներում:

Օրերս «Երիտասարդական ցանցի նախաձեռնություն» անվամբ ադրբեջանական «հասարակական կազմակերպությունը» հաղորդագրություն է տարածել, որ մայիսի 5-ից «եռօրյա երթ է կազմակերպում դեպի Աղդամ»: Այն կսկսվի Զարդաբ քաղաքում, վերջնագիծը կհասվի Հուսանլի գյուղում: Երթի նպատակն է «հասարակության ուշադրությունը դարձնել ղարաբաղյան խնդրի եւ դրա արդարացի լուծման վրա»: Միջոցառմանը կարող է մասնակցել ամեն ոք՝ «նախապես անցնելով հաշվառում, որը կսկսվի ապրիլի 27-ին»:

Վստահաբար կարելի է ասել, որ այդ գաղափարի հեղինակը Իլհամ Ալիեւի աշխատակազմն է, եւ միջոցառումը «կազմակերպված եւ բարձր մակարդակով անցկացնելու համար» միջոցներ չեն խնայվի: Ըստ երեւույթին, ադրբեջանական հասարակությունը մեծ մասով անտարբեր է ղարաբաղյան խնդրի հանդեպ: Նրան ավելի շատ հուզում են իր առօրյա հոգսերը: Թովուզի 37-ամյա բնակիչ Ամիհն Մուսաեւը, օրինակ, իրեն չի կարողանում ներել, որ «անուժ է բուժել ի ծնե ursի արաս ունեցող ութամյա որդուն»: Հուսահատության դուռը հասած Մուսաեւը նամակ է հղել ադրբեջանական լրատվամիջոցներին: Նա ասել է, որ ինքը եւ կինը գործազուրկ են, ստանում են 100 մանաթ սոցիալական նպաստ: «Դա շատ չնչին գումար է, որպեսզի տղային անհրաժեշտ դեղերը գնեմ, էլ չխոսած սնվելու մասին»,- գրել է Մուսաեւը եւ լրագրողներին խնդրել, որ այցելեն իրեն, տեսնեն իր թշվառ վիճակը, պատմեն՝ «գուցե կգտնվեն խղճով մարդիկ»:

Այս պայմաններում ապրող մարդուն, բնական է, ղարաբաղյան թեման բոլորովին էլ չի հետաքրքրում: Բայց իշխանություններին էլ մի առիթ է պետք, որ «հայրենասիրական զգացմունքներ» բորբոքեն: Նրանց կարծիքով, դա թույլ է տալիս հասարակության ուշադրությունը «վերադարձնել ղարաբաղյան կարգավորմանը»: Այսինքն՝ մարդկանց պահել մշտական «հոգեգարության» մեջ, որպեսզի նրանք հնարավորություն չունենան սոցիալապես կազմակերպվելու եւ ներկայացնելու սեփական խնդիրները: Երբ եւ ավելի մարդու մի վայրում համատեղ գտնվելը ոստիկանության ուժերով դաժանորեն սահմանափակող իշխանությունը եթե արտոնում է հազարավոր «հայրենասեր» երիտասարդների եռօրյա քայլերթ, ուրեմն հենց ինքն էլ գլխավոր կազմակերպիչն է: Եվ նախօրոք գիտի, թե ովքեր են «կամավոր գրանցվելու», ինչպես է անցնելու երթը եւ ինչ է տեղի ունենալու մայիսի 8-ին Աղդամի շրջանի Հուսանլի գյուղում, որը «գտնվում է ռազմաճակատային գծի հարեւանությամբ»:

Դեպի Ստեփանակերտ «քայլարշավից» անցել է 24 տարի: Այդ ընթացքում Ադրբեջանի իշխանությունները մի քանի անգամ փոխվել են: Բայց, ինչպես տեսնում ենք, «երթ» կազմակերպելու նպատակադրվածությունը որեւէ կերպ դրանից չի փոխվել: Չնայած «երթ»-ի ամանածանր հետեւանքները բաժին են ընկել ադրբեջանական ժողովրդին:

Վ. Ա.

Հակամարտության կարգավորման օրինակ ներկայացնող կոնֆերանս Դուբլինում

Ապրիլի 27-ին Դուբլինում մեկնարկելու է ԵԱՀԿ գործող նախագահ հանդիսացող Իռլանդիայի արտաքին գործերի ու առեւտրի նախարար, փոխվարչապետ Էամոն Գիլմորի դեռեւս ամիսներ առաջ հայտարարած ԵԱՀԿ կոնֆերանսը՝ նվիրված Հյուսիսային Իռլանդիայի խաղաղ գործընթացին:

Պաշտոնական հաղորդագրության համաձայն, կոնֆերանսի նպատակը Հյուսիսային Իռլանդիայի խաղաղ գործընթացի ներկայացումն է որպես մյուս հակամարտություններում, այդ թվում՝ ԵԱՀԿ տարածքի, ներգրավված կողմերի խրախուսման օրինակ: Հավաքի մասնակիցներին կմատուցվի քաղաքական այն գործընթացը, որ հանգեցրեց կարգավորման՝ իր բոլոր ասպեկտներով ու դրսեւորումներով հանդերձ:

Կոնֆերանսը նախագահելու է Ֆինլանդիայի նախկին նախագահ, Նոբելյան մրցանակակիր Մարթի Ահթիսաարին՝ ներկայացնելով հակամարտության կարգավորման սեփական փորձը:

Գիտակցելով, որ չկա նույնանման երկու հակամարտություն, այդուհանդերձ, ԵԱՀԿ-ում ներկայիս նախագահող Իռլանդիան չի էլ փորձի գործողությունների մոդելներ ներկայացնել, դրա փոխարեն կենտրոնանալով այն իրողությունների վրա, թե ինչպես հյուսիսիռլանդական հակամարտության առումով գործընթացները հասցվեցին կարգավորման, թե որքան անհրաժեշտ է քաղաքական վստահությունը, ինչպես նաեւ թե ինչ հետհակամարտային գործընթացներն են այսօր տեղի ունենում:

Ինչպես նախապես հայտարարել էր Իռլանդիայի փոխվարչապետը, փաստացի այս կոնֆերանսը փորձ կլինի անդրադառնալու ԵԱՀԿ տարածքի հակամարտություններին, այդ թվում՝ ղարաբաղյան խնդրին:

Ա. Հ.

Իսրայելը՝ Ադրբեջանի գերժամանակակից զենքի մատակարար

1-ին էջից

Բնականաբար, իսրայելական պարբերականը եւս փորձում է հավաստիացնել, թե ասվածը իրականություն չէ, ճիշտ այնպես, ինչպես ադրբեջանական մամուլն ու պաշտոնյաներն են կոկորդ ճղում համոզելու, թե Իսրայելի հետ համագործակցությունը ուղղված չէ Իրանի դեմ: Ամեն դեպքում, «The Jerusalem Post»-ը ներկայացնում է ամերիկյան ռազմական աղբյուրներից տեղեկության արտահոսքի առնչությամբ պաշտոնական Իսրայելի ենթադրությունը, թե Փերրիի տարածած տեղեկությունն ուղղված էր «Իրանի դեմ որեւէ հարձակումը վիժեցնելուն»:

Այսօրինակ դիտարկմամբ իսրայելական պարբերականն ակնհայտորեն վկայում է հենց ամերիկյան մտավախությունների հիմք հանդիսացող ենթադրության ճշմարտացիությունն այն առումով, որ Իսրայելն իսկապես աշխատում է Իրանի վրա հարձակումն իրականություն դարձնելու ուղղությամբ այն դեպքում, երբ Միացյալ Նահանգները փորձում է Իսրայելին դրանում խոչընդոտել:

«Ամեն դեպքում, հնարավոր չէ չնկատել երկու երկրների մերձեցումը: Ադրբեջանը բավարարում է Իսրայելի նավթային պահանջների մեծ բաժինը, իսկ Իսրայելն էլ, ըստ վերջին հաշվարկների, Ադրբեջանին ապահովում է գերժամանակակից զենքով», նշում է «The Jerusalem Post»-ը, հարաբերությունների «մերձեցումը» փորձելով նաեւ հիմնավորել Ադրբեջանի՝ ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդում ոչ մշտական անդամի կարգավիճակ ունենալու հանգամանքով, ինչն առանձնակի լրջությամբ չի կարող դիտարկվել:

Նոր վարկատեսակ՝ «Բիզնես վարկ անվտանգության բարձիկով»

Գրավի գնահատված արժեքի մինչև 100 %-ի չափով ֆինանսավորում

ՍԱՐԳԻՍ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ
Զարգացման Հայկական Բանկի Վարկավորման և ներդրումների վարչության ղեկավար

Զարգացման Հայկական Բանկը շարունակում է նոր ծառայությունների եւ նոր վարկատեսակների առաջարկներն իր հաճախորդներին: Այսօր արդեն բանկը շուկային առաջարկում է նոր առնտրային վարկատեսակ, որը կարող է հետաքրքրել հատկապես իրավաբանական անձանց և այն անհատ ձեռներեցներին, ովքեր իրենց ներկայացրած գրավի դիմաց ձգտում են ստանալ առավելագույնս վարկային միջոցներ:

Զարգացման Հայկական Բանկն առաջարկում է «Բիզնես վարկ անվտանգության բարձիկով», որն իրավաբանական անձանց և անհատ ձեռներեցներին հնարավորություն է տալիս ստանալ գրավի գնահատման արժեքի մինչև 100%-ի չափով ֆինանսավորում: Վարկերը տրամադրվում են մինչև 5 տարի մարման ժամկետով, մինչև 100 մլն ՀՀ դրամին համարժեք արտարժույթի գումարի չափով, տարեկան առավելագույնը 16% տոկոսադրույքով: Վարկավորումն իրականացվում է հետևյալ կերպ՝ բանկը հաճախորդին վարկավորում է գրավի գնահատված արժեքի մինչև 100%-ի չափով, ընդ որում վարկի գումարի 70%-ը հաճախորդի կողմից տնօրինվում է վարկային պայմանագիրը կնքելուց անմիջապես հետո, իսկ 30%-ը հաճախորդի կողմից ներդրվում է բանկում որպես ժամկետային ավանդ 1 տարի ժամկետով, ՀՀ դրամով 12% տոկոսադրույքով: Տարին ավարտվելուց հետո, երբ հաճախորդը ձևավորում է դրական վարկային պատմություն՝ չունենալով ժամկետանց պարտավորություններ, տնօրինում է նաև վարկի գումարի 30%-ը: Այն դեպքում, երբ հաճախորդն ունենում է ժամկետանց պարտավորություն,ավանդն(ամբողջությամբ կամ մասնակի) ուղղվում է ժամկետանց մասի մարմանը:

«Զարգացման Հայկական Բանկ» ԲԲԸ
Մանրամասների համար՝
Տեղ. հեռախոս՝ 59 15 15
www.armdb.com
info@armdb.com

ՎԵՐՋԱՊԵՍ

Հայկական դպրոց կբացվի Մոսկվայում

Հայկական պետական մանկավարժական համալսարանի ուսանողների համար բացառիկ դասախոսությամբ հանդես եկավ ռուսաստանաբնակ հայ մտավորական, բարերար, «AVA Group of Companies Oil & Gas Projects»-ի նախագահ **Վլադիմիր Հարությունյանը**: Նա բազմաթիվ բարեգործական ձեռնարկներ է ունեցել հայրենիքում, եւ հենց նրա միջոցներով է վերանորոգվել Ծաղկաձորի Կեչառիսի միջնադարյան վանական համալիրը:

Վլադիմիր Հարությունյանը Երեւան է եկել հատուկ Մանկավարժական համալսարանի հրավերով եւ ուսանողներին ներկայացրեց «Ռուսաստանը երեկ, այսօր, վաղը» թեմայով դասախոսություն:

Մանկավարժական համալսարանի ռեկտոր, պատմական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր **Ռուբեն Միրզախանյանը**, ողջունելով ներկաներին, կենսագրական մանրամասներ ներկայացրեց հյուրի մասին եւ ընդգծեց, որ մեծ պատիվ է համարում նրա ներկայությունը Մանկավարժականում: «Ի դեմս նրա՝ մենք ունենք ամենատարբեր ասպարեզներում բացառիկ գիտելիքներ ունեցող, բազմաթիվ գեղարվեստական երկերի հեղինակ եւ մեծ բարերար հայրենակից»,- ասաց ռեկտորը:

Այնուհետեւ Ռուբեն Միրզախանյանը, համալսարանի գիտական խորհրդի որոշմամբ, Վլադիմիր Հարությունյանին շնորհեց ՀՊՄՀ պատվավոր դոկտորի կոչում:

Վլադիմիր Հարությունյանը բավականին մանրամասն ներկայացրեց ՌԴ-ի պատմությունը, նշելով, որ առանց անցյալի պատմության դժվար է դիմակայել եւ հասկանալ այսօրվա բարդ մարտահրավերները: «Ներկան նաեւ անցյալի պատմության արժեքների պահպանումն է»,- ասաց բանախոսն ու ներկայացրեց 300 տարվա պատմություն ունեցող Ռոմանովների դինաստիան, խոսեց նաեւ մինչ նրանց հաստատումը Իվան Ահեղի, Բորիս Գոդունովի, Դմիտրի 1-ին եւ մյուս ցարերի ծավալած գործունեության մասին, եւ հատկապես շեշտադրեց Պետրոս Առաջինին: Խոսելով վերջինիս գործունեության մասին, Վլադիմիր Հարությունյանն ընդգծեց, որ մինչ այդ Ռուսաստանը մեկուսացած էր աշխարհից, եւ Պետրոս Առաջինի շնորհիվ բացվեց պատուհան դեպի աշխարհ. նա «հեղափոխություն» կատարեց բոլոր ոլորտներում:

Վլադիմիր Հարությունյանն այնուհետեւ անդրադարձավ խորհրդային իշխանության եւ վերակառուցման տարիներին: Իսկ Ռուսաստանի ապագայի մասին խոսելիս ընդգծեց, որ անհրաժեշտ է ստեղծել ղեկավարման ժամանակակից համակարգ, ազատ եւ արդար հասարակություն, որտեղ կլինեն հավասար իրավունքներ եւ հնարավորություններ բոլորի համար: Դրան հասնելու ճանապարհը, ըստ բանախոսի՝ երկար է ու դժվար:

Վլադիմիր Հարությունյանը ընդգծեց, որ այսօրվա կարեւորագույն խնդիրը կիրթ հասարակություն ունենալն է, իսկ դրան հասնելու լավագույն տարբերակը՝ սոցիալիստական համակարգին վերադարձը, որը կապահովի անվճար ուսուցման իրավունք մանկապարտեզից մինչեւ բարձրագույն ուսումնական հաստատություն: Այս ամենի առկայության դեպքում ոչ ոք չի ցանկանա լքել հայրենիքն ու հեռանալ:

Վերջում Վլադիմիր Հարությունյանն անդրադարձավ նաեւ Մանկավարժական համալսարանի հետ համագործակցության հեռանկարներին, նշելով, որ ծրագիր է մշակվում, ըստ որի Մոսկվայում կբացվի դպրոց, որտեղ առաջին 4 դասարաններում աշակերտները կսովորեն մայրենին՝ հայոց լեզու, իսկ արդեն բարձր դասարաններում հայ ժողովրդի պատմություն ու Հայ եկեղեցու պատմություն՝ հայերենով: Դպրոցին համապատասխան մասնագետներով եւ մասնագիտական գրականությամբ կապահովի մանկավարժական համալսարանը:

Հ. Գ. Մեր հայրենակից Վլադիմիր Հարությունյանը արմատներով Արեւմտյան Հայաստանից է, ծնվել է Ռուսաստանում եւ զբաղեցրել բարձր ու խիստ պատասխանատու պաշտոններ:

1961 թվականին ավարտելով Մոսկվայի արտաքին հարաբերությունների պետական ինստիտուտը՝ Վլադիմիր Հարությունյանն աշխատանքի է անցել ԽՍՀՄ արտաքին առեւտրի նախարարությունում՝ համամիութենական «Սոյուզնեֆտէքսպորտ»-միավորումում: Ապա 1965-1971 թվականներին Լոնդոնում եղել է «Նաֆտա» բաժնետիրական ընկերության տնօրենը: 1972-1974 թվականներին աշխատել է որպես «Սոյուզնեֆտէքսպորտ»-ի արեւելյան մասնաճյուղի տնօրեն, իսկ 1974-1981 թվականներին կրկին Լոնդոնում գլխավորել է «Նաֆտա» բաժնետիրական ընկերությունը՝ հանդիսանալով գլխավոր տնօրենը: Այնուհետեւ աշխատել է որպես համամիութենական «Սոյուզնեֆտէքսպորտ» միավորման փոխնախագահ: Իսկ 1986-1992 թվականը ղեկավարել է այդ հսկայական կառույցը՝ «Սոյուզնեֆտէքսպորտը»: 1992-1995 թվականներին նա հանդիսացել է «Ավստրիական արդյունաբերողների միության» նախագահի ավագ խորհրդատու, իսկ 1996 թվականից մինչ օրս ղեկավարում է «AVA Group of Companies Oil & Gas Projects» ընկերությունը:

«Երկրի օրը» բնապահպանական քարոզարշավը շարունակվում է

Ապրիլի 22-ին Ուրծաձոր համայնքում՝ «Խոտորվի անտառ» պետական արգելոցին կից կազմակերպվելու է ծառատունկ: Ծառեր կտնկվեն արգելոցին կից բուֆերային գոտու այն հատվածում, որի պահպանությունը ստանձնել են Վայրի բնության ու մշակութային արժեքների պահպանման հիմնադրամը (FPWC) եւ «ՎիվաՍել-ՄՏՍ» ընկերությունը:

«Երկրի օր» քարոզարշավն իրականացվում է 2008 թվականից, այս տարի սկսվեց ապրիլի 1-ից ու կտեւի մինչեւ ամսի 30-ը, բայց ինչպես միշտ գլխավոր միջոցառումը ծառատունկն է: Ուրծաձոր համայնքի ծառազուրկ հատվածում նախատեսվում է 2000 ծառ տնկել, ծառերի կեսը տնկվելու են գարնանը, կեսը՝ աշնանը:

«Երկրի օր» քարոզարշավի գլխավոր գործընկերը «ՎիվաՍել-ՄՏՍ» ընկերությունն է: Արդեն 3 տարի FPWC-ը «ՎիվաՍել-ՄՏՍ»-ի աջակցությամբ իրականացնում է նաեւ «SMS ծառատունկ» ծրագիրը՝ «Նվիրիր քո ծառը քո երկրին» կարգախոսի ներքո: «ՎիվաՍել-ՄՏՍ»-ի բաժանորդները կարող են մասնակցել ծառատունկին ու նվիրաբերել իրենց ծառերը կարճ հաղորդագրություն ուղարկելով, որի արժեքը 1000 դրամ է:

Երեկ «Մոսկվայի տանը» հրավիրված ասուլիսի ժամանակ Վայրի բնության ու մշակութային արժեքների պահպանման հիմնադրամի հիմնադիր Ռուբեն Խաչատրյանը տեղեկացրեց, որ ապրիլի 27-ին էլ լինելու է ծաղկահավաքը: Այս տարի եւս ապրիլի 24-ին ու հաջորդող մյուս օրերին Ծիծեռնակաբերդի հուշահամալիրում դրված ծաղիկները խնամքով հավաքվելու են եւ տեղափոխվելու հուշարձանի հետնամաս: Ծաղկաթերթերը կառանձնացվեն ցողուններից, եւ չորացված ծաղկաթերթերը կօգտագործվեն բացիկների ձեւավորման համար:

Ցողունները նույնպես չեն տեղափոխվելու աղբանոցներ, փոխարենը դրանցից պատրաստվում է պարարտախառնուրդ եւ օգտագործվում հուշահամալիրի այգիների մշակման համար:

Ասուլիսին ներկա էր նաեւ «ՎիվաՍել-ՄՏՍ»-ի գլխավոր տնօրեն Ռալֆ Յիրիկյանը, որի փոխանցմամբ՝ բացի բնապահպանությունից կարեւոր է նաեւ բնությունը պահպանելու գիտակցությունը. «Անհրաժեշտ է, որ մեր սերունդները գնահատեն բնությունը գնահատելու ու պահպանելու գիտակցությունը:

«Մոսկվայի տանը» լրագրողներից զատ եկել էին նաեւ երեխաներ ու պատանիներ, որոնք գրել էին թռչնաբների պատրաստման ու թռչունների մասին պատմող իրենց հեքիաթները:

Ռուբեն Խաչատրյանը հիշեցրեց, որ «Երկրի օր-2012» քարոզարշավի շրջանակում Կենդանաբանական այգին հայտարարել էր «Դիմավորենք թռչուններին» խորագրով մրցույթ, որի ընթացքում ընտրված լավագույն հեքիաթների հեղինակների անունները հայտարարվեցին երեկ: Աշխատանքները գնահատվել էին 3 անվանակարգում, ինչից զատ սահմանվել էին 2 հատուկ մրցանակ ու մի խրախուսական մրցանակ: Բոլոր 6 հաղթողներն էլ ստացան մրցանակներ (նեթբուք, ֆոտոխցիկ եւ այլն):

Մրցույթի ընթացքում ընտրված հեքիաթներից հետագայում տպագրվելու է ժողովածու, որը երեխաների համար հաճելի նվեր կդառնա:

Ի. Պ.

Նոր ներկայացում՝ ՎիվաՍել-ՄՏՍ-ի եւ «Քոհեմ» կազմակերպության համագործակցությամբ

ՎիվաՍել-ՄՏՍ-ն՝ «ՄՏՍ» ԲԲԸ դուստր ընկերությունը, տեղեկացնում է, որ աջակցում է թատերարվեստի լեզվով համամարդկային խնդիրների ներկայացմանը: «Քոհեմ» հասարակական մշակութային կազմակերպության հետ համագործակցությունն այդ տրամաբանության արդյունքի է:

Կրթության նպատակը մարդուն մտածել սովորեցնելն է: Այն կրկնապատկում է իր արդյունավետությունը, երբ արտահայտվում է արվեստի լեզվով: Հայաստանի հեռահաղորդակցության առաջատար օպերատորը կարեւոր է համարում թատրոնի լեզվով գեղեցիկ եւ համարձակ մտածողության սերմանումը:

Ռեժիսոր, դերասան Նարեկ Դուրյանի «Օպերացիա «Նեմեսիս»»» ներկայացումը նոր լուծումներով համամարդկային խնդիրները վեր հանելու միջոց է: Այն մարդկությանը սթափեցնելու եւ բարոյական խիզախության կոչելու յուրօրինակ փորձ է:

Ներկայացման բովանդակությունը հիմնված է հայտնի ֆրանսիացի գիտնականներ Ժերար Շալյանի, Իվ Տեռնոնի, Ժակ Դերոժի աշխատությունների, Սողոմոն Թեիլերյանի դատավարության արձանագրությունների եւ Պերճ Զեյթունցյանի «Ոտի՛, դատարանն է գալիս» պիեսի վրա:

Հայոց Մեծ Եղեռնի զոհերի հիշատակին նվիրված ներկայացումը առաջին անգամ հանդիսատեսի դատին ներկայացվեց ապրիլի 19-ին:

ԱԶԳ **Միջազգային**

ԱՄՆ-ում երկրաշարժերի թվի աճը՝ նավթի ու գազի հանույթի հետեւանք

ԱՄՆ-ի կենտրոնական մասում երկրաշարժերի թվի աճը թերեւս կապված է նավթի ու գազի հանույթի արագացման հետ: Այդ մասին հայտարարել է ԱՄՆ երկրաբանական ծառայության ներկայացուցիչ Ուիլյամ Էլսվորտը Սան Դիեգոյում կազմակերպված սեյսմագետների կոնֆերանսում:

Խոսքը ածխաջրածինների արդյունահանման «ֆրեկինգ» կոչվող մեթոդի մասին է, երբ թերթաքարե ապարների մեջ ներմղվում է ջրի, ավազի եւ քիմիկատների խառնուրդ: Լոնդոնի «Գարդիան» թերթը մեջբերում է Էլսվորտի այն խոսքերը, որ թերթաքարի շերտերի խզման եւ երկրաշարժերի անմիջական կապը թեեւ ապացուցված չէ, բայց շերտերի մեջ ներմղված ջուրը որոշ դեպքերում սեյսմիկ ակտիվություն է առաջացրել հիշյալ տարածաշրջանում:

Երկրաբանական ծառայության հետազոտությունների համաձայն, 2000-ին նախորդած երեք տասնամյակներում ԱՄՆ կենտրոնական մասում, այդ թվում Արկանզասում, Կոլորադոյում, Օկլահոմայում, Նյու Մեքսիկոյում եւ Տեխասում, միջին հաշվով տեղի էր ունենում տարեկան 21 երկրաշարժ: 2009-ին այդ ցուցանիշը հասավ 50-ի, 2010-ին՝ 87-ի, 2011-ին՝ 134-ի: Ըստ որում, հենց 2000-ականներին ԱՄՆ-ում սկսեցին մեծ թափով թերթաքարային գազ արդյունահանել: 2010-ականների սկզբներին ԱՄՆ-ը իր տնտեսությունը գրեթե լիովին ապահովում էր գազով, իսկ 2009-ին գազարդյունահանման գծով հասավ Ռուսաստանին:

Ածխաջրածինների «ֆրեկինային» հանույթի հակառակորդները գտնում են, որ այդ մեթոդն աղտոտում է ընդգետնյա ջրերը եւ հարուցում երկրաշարժեր: Եվրոպայում այդ մեթոդն արգելված է Ֆրանսիայում, 2012-ի հունվարից՝ նաեւ Բուլղարիայում:

Պանետտա. «Չինաստանն օժանդակել է ԿԺԴՀ հրթիռային ծրագրին»

Չինաստանը որոշ չափով օժանդակել է Հյուսիսային Կորեայի հրթիռային ծրագրին: Նման հայտարարություն է արել ԱՄՆ պաշտպանության նախարար Լեոն Պանետտան Չինված ուժերի հանձնախմբի անդամների հարցերին պատասխանելիս: Այդ մասին հաղորդում է Ռոյթեր գործակալությունը:

Նախարարը չի մանրամասնել իր ասածը, վկայակոչելով հարցի «նրբությունը»: Իր հայտարարությունը նա արել է այն բանից հետո, երբ Ներկայացուցիչների պալատում իրեն հարցրել են, թե ՉԺՀ-ն արդյոք տեխնոլոգիաներ չի՞ մատակարարում իր հարեւանին:

Հարցի առիթը ապրիլի 15-ին Փենյանի զորահանդեսում հյուսիսկորեական միջին հեռահարության նոր հրթիռների ինքնընթաց արձակման կայանքների ցուցադրությունն էր: Փորձագետները չեն բացառում, որ դրանք ԿԺԴՀ-ին կարող է մատակարարած լինել Չինաստանը:

Ռոյթերը նշում է, որ Չինաստանը եւ ԿԺԴՀ-ն տասնամյակներ շարունակ պահպանում են տնտեսական եւ ռազմական հարաբերություններ:

Հյուսիսկորեացիների հրթիռային ծրագրի հետ Չինաստանի կապի հարցը հրատապ դարձավ այն բանից հետո, երբ ապրիլի 13-ին ԿԺԴՀ-ն, ՄԱԿ-ի ԱԽ բանաձեւը խախտելով, տիեզերք արձակեց «Ընխա-3» հրթիռ: Վերջինս պետք է ուղեծիր դուրս բերեր արբանյակ, բայց օդում մասերի բաժանվեց:

ԱՄՆ-ը, Հարավային Կորեան, Ճապոնիան, Ռուսաստանը, միջազգային կազմակերպությունները դատապարտեցին արբանյակի արձակումը, կասկածելով, որ այդ ձեւով ԿԺԴՀ-ն շարունակում է բալիստիկ հրթիռի փորձարկումները:

Կարզայը պահանջեց արագացնել ՆԱՏՕ-ի զորքերի դուրսբերումը

Աֆղանստանի նախագահ Համիդ Կարզայը երեկ կոչ է արել «արագացնել» կոալիցիոն զորքերի լիազորությունների փոխանցումը երկրի անվտանգության տեղական ուժերին: Այդ մասին հաղորդում է Ֆրանսպրես գործակալությունը:

Կարզայի պահանջը կապված է օրերս «Լոս Անջելես թայմս» թերթում հրապարակված խայտառակ լուսանկարների հետ, որոնցում ամերիկացի զինծառայողները կեցվածք են ընդունել սպանված թալիբների դիակների ֆոնի վրա: «Նման ցավագին փորձություններին վերջ դնելու միակ միջոցն այն է, որ լիազորությունները հնարավորինս շուտ եւ լրիվ ծավալով փոխանցվեն աֆղանական կառույցներին», ընդգծել է նախագահը:

Լուսանկարների ներկայիս միջադեպը այս տարի Աֆղանստանում ամերիկացի զինծառայողների արարքների հետ կապված արդեն չորրորդ աղմկալի պատմությունն է:

Այսպես, հունվարին հրապարակվել էր տեսագրություն, որտեղ ԱՄՆ ծովային հետեւակի զինծառայողները միզում էին սպանված թալիբների դիակների վրա: Փետրվարին ամերիկացի զինծառայողները Ղուրանի այրման պատճառով հարուցել էին Աֆղանստանի բնակչության զայրույթը, ինչը հանգեցրել էր մարդկային զոհերի: Իսկ մարտին ամերիկացի մի զինծառայող սպանել էր 16 խաղաղ աֆղանների:

Ֆրանսպրեսի տվյալներով, ներկայումս տեղաբաշխված են ՆԱՏՕ-ի կոալիցիոն ուժերի 130 հազար զինծառայող, որոնց դուրսբերումը նախատեսված է ավարտել 2014-ի վերջերին:

ԿՅԱՆՔԸ ՎԱՅԵԼԸ Է, ԲԱՅՑ...

9 վախերը, որոնք չեն թողնում հասնել մեր երազանքներին ու նպատակներին

«Եթե սրտիդ խորքը նայես եւ չտեսնես որեւէ վատ բան այնտեղ, այդ դեպքում ի՞նչ կա անհանգստանալու, ինչ կա վախենալու»:

Կոնֆուցիուս

Ի՞նչ է վախը եւ որտե՞ղ է սկիզբ առնում: Մենք այնքան շատ բաներից ենք վախենում, որ մեզնից շատերը կյանքում առաջ գնալու փոխարեն դոփում են տեղում կամ էլ հետ են շարժվում: Բայց այսպես չպետք է ապրել կյանքը՝ վախի եւ սթրեսի մեջ:

Իհարկե, կյանքում կան վախեր, որոնք մենք այսպես թե այնպես ունենում ենք, բայց մենք կկենտրոնանանք ամենահիմնականների վրա, որ այսօր մարդիկ ունենում են:

Որեւէ բան թողնելու վախը

Մենք վախենում ենք թողնել մեզ հարազատ վայրերը, վերջ դնել այն հարաբերություններին, որոնք մեզ այլեւս պետք չեն: Վախենում ենք թողնել մեր անցյալը եւ կառչում ենք անցյալի մնացորդներից, համոզմունքներից եւ գաղափարներից՝ առանց գիտակցելու, որ անցյալը հեռացել է ընդմիշտ, եւ այն ամենը, ինչ մենք ունենք, ներկան է: Եթե մենք անընդհատ մտածենք, թե ինչ կար անցյալում, մենք բաց կթողնենք այն ամենը, ինչ կատարվում է ներկայում, եւ այսպես մենք բաց կթողնենք մեր ամբողջ կյանքը: Մենք պետք է սովորենք թողնել այն ամենը, ինչն այլեւս պետք չէ, եւ ազատել մեզ վախերից ու սթրեսներից:

Որեւէ բան փոխելու վախը

Եթե կարողանանք թողնել, ապա ի՞նչ կլինի հետո: Այս հարցը շատերիս է հուզում, եւ որեւէ բան փոխելու միտքը մեզ շատ է վախեցնում: Ո՞ւր ենք գնալու, ի՞նչ ենք անելու: Արդյոք ապահո՞վ կլինենք: Ի՞նչ է լինելու մեզ հետ:

Որեւէ բան փոխելու այս անհեռակայելիորեն ուժեղ վախը եւ անհայտի նկատմամբ վախը շատերիս է կաթվածահար անում, եւ մենք չենք հասկանում, որ եթե շարունակում ենք անել այն, ինչ միշտ ենք արել, եւ ապրել այն նույն տեղում, որտեղ մեզ ապահով ենք զգում, միշտ նույն իրավիճակում կմնանք, եւ չի լինի ոչ շարժում եւ ոչ էլ զարգացում: Հավատացեք ինքներդ ձեզ: Սովորեք լսել ձեր սրտի թելադրանքին եւ իմացեք, որ այն կյանքը, որը դուք եք ուզում, սպասում է ձեզ:

Ձախողման վախը

Իսկ եթե ընդունում ենք փոփոխությունը, ապա ի՞նչ կլինի այն ժամանակ, երբ մենք ձախողվենք կամ պարտվենք: Այդ դեպքում ո՞վ կլինենք մենք, եւ ինչպիսի՞ն կլինի մեր կյանքը: Ձախողման վախը մեզանից շատերին չի թողնում առաջ գնալ կյանքում եւ փորձել նոր բաներ: Շատ դեպքերում, եթե մենք նույնիսկ երջանիկ չենք այնտեղ, որտեղ որ ենք, եւ այն բանով, ինչ անում ենք, մենք գերադասում ենք մնալ մեզ համար ապահով տեղում՝ որեւէ տարբեր բան անելու կամ նոր բան փորձելու փոխարեն, քանի որ ձախողման վախը մեզ այնպես է համակում, որ չենք հասկանում՝ «Կյանքում միակ իսկական ձախողումը որեւէ բան չփորձելն է»:

Այլներից տարբեր լինելու վախը

Դուք ցանկանում եք լինել նորմալ, ինչպես բոլորը: Ինչո՞ւ լինել տարբեր: Դա առողջ վերաբերմունք չէ կյանքի նկատմամբ: Մշտապես փորձելով բոլորին գոհացնել եւ մոռանալով այն մեկի՝ ձեր մասին, ում ամենաշատն է այդ ամենն առնչվում, երջանիկ չեք լինի: Հիշեք՝ եթե դուք չեք ուզում լինել, ինչպես բոլորը, եւ ուզում եք լինել այն, ինչ դուք եք, ինչ ձեզ համար է ճիշտ, եւ այդպես տարբերվել ձեր շրջապատից, ապա եղեք այն, ինչ եք:

Մեր թաքնված ներուժը սանձազերծելու վախը

Հավատում եք, թե ոչ, սակայն հենց այս վախն է, որ մեզ չի թողնում իրականացնել մեր երազանքները, եւ աշխարհին ներկայացնել մեր զարմանահրաշ շնորհներն ու տաղանդները: Սա պայմանավորված է նրանով, որ, գիտակցենք դա, թե ոչ, երբ մենք սանձազերծում ենք մեր ներուժը, առաջ են գալիս այնպիսի բացահայտումներ եւ պարտականություններ, որոնք վախեցնում են մեզ: Մենք ուզում ենք առաջ շարժվել, համենայն դեպս, գիտակցաբար մեզ թվում է այդպես, բայց խորը ենթագիտակցության մեջ մենք մեր ոտքը դնում ենք արգելակին: Դուք նույնիսկ չեք պատկերացնում, թե ենթագիտակցությունը ինչ ուժ է, եւ չնայած մենք ասում ենք, որ ուզում ենք ինչ-որ բան, բայց դոփում ենք տեղում այն պատճառով, ինչ թաքնված է մեր ենթագիտակցության մեջ:

Ըստ ուրիշների սպասելիքներին համապատասխան ապրելու անկարողության վախը. մանավանդ երբ դուք մշտապես ձեր շրջապատից հաստատում եք ակնկալում՝ ձեզ լավ եւ արժեքավոր զգալու համար: Երբ վախի այս զգացումը ձեր դռնն է թակում, հիշեք. «Դուք միշտ արժեքավոր եւ արժանի մարդ եք, ոչ թե այն պատճառով, որ որեւէ մեկն է այդպես ասում, կամ դուք միշտ հաջողակ եք եւ կամ լավ փող եք վաստակում, բայց միայն այն պատճառով, որ դուք որոշել եք հավատալ դրան»:

Ուեյն Դայեր

Միայնակ լինելու վախը

Ոչ մեկը չի ուզում միայնակ լինել: Մենք այս աշխարհ գալիս ենք մենակ եւ մենակ էլ թողնելու ենք: Երբ դուք հասնեք այն բանին, որ ամբողջովին ընդունեք ինքներդ ձեզ եւ սովորեք սիրել ու դաստիարակել ձեր անձը, որը խոր նստած է ձեր ներսում, դուք երբեք մենակություն չեք զգա, քանի որ կսկսեք հաճույք ստանալ ինքներդ ձեր ընկերակցությունից եւ, հավատացեք, նաեւ ուրիշները:

Սիրած մարդուն կորցնելու վախը

Դժվար է կորցնել այն մարդուն, ում սիրում եք, եւ հազիվ թե որեւէ մեկը գտնվի, ով կարող է հարազատ մարդուն կորցնելու միտքը առանց տխրելու ընդունել: Սա նորմալ վախ է համարվում, բայց եթե մենք սկսենք այդ մարդկանց ավելի շատ գնահատել՝ մեր երախտագիտությունը ցուցաբերելով նրանց, քանի որ նրանք կան մեր կյանքում, երբ ժամանակը գա ու նրանք լքեն այս աշխարհը, շատ ավելի հեշտ կլինի հաշտվել այդ մտքի հետ, եւ մենք այդքան շատ չենք տանջվի:

Մահվան վախը

Սա շատ ուժեղ եւ զգացական վախերից մեկն է: Մենք վախենում ենք մահվանից, քանի որ գաղափար անգամ չունենք, թե ինչ է լինելու մեզ հետ դրանից հետո, եւ այս վախը նման է անհայտի հանդեպ վախին:

«Մահվան վախը ամենաչարդարացված վախն է, քանի որ որեւէ վայրկյան չի կարող սպառնալ այն մեկին, ով մեռած է»:

Ալբերտ Էյնշտեյն

Կարեւոր չէ, թե մենք ինչ կրոնի ենք պատկանում, կամ թե դրանցից որեւէ մեկին պատկանում ենք, թե ոչ, քանի որ սրանցից եւ ոչ մեկը մեզ չի օգնի չունենալու մահվան վախը: Երբ ժամանակը գա, մենք բոլորս էլ ստիպված կլինենք թողնել այս հիասքանչ երկիր մոլորակը, բայց մինչ այդ օրը եկեք ուղղակի վայելենք կյանքը:

www.purposefairy.com

Թարգմ.՝

ԼՈՒՍԻՆԵ ՀԱԲՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆԸ

ԵՐԵՎԱՆ

Հայաստանի գրողների միության VI համաժողովը սկսեց իր աշխատանքները

Տասը տարի առաջ Հայաստանի գրողների միությունը գումարեց I համաժողովը: Այս հոբելյանական օրերին կրկին մայր հայրենիքում են համախմբվել աշխարհի 20 երկրներից, Արցախից ու Վրաստանից ժամանած 60 գրողներ՝ մասնակցելու VI համաժողովին, որն այս տարի անցկացվում է սփյուռքի նախարարության «Իմ Հայաստան» համահայկական փառատոնի շրջանակներում: «Առնո Բաբաջանյան» համերգասրահում ասեղ գցելու տեղ չկար: Բացի գրողներից համաժողովի աշխատանքներին հետևում էին Երևանի դպրոցների մանկավարժներ, աշակերտներ (անհասկանալի էր, թե ինչու էին նրանց 1,5 ժամ նստեցրել համերգասրահ տանող մարմարե սառը ասիճաններին ու ամեն մեկի ձեռքը մի գիրք տվել... իսկ թե նրանցից քանիսը կհիվանդանա, դեռ պարզ չէ- Մ.Մ.), գրասերներ:

Համաժողովը բացեց եւ ՀՀ նախագահի անունից ողջույնն ու շնորհավորանքը հղեց նախարար Հրանուշ Հակոբյանը եւ ասաց. «Հայ գրողը հայոց պետության լինելության, գոյության, ոգեղեն Հայաստանի հիմքն է: Այս օրերին, երբ մենք տոնում ենք հայ գրատպության 500-ամյակը, եւ Երեւանը կենսագործում գրքի մայրաքաղաք հռչակելու ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի որոշումը, այդ կարեւոր իրադարձությունները պետք է կարողանանք ներկայացնել աշխարհին»:

Համաժողովին իր ուղերձն էր հղել Գարեգին Բ ամենայն հայոց կաթողիկոսը, որն ընթերցեց Մայր աթոռի հրաստարակչության տնօրեն Նաթան եպս. Հովհաննիսյանը: Մեծի Տանն Կիլիկիո կաթողիկոս Արամ Ա-ի ուղերձը ներկայացրեց դիվանապետ, բանաստեղծ որն Խաչիկ Դեդեյանը: Երեւանի քաղաքապետ Տարոն Մարգարյանի ողջույնի ու շնորհավորանքի ուղերձը հնչեցրեց քաղաքապետարանի կրթության վարչության պետ Գայանե Սողոմոնյանը եւ գրողներին մաղթեց անսպառ մտքի թռիչք ու նորանոր ստեղծագործությունների ծնունդ:

Ողջույն-ուղերձների ընթերցումից հետո ՀԳՄ նախագահ Լեւոն Անանյանը շնորհավորեց աշխարհասփյուռ հայ գրողներին, որոնք այսուհետ համարվելու են Հայաստանի գրողների միության լիիրավ անդամ: «Վեցերորդ այս համաժողովը հոբելյանական է ու այսուհետ մեր գրողները երկփեղկված չեն ու միասնական մի դաշտում ենք գործում, մեկ չափորոշիչով: Այժմ հսկայ կարող ենք ասել մեկ գրականություն, մեկ ժողովուրդ, եւ գրական մեկ չափորոշիչ»:

Հրանուշ Հակոբյանը շնորհավորելով ՀԳՄ վարչության որոշումը, ասաց. «Սփյուռքի գրողներին մենք պարտք ենք ու քիչ ենք խախտանում» եւ ՀՀ վարչապետի հրամանով սփյուռքահայ երեք գրողների հանձնեց «Մայրենիի օրվա առիթով» վարչապետի հուշամեդալ՝ Համբիկ Մարտիրոսյանին (Բեյրութի «Խօսնակ» հանդեսի խմբագիր), Հակոբ Բալյանին (Ֆրանսիա, Բեյրութի «Բագինի» խմբագիր) եւ Անուշ Նագաբյանին (Երուսաղեմ, ուսուցիչ): Համբիկ Մարտիրոսյանի համար կրկնակի տոն էր այս պատմական օրը՝ նրան շնորհվել է ՀՀ քաղաքացի լինելու պատիվը: Նախարարի ձեռքից որն Մարտիրոսյանը ստացավ անձնագիրը, համբուրեց այն ու հուզմունքը մի կերպ թաքցնելով ասաց. «Դժվարանում եմ արտահայտվել, այսօր իմ ուսերին նախարարը ուրիշ պարտավորություն դրեց: Երբ օրեր առաջ մտորում էի, թե իմ զավակը ինչ կպահանջէ՝ երթա տիրանա իր պապի ջաղացին, իմ դուստրը կպահանջէ՝ երթալ ու աղոթել այն եկեղեցում, ուր աղոթել է իր տատը, իմ թոռնիկը պիտի երթա ու տեսնի, թե ես որտեղ եմ ծնվել ու տիրանա այդ հողին: Անպայման, կամենալը՝ կարենալ է»:

Պրն Բալյանը իր խոսքում անդրադարձավ այսօրվա այն իրավիճակին, որ գրքերը հրատարակվում են ու չեն վաճառվում, մի քանի գրախանութ կա, եւ այդ հարցը լուրջ խնդիր է, որի շուրջը պետք է պետական մոտեցում ու հոգածություն լինի:

Արցախի գրողների միության նախագահ **Վարդան Հակոբյանը** ներկաներին ողջունեց Արցախի նախագահ Բակո Սահակյանի, գրողների միության եւ առաջին գծում սահմանը պահող հայ զինվորի անունից եւ ասաց. «Մենք ոչ միայն ընդունում ենք մարտահրավերներ, այլ մենք մարտահրավեր ենք նետում աշխարհին, որովհետեւ չենք ուզում փոքր լինել: Մենք ծովից-ծով Հայաստանի քաղաքացի ենք ու մեր ներուժը չպիտի մոռանանք...»:

Համաժողովի աշխատանքները ողջունեցին Վրաստանի գրողների միության նախագահ **Ժորա Սանիկիձեն**, Իրանի գրողների միության նախագահ **Թորգոմ Տեր-Հակոբյանը**, Սիրիայից գրող-հրապարակախոս **Թորոս Թորանյանը**, Լիբանանից բանաստեղծ, հրապարակախոս, խմբագիր **Ժիրայր Դանիելյանը**: Վերջինս կարեւորեց ու շնորհավորեց ՀԳՄ որոշումը եւ լիբանանահայ գրողների ողջույնի խոսքը հղելով ասաց. «Մեկ ազգ, մեկ մշակույթ» կարգախոսը դարձավ իրողություն, որը կլինի նաեւ ներշնչման աղբյուր՝ պայծառ ապագայի լավագույն հեռանկար ավետող...»: Ելույթից հետո նա ՀԳՄ նախագահ Լեւոն Անանյանին հանձնեց լիբանանահայ գրողների հուշանվերը:

Համաժողովի պաշտոնական մասից հետո ներկաները ըմբոխնեցին Ազատ Գասպարյանի ասմունքը, «Ծաղկազարդ» երգչախմբի եւ երգիչ Ռուբեն Սահակյանի ելույթները՝ նրանց ձայնակցելով: Այնուհետեւ համաժողովի պատվիրակներին ընդունեց եւ օրհնության խոսք հղեց վեհափառ հայրապետ Գարեգին Բ կաթողիկոսը: Գրողների հաջորդ այցը Օշականի սբ Մեսրոպ Մաշտոց եկեղեցին էր, ուր նրանք ծաղիկներ դրեցին Մաշտոցի շիրմին, գլուխ խոնարհեցին ու խնկարկեցին նրա հիշատակը:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Նկարչության տառապանքը, խրախճանքն ու պայքարը

Կարեն Սմբատյանի 80-ամյակին

Հիշողությունը Կարեն Սմբատյանի մասին տանում է ետ, միտքդ ճամփորդում է անցյալի հետքերով, եւ առաջինը որ «երեւում է», ինչ զարմանալի զգացում–գույների անձրեւն է այն ցուցահանդեսի, որ 2002-ի աշնանը Նկարչի տանն էր կայանում: Մարդկային հայացքից «ազատված» նկարները նիրհում էին բակունցյան աշնանային փափուկ սրսփուքներում (այսպես երեւի ես էի միայն լսում): Նկարիչը մենակ էր, մեծ սրահում նստած, գլուխը՝ կախ, քթի տակ մեղեդի էր դնդնեցնում: Սրահը դրսից խուժած արեւի լույսի ու ներսի գույնի շռայլությունից շփոթված-շառագունած էր. այնքան տարածություն կար ազատ զգալու-ինչ երանություն: Մեղեդին դնդնում, օդում պտտվում, լույսի հետ մտերմանում ու կամաց-կամաց մարում է. օրը փոխվում է, տարին հետը: Շարունակում է պտտվել ժաղավենը:

Երբ նկարիչը այլեւս մեզ հետ չէ, եւ իր հրաժեշտի ձմեռվանից անցել է 3 տարի, մենք այստեղ շարունակում ենք այդ կյանքը մեր հիշողություններով. վերադարձող պատկերները մաքուր ու բարեմիտ են, ինչպես արդեն այս կյանքը Կարեն Սմբատյանը, իր գույնի պես անխառն, իր արվեստի իրականության արանքներում թաքցված պահելով մանկական քանկ երազը...

Մտավորական-նկարիչ՝ ազգային ընդգծված նկարագրով հայ մարդ, արմատների, հողի ուժը արյամբ զգացող, կայուն գաղափարների ու համոզմունքների տեր արվեստագետ-մտածող, հայերեն լեզվի կենսական անհրաժեշտությունը սեփական ժողովրդի գոյաբանական տեսակի պահպանման մեջ գիտակցող, որ թողեց արժանապատիվ հիշողություն ու լուսավոր արվեստ: Կ. Սմբատյանի արվեստը հայրենի հողի ձայնն է, նրա թարգմանը, նրանով ներշնչված ու սնված: Մտքի, մտածողության մարդ էր եւ չէր կարող իր ժամանակին, իրականությանը, իրադարձություններին անտարբեր արդել, միաժամանակ մնում էր նկարչի՝ իր ստեղծած երեւակայական ամրոցի օդեղեն տեսիլքներում:

Նա հանրային շարժումների փոթորկումների կիզակետում էր միշտ, կրքոտ վերաբերմունքով, մանավանդ՝ ազգային-գաղափարական դրսեւորումների: Վրձինը դարձել էր իր մտքի ու զգացմունքի «մատնիչը»: Դեռ նոր-նոր էր ազգային զարթոնք արդում՝ 88-ին հայ մարդը, մինչդեռ նկարիչը վաղուց իր երակներում պահում էր ազատության շունչը ու պայքարի խորհրդանիշներն արդեն արվեստի էր վերածել: Նա շատ սուր էր զգում ժամանակի տագնապները եւ արձագանքում դրանց հատկապես ազգային ինքնության վտանգման պարագայում, ինչ էլ լիներ՝ քաղաքական, սոցիալական, լեզվական, հոգեւոր, մշակութային: Եվ նկարչությունը որպես պատվար էր գործածում, որպես զենք: Դա ներքին պաշտպանական բնազդ էր, նրա գույնի, գծի «թիկունքում» տրոփում էին այդ նույն խոհը, զգացումը, միտքը: Եվ հենց սա է ճշմարիտ արվեստի ուժը, նրա տեւականության գաղտնիքը: Նրա նկարչությունը եթե այս կամ այն գաղափարախոսության արտահայտությունն էր անգամ եւ կամ հսկայ թեմատիկ ուղղվածություն ուներ, միեւնույն է՝ նկարագրական-պատմողական տարրերից զերծ էր, ազգային-ազատագրական շարժման հերոս-ֆիդայիների դիմաշար կլիներ, թե քրիստոնեական-հոգեւոր խորհրդանիշեր կրող կտավներ, միեւնույն է:

Նկարչական այս մտածողությունը առարկայական-իրեղեն կանոններին չի ենթարկվում. նա սիրում էր սիմվոլներով մտածել, գուցե եւ՝ ապրել: Ինքնատահայության որոնումներն արվեստում վաղ շրջանից՝ դեռ հեռավոր Դագո կղզում ծառայելու տարիներից են սկսվում: Յուղաներկի պինդ, թանձր խվածքները՝ կտավներին ռեալիստական շունչ հաղորդող, հետագայում փոփոխությունների տարբեր փուլերով անցան՝ պայմանավորված հեղինակի մտային զարգացումներով: Հայ եւ համաշխարհային մշակույթի պատմության ուսումնասիրությունը, հաղորդակցումը տարբեր դարաշրջանների արվեստի մեծ վարպետներին շարժումներին եւ ուղղություններին հարստացրին նկարչի միտքը. այս ճանապարհին նրա բոլոր փորձերը, որոնումները ուղղված էին կյանքն ու աշխարհը պատկերելու սեփական ձեւերը գտնելուն:

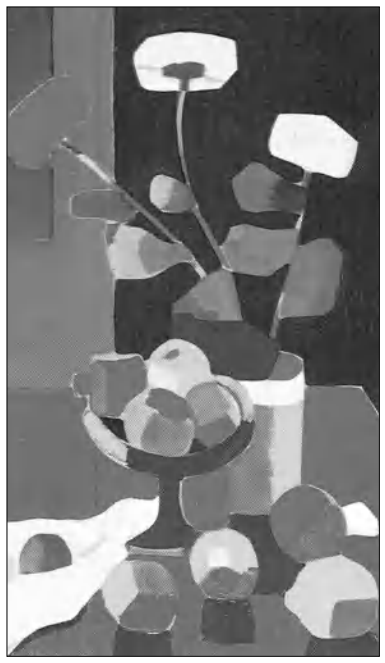

Ստեղծագործական իր մեթոդը սեփական բանաձեւումներին հետեւող՝ «օգտագործել բնորդին եւ բնությունը՝ հնարավորին չափ պարզեցնելով ձեւերը», «ամենաշքեղ շքեղությունը պարզությունն է», նա կարողացել է գտնել նկարչական տարբեր ուղղությունների ու ձեւերի մեջ՝ սեփական ձեռագիրը փորձել-փորձարկելով: Համաշխարհային կերպարվեստի պատմության ճանաչողությունը այն դպրոցը եղավ, որի դասերին նա հետեւեց կյանքի ողջ ընթացքում: Ակնածանքի հասնող վերաբերմունքը անցյալի ժառանգության հանդեպ, արժանավորը տեսնելու ու գնահատելու շնորհը նրա միտքը դարձրել են բաց, այնպես, որ նա շատ հսկայ է ընբռնել գեղարվեստի դերն ու զարգացման ձեւերը տվյալ ժամանակի տիրույթում՝ Վերածննդի վարպետների դասական արժեքներից մինչեւ իմպրեսիոնիստների վարակիչ իմպուլսիվ զգայականություն, աշխարհի երկրաչափական մոդելավորման շարժումներից մինչեւ գունապատկերային վերացարկումներ: Այդուհանդերձ, հին վարպետները մնացին նրա ամենամեծ ուսուցիչները՝ «Մատիսի ներգործությունը նույնքան ուժեղ է, որքան Ռեմբրանդտինը», կամ՝ «Հետզհետե համոզվում եմ, որ այսօր ոչ թե Պիկասոն է իմ բոլոր հարցերի պատասխանը, այլ անցյալի հին վարպետները՝ Կարավաջիոն, Ռեմբրանդտը, Գոյան»:

Լինելով գաղափարի մարդ, քաղաքացիական հսկայ դիրքորոշումներով գեղագետ, որքան էլ որ նկարչությունը համարում էր հոգեվիճակ, աշխարհայացք ու բնավորություն, այդուհանդերձ, խորքում մաքուր նկարչության կողմնակիցն էր՝ արվեստի մեջ կարեւոր տեղ վերապահելով պայմանականությանը, ձեւի, գծի, պատկերի, լուսաստվերի, գեղարվեստական բոլոր տարրերի ամբողջական կիրառման մեջ տեսնելով նկարի հաջողությունը. «Ձեւը մեզ շրջապատող աշխարհն է: Նկարիչը, որ արհամարհում է ձեւը, իր ստեղծագործությունը զրկում է կյանքից»: Սմբատյանի համար, սակայն, նկարչության ամենամեծ խորհուրդը գույնն է, Դելակրուայի խոսքերով՝ գեղանկարչության խրախճանքը, նրա գույները՝ կոնտրաստային ու հնչեղ, կյանքի լավատեսության հիմն են: Կարեն Սմբատյանը գույնի նկարիչ է, եթե ձեւը հիմքն է կերպարվեստի, բայց հոգին գույնի մեջ է հայտնի դառնում: Մեր ամենօրյա հայացքի ներքո աշխարհի լողացող գույները նկարչի կտավին իջնում են բոլորովին այլ կերպ, խոսում միանգամայն այլ կոնտեքստում՝ մերթ որպես հույզ ու հուզականություն, մերթ ոգի ու կամք, մերթ կյանքի անցողիկության կարոտ, բայց ոչ երբեք՝ վհատություն, այլ որպես հավատքի վահան՝ ժամանակառեղծվածի դեմ-հանդիման:

Սմբատյանի արվեստի հայկական արմատները շատ խորն են՝ միջնադարյան մանրանկարիչների գունամատածողությունից սերված, նրա հայկականությունը խորապես կապված է իր ժողովրդի պատմության, ավանդույթների, մշակույթի հետ եւ հատկապես՝ գրականության: Գրի, գրչի մարդ էր Կ. Սմբատյանը, վկա նրա օրագրությունները, նրա մաքուր հայերեն լեզուն, դասական ուղղագրությանը կողմնակից լինելը: Ուրիշ էլ ում մտքով կանցներ Դանիել Վարուժանի «Հացին երգը» համեմատել Վան Գոգի նկարչության հետ:

Կերպարվեստի նրա սերը դժվար է վերարտահայտել. միայն մեկ հիշատակում փարիզյան իր տպավորություններից. «Լուվր: Կարավաջիո, Գոյա, Վելասկեզ, Էլ Գրեկո, Դելակրուա, Ռեմբրանդտ: Նկարները դիտելիս զգում էի, թե ինչպես են սնում ինձ այս աստվածաշնչի ստեղծագործությունները: Իմ հարազատ Դելակրուան, որ սնում է ինձ մանկությանս տարիներից, Գոյան, որի սեւ-մոխրագույն, երբեմն-երբեմն երեւացող սպիտակ-վարդագույն բծերով կանացի դիմանկարները թվում է ես եմ նկարել, Ռեմբրանդտի Վիրսավիայինն սիրահարվեցի առաջին հայացքից:

Էքս-ան-Պրովանս քաղաք, ուր ծնվել ու մահացել է մեծ Սեզանը: Նրա տունը՝ շրջապատված քարե բարձր ցանկապատով: Ես կարո՞ղ էի երբեւէ երազել, որ բախտ կունենամ լինել Պրովանսի կենտրոնում, սոճիներով ու կաղնիներով անտառապատված բարձունքի վրա, ուր միայնակ ու հպարտ կանգնած է այն ծեր հողմաղացը, որտեղից իր նամակներն է գրել հռչակավոր Ալֆոնս Դոդեն»:

Օրագրություններում Կարեն Սմբատյանը այսպիսի խոսքեր է թողել. «Մեկի համար գեղանկարչությունը խրախճանք է, մյուսի համար՝ տառապանք, երրորդի համար՝ պայքարի միջոց: Երեքն էլ հոգեհարազատ են ինձ»: Վկա՝ իր նկարչությունը, հետահայաց այս ցուցահանդեսը՝ գույնի, որ կբացվի այսօր, Նկարչի տան սրահում:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԳԱԼՅԱՆ

Հակոբյանը Նի Հուայի հետ գլխավորեց աղյուսակը

Շախմատի Դուբայի մրցաշարի 5-րդ տուրում հաղթելով Զավեն Անդրեասյանին, Վլադիմիր Հակոբյանը վաստակեց 4,5 միավոր եւ չինացի Նի Հուայի հետ գլխավորեց մրցաշարային աղյուսակը: Անդրեասյանն առաջին պարտությունը կրեց: Նի Հուան, որ մեկնարկում 4 անընդմեջ հաղթանակ էր տոնել, սեւերով հաշտություն կնքեց վրացի գրոսմայստեր Բայադուր Ջոբավայի հետ: 6-րդ տուրում Հակոբյանը սեւերով կմրցի Նի Հուայի հետ:

3-րդ անընդմեջ հաղթանակը տոնեց Ռոբերտ Հովհաննիսյանը՝ պարտության մատնելով Սաչդեւ Տանիային: Ռոբերտը վաստակել է 4 միավոր եւ ընթանում է 21-րդ տեղում: Նույնպիսի արդյունք ունի նաեւ Տիգրան Պետրոսյանը, որը հաշտություն կնքեց Վլադիմիր Բակլանի հետ:

3,5-ական միավոր են վաստակել Զավեն Անդրեասյանը, Ավետիք Գրիգորյանը, Գեւորգ Հարությունյանն ու Վահե Բաղդասարյանը: Գրիգորյանը հաղթեց Հասան Լաբիբ Իբրահիմին, Գեւորգը պարտության մատնեց Ալի Աբեդիին, իսկ Վահեն առավելության հասավ Իկրոմ Իլիոմզոդայի նկատմամբ: 3-ական միավոր վաստակած Կարեն Գրիգորյանն ու Դավիթ Պետրոսյանը հաշտություն կնքեցին համապատասխանաբար Անտոնիո Վիանիի եւ Սայանթան Դասի հետ: Տուրն անհաջող էր Գրիգոր Դիլանյանի եւ Մարկ Բասենչյանի համար, որոնք պարտվեցին: Դիլանյանն ունի 2,5, Բասենչյանը՝ 2 միավոր:

Հայ թենիսիստուհիներն առաջին պարտությունը կրեցին

Կահիրեում ընթացող թենիսի ֆեդերացիայի գավաթի խաղարկությունում Հայաստանի կանանց հավաքականն առաջին պարտությունը կրեց: Մեր թիմին միակ միավորը պարգեւեց Անի Ամիրաղյանը՝ հաղթելով Էմի Բոուտելին (6-4, 6-4): Աննա Մովսիսյանը պարտվեց Շինեդ Լոգենին (6-4, 6-7, 3-6), իսկ զուգախաղում Ամիրաղյան-Մովսիսյան զույգը զիջեց Բոուտել-Կլեֆի երկյակին (1-6, 6-4, 2-6):

Խմբի մյուս խաղում Մարոկկոյի հավաքականը 3-րդ անընդմեջ հաղթանակը տոնեց՝ 2-1 հաշվով պարտության մատնելով Մալթայի թենիսիստուհիներին ու շարունակում է գլխավորել աղյուսակը: ՀՀ հավաքականն իռլանդացիների հետ բաժանում է 2-3-րդ տեղերը: Ավարտական խաղում մեր թենիսիստուհիները կմրցեն Մարոկկոյի հավաքականի հետ:

«Սպորտինգն» ընդդեմ իսպանական ակումբների

Ֆուտբոլի Եվրոպայի լիգայի մրցաշարում կայացան կիսաեզրափակիչ առաջին հանդիպումները: Պատվավոր մրցանակի համար պայքարը շարունակում են իսպանական 3 ակումբներն ու պորտուգալական «Սպորտինգը»: Վերջինս սեփական հարկի տակ հյուրընկալելով Բիլբաոյի «Ատլետիկին», կամային հաղթանակ տոնեց: Ընդ որում դաշտի տերերը հաղթական 2 գնդակները խփեցին խաղավարից 10 րոպե առաջ: Իսկ մինչ այդ հյուրերը 2-րդ խաղակեսի սկզբում խփած գոլի շնորհիվ հաղթում էին:

Իսպանական երկու թիմերի՝ Մադրիդի «Ատլետիկոյի» եւ «Վալենսիայի» մրցավեճն աչքի ընկավ գոլերի առատությամբ: 4-2 հաշվով հաղթեցին դաշտի տերերը: Պատասխան հանդիպումները կկայանան ապրիլի 26-ին:

3,75 մլն եվրո չեմպիոնի տիտղոսի համար

Լեհաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիան որոշել է երկրի ազգային հավաքականի ֆուտբոլիստների պարգեւավճարի չափը Եվրոպայի առաջնությունում: Եթե լեհերը նվաճեն Եվրոպայի չեմպիոնի տիտղոսը, ապա հավաքականը կպարգեւատրվի 3 մլն 750 հազար եվրոյով: Եզրափակիչում պարտվելու դեպքում պարգեւավճարը կկազմի 2,5 մլն եվրո:

Խմբային մրցաշարի խաղում հաղթանակը հավաքականին 500 հազար եվրո կպարգեւի, ոչ-ոքիի դեպքում գումարը կկազմի 250 հազար: Եթե հավաքականին հաջողվի հաղթահարել խմբային մրցաշարի արգելքը, ապա լրացուցիչ 1 մլն եվրո պարգեւավճար կստանա: Իսկ կիսաեզրափակիչ մտնելու համար նախատեսված է 1,5 մլն եվրո:

Ռաուլը կհեռանա «Շալկե-04-ից»

«Շալկե-04-ի» ղեկավարությանն այդպես էլ չհաջողվեց համաձայնության գալ իսպանացի հարձակվող Ռաուլի հետ նոր պայմանագրի հարցում: Ընթացիկ մրցաշրջանի ավարտից հետո Ռաուլը կհեռանա թիմից:

Մադրիդի «Ռեալի» նախկին ավագ, 34-ամյա Ռաուլը գերմանական ակումբ էր տեղափոխվել 2010-ին: Այդ ընթացքում նա բունդեսլիգայում անցկացրած 63 խաղում 27 գոլ է խփել:

Ըստ գերմանական «Բիլդ» հանդեսի, Ռաուլը ֆուտբոլային կարիերան կշարունակի Քաթարի «Ալ Ահլի» թիմում: Նշվում է, որ համաձայնությունը Ռաուլը ձեռք էր բերել դեռեւս հունվարին: Նախատեսվում է ակումբի հետ քառամյա պայմանագիր կնքել:

Հայտարարություն

2012 թ. մայիսի 3-ին, ժամը 12.00-ին ք. Երեւան, Մաշտոցի 52 հասցեում (դահլիճում) տեղի կունենան «Ալմասար» ՍՊԸ-ի կողմից ներկայացված՝ ՀՀ Լոռու մարզի Լեռնապատի լիպարիտների հանձնաժողովի նախագծային փաստաթղթերի վերաբերյալ մասնագիտական եզրակացության, հասարակական կարծիքների, ՀՀ Լոռու մարզպետարանի եւ ՀՀ Լոռու մարզի Լեռնապատի գյուղապետարանի կարծիքների հասարակական լսումներ:

Տեղեկությունների համար դիմել ք. Երեւան Կոմիտասի 29 հասցեով կամ հետեւյալ հեռախոսահամարներով՝ /010/220218, /010/221485, /010/221568:

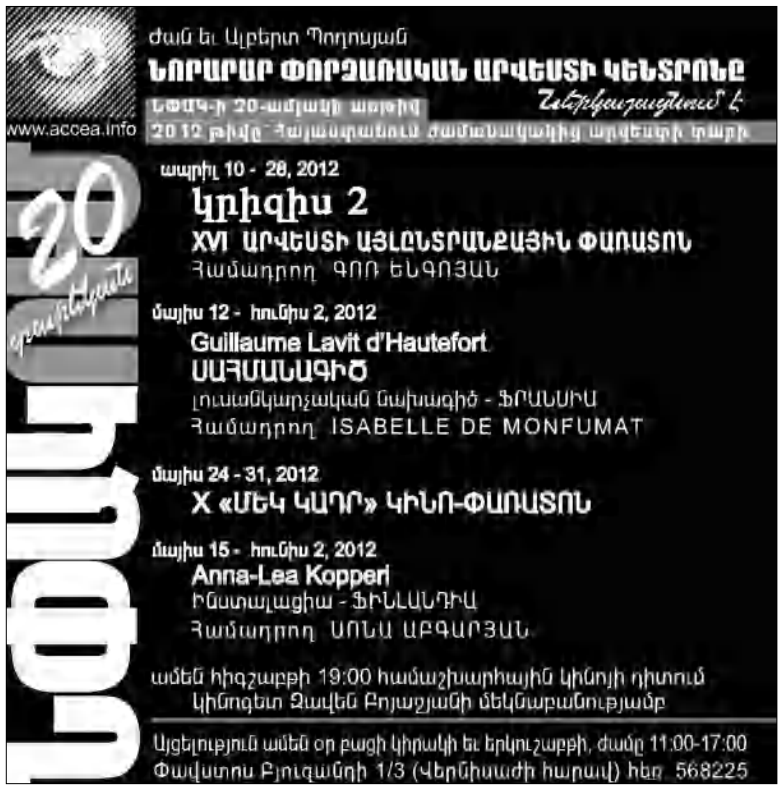

Ընտրհակալագիր

Մայիլյանների ընտանիքը իր ջերմագին շնորհակալությունն է հայտնում **Ծառուկյանների** ընտանիքին՝ կյանքի ծանր կացության պահին սատար կանգնելու համար:

Թող Տիրոջ օրհնությունը թեւածի Ձեր օջախի գլխին: Եվ թող որ Դուք զերծ մնաք հիվանդություններից եւ չարիքից:

Հայտարարություն

«Ֆլորես» Աճուրդի Տուն ՍՊԸ-ն «Ակսոն» Ապրանքա-Հումքային Բորսայի հարթակում շարունակում է «Ամերիաբանկ» ՓԲԸ-ին սեփականության իրավունքով պատկանող ՀՀ ք. Երեւան, Արաբկիր համայնք, Հր. Քոչարի 2 հասցեի անշարժ գույքի՝ 3774,6 ք.մ. մակերեսով շենք, 0,1087 հա մակերեսով հողամաս, աճուրդային վաճառքը 2239498000 ՀՀ դրամ մեկնարկային գնով: Նշված գույքի նկատմամբ եղած սահմանափակումները վերացված են: Տեղեկությունների համար այցելել ք.Երեւան, Ագաթանգեղոսի 6/1 հասցե, զանգահարել (010) 56-45-13 հեռախոսահամարով:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՊԱՐՁԵՑՎԱԾ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳԻ ՄԱՍԻՆ

Հայտարարության սույն տեքստը հասցեագրված է գնահատող հանձնաժողովի 2012 թվականի ապրիլի 12-ի թիվ 1 որոշմամբ

Ծածկագիրը՝ ՀԱԷԿ-ՊԲԱՊՁԲ - 37/12

Պատվիրատու՝ «Հայկական ատոմային էլեկտրակայան» փակ բաժնետիրական ընկերությունը, որը գտնվում է ՀՀ Արմավիրի մարզ, ք. Մեծամոր հասցեում, հայտարարում է պարզեցված ընթացակարգ:

Պարզեցված ընթացակարգի արդյունքում հաղթող ճանաչված մասնակցին սահմանված կարգով կառաջարկվի կնքել կայանի կարիքների համար օդի բաժանման բլոկի պահեստամասերի (ԿԱԱ) մատակարարման պայմանագիր (այսուհետ՝ պայմանագիր):

Գնման առարկա է հանդիսանում օդի բաժանման բլոկի պահեստամասերի (ԿԱԱ) մատակարարումը:

Գնումը ֆինանսավորելու է «ՀԱԷԿ» ՓԲԸ-ի 2012 թվականի ծախսերի նախահաշվով նախատեսված հատկացումների հաշվին եւ գնման ընդհանուր գինը չի կարող գերազանցել այդ գնումների ֆինանսավորման համար նախատեսված հատկացումների չափը:

Կնքվելիք պայմանագրի կատարման ժամկետը պայմանագիրն ուժի մեջ մտնելու օրվանից հաշված մինչեւ 2012թ. օգոստոսի 01-ը ընկած ժամանակահատվածն է:

«Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի համաձայն պարզեցված ընթացակարգին մասնակցելու իրավունք ունեն բոլոր անձինք՝ անկախ նրանց օտարերկրյա ֆիզիկական անձ, կազմակերպություն, խաղաղություն չունեցող անձ լինելու հանգամանքից:

Թղթային ձեւով հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է դիմել պատվիրատուին՝ ք. Մեծամոր, վարչական շենք հասցեով, մինչեւ սույն հայտարարությունը հրապարակելու օրվանից հաշված 10-րդ օրացուցային օրվա ժամը 13:30-ը: Պարզեցված ընթացակարգի հրավեր տրամադրելու համար պահանջվում է վճար 5000 ՀՀ դրամ գումարի չափով, որը պետք է փոխանցվի Կոնվերս բանկ դրամով վճարման դեպքում 1930000199200100 «ՀԱԷԿ» ՓԲԸ-ի հաշվեհամարին: Պատվիրատուն պարտավորվում է պահանջվող գումարի վճարված լինելը հավաստող բանկի կողմից տրված փաստաթղթի պատճենը ստանալու օրվա ընթացքում պարզեցված ընթացակարգի հրավերը տրամադրել պարզեցված ընթացակարգի հրավեր ստանալու պահանջ ներկայացրած անձին:

Հայտերն անհրաժեշտ է ներկայացնել պատվիրատուին՝ ք. Մեծամոր, վարչական շենք հասցեով,, մինչեւ սույն հայտարարությունը հրապարակելու օրվանից հաշված 10-րդ օրացուցային օրվա ժամը 13:30 եւ դրանք պետք է կազմված լինեն հայերեն լեզվով:

Մասնակիցների մասնակցության իրավունքի եւ որակավորման չափանիշների հրավերով սահմանված պահանջներին համապատասխանությունը գնահատելու համար Պատվիրատուին պետք է ներկայացվեն հրավերով նախատեսված փաստաթղթեր:

«Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածի համաձայն պայմանագիր կնքելու մասին որոշումը Պատվիրատուն հայտարարում է հայտարարությունը էլեկտրոնային ձեւով ուղարկելով գնումների գործընթացի բոլոր մասնակիցներին:

Յուրաքանչյուր մասնակից իրավունք ունի «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ բաժնով սահմանված կարգով՝

1) գնումների բողոքարկման խորհրդին բողոքարկել պատվիրատուի եւ (կամ) գնահատող հանձնաժողովի որոշումները՝ պայմանագիր կնքելու մասին որոշմամբ սահմանված անգործության ժամկետում.

2) դատական կարգով բողոքարկել գնումների բողոքարկման խորհրդի, պատվիրատուի եւ գնահատող հանձնաժողովի որոշումները:

Գնումների բողոքարկման խորհրդին բողոքարկելու դեպքում բողոքը ներկայացվում է «Գնումների աջակցման կենտրոն» ՊՈԱԿ՝ ք. Երեւան, Կոմիտասի 54/բ հասցեով, գրավոր: Բողոքարկման վճարի չափը կազմում է երեսուն հազար ՀՀ դրամ, որը պետք է փոխանցվի «Գնումների աջակցման կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի Հայէկոնոմբանկի Արաբկիրի մասնաճյուղում ունեցած 163058561289 հաշվեհամարին:

«Հայկական ատոմային էլեկտրակայան» փակ բաժնետիրական ընկերություն

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՊԱՐՁԵՑՎԱԾ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳԻ ՄԱՍԻՆ

Հայտարարության սույն տեքստը հասցեագրված է գնահատող հանձնաժողովի 2012 թվականի ապրիլի 12-ի թիվ 1 որոշմամբ

Ծածկագիրը՝ ՀԱԷԿ-ՊԲԱՊՁԲ - 44/12

Պատվիրատու՝ «Հայկական ատոմային էլեկտրակայան» փակ բաժնետիրական ընկերությունը, որը գտնվում է ՀՀ Արմավիրի մարզ, ք. Մեծամոր հասցեում, հայտարարում է պարզեցված ընթացակարգ:

Պարզեցված ընթացակարգի արդյունքում հաղթող ճանաչված մասնակցին սահմանված կարգով կառաջարկվի կնքել կայանի կարիքների համար գազերի մատակարարման պայմանագիր (այսուհետ՝ պայմանագիր):

Գնման առարկա է հանդիսանում գազերի մատակարարումը:

Գնումը ֆինանսավորելու է «ՀԱԷԿ» ՓԲԸ-ի 2012 թվականի ծախսերի նախահաշվով նախատեսված հատկացումների հաշվին եւ գնման ընդհանուր գինը չի կարող գերազանցել այդ գնումների ֆինանսավորման համար նախատեսված հատկացումների չափը:

Կնքվելիք պայմանագրի կատարման ժամկետը պայմանագիրն ուժի մեջ մտնելու օրվանից հաշված մինչեւ 2012թ. դեկտեմբերի 01-ը ընկած ժամանակահատվածն է:

«Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի համաձայն պարզեցված ընթացակարգին մասնակցելու իրավունք ունեն բոլոր անձինք՝ անկախ նրանց օտարերկրյա ֆիզիկական անձ, կազմակերպություն, խաղաղություն չունեցող անձ լինելու հանգամանքից:

Թղթային ձեւով հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է դիմել պատվիրատուին՝ ք. Մեծամոր, վարչական շենք հասցեով, մինչեւ սույն հայտարարությունը հրապարակելու օրվանից հաշված 12-րդ օրացուցային օրվա ժամը 14:00-ը: Պարզեցված ընթացակարգի հրավեր տրամադրելու համար պահանջվում է վճար 5000 ՀՀ դրամ գումարի չափով, որը պետք է փոխանցվի Կոնվերս բանկ դրամով վճարման դեպքում 1930000199200100 «ՀԱԷԿ» ՓԲԸ-ի հաշվեհամարին: Պատվիրատուն պարտավորվում է պահանջվող գումարի վճարված լինելը հավաստող բանկի կողմից տրված փաստաթղթի պատճենը ստանալու օրվա ընթացքում պարզեցված ընթացակարգի հրավերը տրամադրել պարզեցված ընթացակարգի հրավեր ստանալու պահանջ ներկայացրած անձին:

Հայտերն անհրաժեշտ է ներկայացնել պատվիրատուին՝ ք. Մեծամոր, վարչական շենք հասցեով, մինչեւ սույն հայտարարությունը հրապարակելու օրվանից հաշված 12-րդ օրացուցային օրվա ժամը 14:00 եւ դրանք պետք է կազմված լինեն հայերեն լեզվով:

Մասնակիցների մասնակցության իրավունքի եւ որակավորման չափանիշների հրավերով սահմանված պահանջներին համապատասխանությունը գնահատելու համար Պատվիրատուին պետք է ներկայացվեն հրավերով նախատեսված փաստաթղթեր:

«Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածի համաձայն պայմանագիր կնքելու մասին որոշումը Պատվիրատուն հայտարարում է հայտարարությունը էլեկտրոնային ձեւով ուղարկելով գնումների գործընթացի բոլոր մասնակիցներին:

Յուրաքանչյուր մասնակից իրավունք ունի «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ բաժնով սահմանված կարգով՝

1) գնումների բողոքարկման խորհրդին բողոքարկել պատվիրատուի եւ (կամ) գնահատող հանձնաժողովի որոշումները՝ պայմանագիր կնքելու մասին որոշմամբ սահմանված անգործության ժամկետում.

2) դատական կարգով բողոքարկել գնումների բողոքարկման խորհրդի, պատվիրատուի եւ գնահատող հանձնաժողովի որոշումները:

Գնումների բողոքարկման խորհրդին բողոքարկելու դեպքում բողոքը ներկայացվում է «Գնումների աջակցման կենտրոն» ՊՈԱԿ՝ ք. Երեւան, Կոմիտասի 54/բ հասցեով, գրավոր: Բողոքարկման վճարի չափը կազմում է երեսուն հազար ՀՀ դրամ, որը պետք է փոխանցվի «Գնումների աջակցման կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի Հայէկոնոմբանկի Արաբկիրի մասնաճյուղում ունեցած 163058561289 հաշվեհամարին:

«Հայկական ատոմային էլեկտրակայան» փակ բաժնետիրական ընկերություն

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԲԱՑ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳՈՎ ԳՆՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հայտարարության սույն տեքստը հաստատված է գնահատող հանձնաժողովի 2012 թվականի ապրիլի 12-ի թիվ 2 որոշմամբ եւ հրապարակվում է «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 24-րդ հոդվածի համաձայն

Բաց ընթացակարգի ծածկագիրը՝ ՀԱԷԿ-ԱՊՁԲ - 40/12

Պետական՝ «Հայկական ատոմային էլեկտրակայան» փակ բաժնետիրական ընկերությունը, որը գտնվում է ՀՀ Արմավիրի մարզ, քաղաք Մեծամոր հասցեում, հայտարարում է բաց ընթացակարգով գնում:

Հաղթող ճանաչված մասնակցին սահմանված կարգով կառաջարկվի կնքել յուղային անջատիչների պահեստամասերի գնման պայմանագիր (այսուհետ՝ պայմանագիր):

Գնման առարկա է հանդիսանալու յուղային անջատիչների պահեստամասերի ձեռքբերումը:

Կնքվելիք պայմանագրի գործողության ժամկետը պայմանագիրը ուժի մեջ մտնելու օրվանից մինչեւ 2012թ. օգոստոսի 01-ը ընկած ժամանակահատվածն է:

«Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի պայմանների համաձայն գնումներին մասնակցելու իրավունք ունեցող բոլոր անձինք կարող են մասնակցել բաց ընթացակարգին, անկախ նրանց օտարերկրյա ֆիզիկական անձ, կազմակերպություն, քաղաքացիություն չունեցող անձ լինելու հանգամանքից:

Բաց ընթացակարգի թղթային ձեւով հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է դիմել պատվիրատուին՝ ք. Մեծամոր, վարչական շենք հասցեով, մինչեւ սույն հայտարարությունը հրապարակելու պահից հաշված 40-րդ օրվա ժամը 12:00-ն:

Բաց ընթացակարգի հրավեր տրամադրելու համար պահանջվում է վճար 5000 ՀՀ դրամ գումարի չափով կամ համարժեք արտարժույթով, որը պետք է փոխանցվի Կոնվերս բանկ դրամով վճարման դեպքում 1930000199200100 «ՀԱԷԿ» ՓԲԸ-ի հաշվեհամարին: Պատվիրատուն պարտավորվում է պահանջվող գումարի վճարված լինելը հավաստող բանկի կողմից տված փաստաթղթի պատճենը ստանալուց հետո մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում բաց ընթացակարգի հրավերը տրամադրել բաց ընթացակարգի հրավեր ստանալու պահանջ ներկայացրած անձին:

Բաց ընթացակարգի հայտերն անհրաժեշտ է ներկայացնել «ՀԱԷԿ» ՓԲԸ-ին հետեւյալ հասցեով. Արմավիրի մարզ f. Մեծամոր, վարչական մասնաշենք, մինչեւ սույն հայտարարության հրապարակման պահից հաշված 40-րդ օրվա ժամը 12:00-ն եւ դրանք պետք է կազմված լինեն հայերեն լեզվով: Հայտերը բացվում են հրավերում նշված պահին՝ հայտերի բացման նիստում:

Հայտերի բացման վայրը, օրը եւ ժամը պետք է համընկնեն դրանք ներկայացնելու վերջնաժամկետին:

Հաղթող մասնակցին որոշելու համար կիրառվելու են հետեւյալ չափանիշները

- հրավերով նախատեսված պայմաններին համապատասխանող, բավարար գնահատված եւ մասնակիցների թվից նվազագույն գնային առաջարկ ներկայացրած մասնակցին:

Յուրաքանչյուր մասնակից իրավունք ունի «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ բաժնով սահմանված կարգով՝

1) գնումների բողոքարկման խորհրդին բողոքարկել պատվիրատուի եւ (կամ) գնահատող հանձնաժողովի որոշումները՝ պայմանագիր կնքելու մասին որոշմամբ սահմանված անգործության ժամկետում.

2) դատական կարգով բողոքարկել գնումների բողոքարկման խորհրդի, պատվիրատուի եւ գնահատող հանձնաժողովի որոշումները:

Գնումների բողոքարկման խորհրդին բողոքարկելու դեպքում բողոքը ներկայացվում է «Գնումների աջակցման կենտրոն» ՊՈԱԿ՝ ք. Երեւան, Կոմիտասի 54/բ հասցեով, գրավոր: Բողոքարկման վճարի չափը կազմում է երեսուն հազար ՀՀ դրամ, որը պետք է փոխանցվի «Գնումների աջակցման կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի Հայէկոնոմբանկի Արաբկիրի մասնաճյուղում ունեցած 163058561289 հաշվեհամարին:

«Հայկական ատոմային էլեկտրակայան»
փակ բաժնետիրական ընկերություն

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՊԱՐԶԵՑՎԱԾ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳԻ ՄԱՍԻՆ

Հայտարարության սույն տեքստը հաստատված է գնահատող հանձնաժողովի 2012 թվականի մարտի 27-ի թիվ 1 որոշմամբ

Ծածկագիրը՝ ՀԱԷԿ-ՊԸԱՊՁԲ - 21/12

Պատվիրատուն՝ «Հայկական ատոմային էլեկտրակայան» փակ բաժնետիրական ընկերությունը, որը գտնվում է ՀՀ Արմավիրի մարզ, քաղաք Մեծամոր հասցեում, հայտարարում է պարզեցված ընթացակարգ:

Պարզեցված ընթացակարգի արդյունքում հաղթող ճանաչված մասնակցին սահմանված կարգով կառաջարկվի կնքել կայանի կարիքների համար միջադիրների եւ խծուծների մատակարարման պայմանագիր (այսուհետ՝ պայմանագիր):

Գնման առարկա է հանդիսանում միջադիրների եւ խծուծների մատակարարումը:

Գնումը ֆինանսավորելու է «ՀԱԷԿ» ՓԲԸ-ի 2012 թվականի ծախսերի նախահաշվով նախատեսված հատկացումների հաշվին եւ գնման ընդհանուր գինը չի կարող գերազանցել այդ գնումների ֆինանսավորման համար նախատեսված հատկացումների չափը:

Կնքվելիք պայմանագրի կատարման ժամկետը պայմանագիրն ուժի մեջ մտնելու օրվանից հաշված մինչեւ 2012թ. նոյեմբերի 01-ը ընկած ժամանակահատվածն է:

«Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի համաձայն պարզեցված ընթացակարգին մասնակցելու իրավունք ունեն բոլոր անձինք՝ անկախ նրանց օտարերկրյա ֆիզիկական անձ, կազմակերպություն, քաղաքացիություն չունեցող անձ լինելու հանգամանքից:

Թղթային ձեւով հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է դիմել պատվիրատուին՝ ք. Մեծամոր, վարչական շենք հասցեով, մինչեւ սույն հայտարարությունը հրապարակելու օրվանից հաշված 13-րդ օրացուցային օրվա ժամը 13:30-ը: Պարզեցված ընթացակարգի հրավեր տրամադրելու համար պահանջվում է վճար 5000 ՀՀ դրամ գումարի չափով, որը պետք է փոխանցվի Կոնվերս բանկ դրամով վճարման դեպքում 1930000199200100 «ՀԱԷԿ» ՓԲԸ-ի հաշվեհամարին: Պատվիրատուն պարտավորվում է պահանջվող գումարի վճարված լինելը հավաստող բանկի կողմից տված փաստաթղթի պատճենը ստանալու օրվա ընթացքում պարզեցված ընթացակարգի հրավերը տրամադրել պարզեցված ընթացակարգի հրավեր ստանալու պահանջ ներկայացրած անձին:

Հայտերն անհրաժեշտ է ներկայացնել պատվիրատուին՝ ք. Մեծամոր, վարչական շենք հասցեով, մինչեւ սույն հայտարարությունը հրապարակելու օրվանից հաշված 13-րդ օրացուցային օրվա ժամը 13:30-ը եւ դրանք պետք է կազմված լինեն հայերեն լեզվով:

Մասնակիցների մասնակցության իրավունքի եւ որակավորման չափանիշների հրավերով սահմանված պահանջներին համապատասխանությունը գնահատելու համար Պատվիրատուին պետք է ներկայացվեն հրավերով նախատեսված փաստաթղթեր:

«Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածի համաձայն պայմանագիր կնքելու մասին որոշումը Պատվիրատուն հայտարարում է հայտարարությունը էլեկտրոնային ձեւով ուղարկելով գնումների գործընթացի բոլոր մասնակիցներին:

Յուրաքանչյուր մասնակից իրավունք ունի «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ բաժնով սահմանված կարգով՝

1) գնումների բողոքարկման խորհրդին բողոքարկել պատվիրատուի եւ (կամ) գնահատող հանձնաժողովի որոշումները՝ պայմանագիր կնքելու մասին որոշմամբ սահմանված անգործության ժամկետում.

2) դատական կարգով բողոքարկել գնումների բողոքարկման խորհրդի, պատվիրատուի եւ գնահատող հանձնաժողովի որոշումները:

Գնումների բողոքարկման խորհրդին բողոքարկելու դեպքում բողոքը ներկայացվում է «Գնումների աջակցման կենտրոն» ՊՈԱԿ՝ ք. Երեւան, Կոմիտասի 54/բ հասցեով, գրավոր: Բողոքարկման վճարի չափը կազմում է երեսուն հազար ՀՀ դրամ, որը պետք է փոխանցվի «Գնումների աջակցման կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի Հայէկոնոմբանկի Արաբկիրի մասնաճյուղում ունեցած 163058561289 հաշվեհամարին:

«Հայկական ատոմային էլեկտրակայան»
փակ բաժնետիրական ընկերություն

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՊԱՐԶԵՑՎԱԾ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳԻ ՄԱՍԻՆ

Հայտարարության սույն տեքստը հաստատված է գնահատող հանձնաժողովի 2012 թվականի մարտի 27-ի թիվ 1 որոշմամբ

Ծածկագիրը՝ ՀԱԷԿ-ՊԸԱՊՁԲ - 21/12

Պատվիրատուն՝ «Հայկական ատոմային էլեկտրակայան» փակ բաժնետիրական ընկերությունը, որը գտնվում է ՀՀ Արմավիրի մարզ, քաղաք Մեծամոր հասցեում, հայտարարում է պարզեցված ընթացակարգ:

Պարզեցված ընթացակարգի արդյունքում հաղթող ճանաչված մասնակցին սահմանված կարգով կառաջարկվի կնքել կայանի կարիքների համար միջադիրների եւ խծուծների մատակարարման պայմանագիր (այսուհետ՝ պայմանագիր):

Գնման առարկա է հանդիսանում միջադիրների եւ խծուծների մատակարարումը:

Գնումը ֆինանսավորելու է «ՀԱԷԿ» ՓԲԸ-ի 2012 թվականի ծախսերի նախահաշվով նախատեսված հատկացումների հաշվին եւ գնման ընդհանուր գինը չի կարող գերազանցել այդ գնումների ֆինանսավորման համար նախատեսված հատկացումների չափը:

Կնքվելիք պայմանագրի կատարման ժամկետը պայմանագիրն ուժի մեջ մտնելու օրվանից հաշված մինչեւ 2012թ. նոյեմբերի 01-ը ընկած ժամանակահատվածն է:

«Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի համաձայն պարզեցված ընթացակարգին մասնակցելու իրավունք ունեն բոլոր անձինք՝ անկախ նրանց օտարերկրյա ֆիզիկական անձ, կազմակերպություն, քաղաքացիություն չունեցող անձ լինելու հանգամանքից:

Թղթային ձեւով հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է դիմել պատվիրատուին՝ ք. Մեծամոր, վարչական շենք հասցեով, մինչեւ սույն հայտարարությունը հրապարակելու օրվանից հաշված 13-րդ օրացուցային օրվա ժամը 13:30-ը: Պարզեցված ընթացակարգի հրավեր տրամադրելու համար պահանջվում է վճար 5000 ՀՀ դրամ գումարի չափով, որը պետք է փոխանցվի Կոնվերս բանկ դրամով վճարման դեպքում 1930000199200100 «ՀԱԷԿ» ՓԲԸ-ի հաշվեհամարին: Պատվիրատուն պարտավորվում է պահանջվող գումարի վճարված լինելը հավաստող բանկի կողմից տված փաստաթղթի պատճենը ստանալուց հետո մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում պարզեցված ընթացակարգի հրավերը տրամադրել պարզեցված ընթացակարգի հրավեր ստանալու պահանջ ներկայացրած անձին:

Հայտերն անհրաժեշտ է ներկայացնել պատվիրատուին՝ ք. Մեծամոր, վարչական շենք հասցեով, մինչեւ սույն հայտարարությունը հրապարակելու օրվանից հաշված 13-րդ օրացուցային օրվա ժամը 13:30-ը եւ դրանք պետք է կազմված լինեն հայերեն լեզվով:

Մասնակիցների մասնակցության իրավունքի եւ որակավորման չափանիշների հրավերով սահմանված պահանջներին համապատասխանությունը գնահատելու համար Պատվիրատուին պետք է ներկայացվեն հրավերով նախատեսված փաստաթղթեր:

«Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածի համաձայն պայմանագիր կնքելու մասին որոշումը Պատվիրատուն հայտարարում է հայտարարությունը էլեկտրոնային ձեւով ուղարկելով գնումների գործընթացի բոլոր մասնակիցներին:

Յուրաքանչյուր մասնակից իրավունք ունի «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ բաժնով սահմանված կարգով՝

1) գնումների բողոքարկման խորհրդին բողոքարկել պատվիրատուի եւ (կամ) գնահատող հանձնաժողովի որոշումները՝ պայմանագիր կնքելու մասին որոշմամբ սահմանված անգործության ժամկետում.

2) դատական կարգով բողոքարկել գնումների բողոքարկման խորհրդի, պատվիրատուի եւ գնահատող հանձնաժողովի որոշումները:

Գնումների բողոքարկման խորհրդին բողոքարկելու դեպքում բողոքը ներկայացվում է «Գնումների աջակցման կենտրոն» ՊՈԱԿ՝ ք. Երեւան, Կոմիտասի 54/բ հասցեով, գրավոր: Բողոքարկման վճարի չափը կազմում է երեսուն հազար ՀՀ դրամ, որը պետք է փոխանցվի «Գնումների աջակցման կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի Հայէկոնոմբանկի Արաբկիրի մասնաճյուղում ունեցած 163058561289 հաշվեհամարին:

«Հայկական ատոմային էլեկտրակայան»
փակ բաժնետիրական ընկերություն

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՊԱՐԶԵՑՎԱԾ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳԻ ՄԱՍԻՆ

Հայտարարության սույն տեքստը հաստատված է գնահատող հանձնաժողովի 2012 թվականի ապրիլի 12-ի թիվ 2 որոշմամբ

Ծածկագիրը՝ ՀԱԷԿ-ՊԸԱՊՁԲ - 36/12

Պատվիրատուն՝ «Հայկական ատոմային էլեկտրակայան» փակ բաժնետիրական ընկերությունը, որը գտնվում է ՀՀ Արմավիրի մարզ, քաղաք Մեծամոր հասցեում, հայտարարում է պարզեցված ընթացակարգ:

Պարզեցված ընթացակարգի արդյունքում հաղթող ճանաչված մասնակցին սահմանված կարգով կառաջարկվի կնքել կայանի կարիքների համար ՊԲԴ կարգավորող փականների պահեստամասերի մատակարարման պայմանագիր (այսուհետ՝ պայմանագիր):

Գնման առարկա է հանդիսանում ՊԲԴ կարգավորող փականների պահեստամասերի մատակարարումը:

Գնումը ֆինանսավորելու է «ՀԱԷԿ» ՓԲԸ-ի 2012 թվականի ծախսերի նախահաշվով նախատեսված հատկացումների հաշվին եւ գնման ընդհանուր գինը չի կարող գերազանցել այդ գնումների ֆինանսավորման համար նախատեսված հատկացումների չափը:

Կնքվելիք պայմանագրի կատարման ժամկետը պայմանագիրն ուժի մեջ մտնելու օրվանից հաշված մինչեւ 2012թ. սեպտեմբերի 01-ը ընկած ժամանակահատվածն է:

«Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի համաձայն պարզեցված ընթացակարգին մասնակցելու իրավունք ունեն բոլոր անձինք՝ անկախ նրանց օտարերկրյա ֆիզիկական անձ, կազմակերպություն, քաղաքացիություն չունեցող անձ լինելու հանգամանքից:

Թղթային ձեւով հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է դիմել պատվիրատուին՝ ք. Մեծամոր, վարչական շենք հասցեով, մինչեւ սույն հայտարարությունը հրապարակելու օրվանից հաշված 10-րդ օրացուցային օրվա ժամը 12:00-ն եւ դրանք պետք է կազմված լինեն հայերեն լեզվով:

Մասնակիցների մասնակցության իրավունքի եւ որակավորման չափանիշների հրավերով սահմանված պահանջներին համապատասխանությունը գնահատելու համար Պատվիրատուին պետք է ներկայացվեն հրավերով նախատեսված փաստաթղթեր:

«Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածի համաձայն պայմանագիր կնքելու մասին որոշումը Պատվիրատուն հայտարարում է հայտարարությունը էլեկտրոնային ձեւով ուղարկելով գնումների գործընթացի բոլոր մասնակիցներին:

Յուրաքանչյուր մասնակից իրավունք ունի «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ բաժնով սահմանված կարգով՝

1) գնումների բողոքարկման խորհրդին բողոքարկել պատվիրատուի եւ (կամ) գնահատող հանձնաժողովի որոշումները՝ պայմանագիր կնքելու մասին որոշմամբ սահմանված անգործության ժամկետում.

2) դատական կարգով բողոքարկել գնումների բողոքարկման խորհրդի, պատվիրատուի եւ գնահատող հանձնաժողովի որոշումները:

Գնումների բողոքարկման խորհրդին բողոքարկելու դեպքում բողոքը ներկայացվում է «Գնումների աջակցման կենտրոն» ՊՈԱԿ՝ ք. Երեւան, Կոմիտասի 54/բ հասցեով, գրավոր: Բողոքարկման վճարի չափը կազմում է երեսուն հազար ՀՀ դրամ, որը պետք է փոխանցվի «Գնումների աջակցման կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի Հայէկոնոմբանկի Արաբկիրի մասնաճյուղում ունեցած 163058561289 հաշվեհամարին:

«Հայկական ատոմային էլեկտրակայան»
փակ բաժնետիրական ընկերություն

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՊԱՐԶԵՑՎԱԾ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳԻ ՄԱՍԻՆ

Հայտարարության սույն տեքստը հաստատված է գնահատող հանձնաժողովի 2012 թվականի ապրիլի 12-ի թիվ 1 որոշմամբ

Ծածկագիրը՝ ՀԱԷԿ-ՊԸԱՊՁԲ - 38/12

Պատվիրատուն՝ «Հայկական ատոմային էլեկտրակայան» փակ բաժնետիրական ընկերությունը, որը գտնվում է ՀՀ Արմավիրի մարզ, քաղաք Մեծամոր հասցեում, հայտարարում է պարզեցված ընթացակարգ:

Պարզեցված ընթացակարգի արդյունքում հաղթող ճանաչված մասնակցին սահմանված կարգով կառաջարկվի կնքել կայանի կարիքների համար ՄԻԿ-տեսակի համար պահեստամասերի մատակարարման պայմանագիր (այսուհետ՝ պայմանագիր):

Գնման առարկա է հանդիսանում ՄԻԿ-տեսակի համար պահեստամասերի մատակարարումը:

Գնումը ֆինանսավորելու է «ՀԱԷԿ» ՓԲԸ-ի 2012 թվականի ծախսերի նախահաշվով նախատեսված հատկացումների հաշվին եւ գնման ընդհանուր գինը չի կարող գերազանցել այդ գնումների ֆինանսավորման համար նախատեսված հատկացումների չափը:

Կնքվելիք պայմանագրի կատարման ժամկետը պայմանագիրն ուժի մեջ մտնելու օրվանից հաշված մինչեւ 2012թ. սեպտեմբերի 01-ը ընկած ժամանակահատվածն է:

«Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի համաձայն պարզեցված ընթացակարգին մասնակցելու իրավունք ունեն բոլոր անձինք՝ անկախ նրանց օտարերկրյա ֆիզիկական անձ, կազմակերպություն, քաղաքացիություն չունեցող անձ լինելու հանգամանքից:

Թղթային ձեւով հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է դիմել պատվիրատուին՝ ք. Մեծամոր, վարչական շենք հասցեով, մինչեւ սույն հայտարարությունը հրապարակելու օրվանից հաշված 10-րդ օրացուցային օրվա ժամը 14:00-ը: Պարզեցված ընթացակարգի հրավեր տրամադրելու համար պահանջվում է վճար 5000 ՀՀ դրամ գումարի չափով, որը պետք է փոխանցվի Կոնվերս բանկ դրամով վճարման դեպքում 1930000199200100 «ՀԱԷԿ» ՓԲԸ-ի հաշվեհամարին: Պատվիրատուն պարտավորվում է պահանջվող գումարի վճարված լինելը հավաստող բանկի կողմից տված փաստաթղթի պատճենը ստանալուց հետո մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում պարզեցված ընթացակարգի հրավերը տրամադրել պարզեցված ընթացակարգի հրավեր ստանալու պահանջ ներկայացրած անձին:

Հայտերն անհրաժեշտ է ներկայացնել պատվիրատուին՝ ք. Մեծամոր, վարչական շենք հասցեով, մինչեւ սույն հայտարարությունը հրապարակելու օրվանից հաշված 10-րդ օրացուցային օրվա ժամը 14:00-ը եւ դրանք պետք է կազմված լինեն հայերեն լեզվով:

Մասնակիցների մասնակցության իրավունքի եւ որակավորման չափանիշների հրավերով սահմանված պահանջներին համապատասխանությունը գնահատելու համար Պատվիրատուին պետք է ներկայացվեն հրավերով նախատեսված փաստաթղթեր:

«Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածի համաձայն պայմանագիր կնքելու մասին որոշումը Պատվիրատուն հայտարարում է հայտարարությունը էլեկտրոնային ձեւով ուղարկելով գնումների գործընթացի բոլոր մասնակիցներին:

Յուրաքանչյուր մասնակից իրավունք ունի «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ բաժնով սահմանված կարգով՝

1) գնումների բողոքարկման խորհրդին բողոքարկել պատվիրատուի եւ (կամ) գնահատող հանձնաժողովի որոշումները՝ պայմանագիր կնքելու մասին որոշմամբ սահմանված անգործության ժամկետում.

2) դատական կարգով բողոքարկել գնումների բողոքարկման խորհրդի, պատվիրատուի եւ գնահատող հանձնաժողովի որոշումները:

Գնումների բողոքարկման խորհրդին բողոքարկելու դեպքում բողոքը ներկայացվում է «Գնումների աջակցման կենտրոն» ՊՈԱԿ՝ ք. Երեւան, Կոմիտասի 54/բ հասցեով, գրավոր: Բողոքարկման վճարի չափը կազմում է երեսուն հազար ՀՀ դրամ, որը պետք է փոխանցվի «Գնումների աջակցման կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի Հայէկոնոմբանկի Արաբկիրի մասնաճյուղում ունեցած 163058561289 հաշվեհամարին:

«Հայկական ատոմային էլեկտրակայան»
փակ բաժնետիրական ընկերություն

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԲԱՑ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳՈՎ ԳՆՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հայտարարության սույն տեքստը հաստատված է գնահատող հանձնաժողովի 2012 թվականի ապրիլի 12-ի թիվ 2 որոշմամբ եւ հրապարակվում է «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 24-րդ հոդվածի համաձայն

Բաց ընթացակարգի ծածկագիրը՝ ՀԱԷԿ-ԱՊՁԲ - 41/12

Պատվիրատուն՝ «Հայկական ատոմային էլեկտրակայան» փակ բաժնետիրական ընկերությունը, որը գտնվում է ՀՀ Արմավիրի մարզ, քաղաք Մեծամոր, վարչական մասնաշենք, մինչեւ սույն հայտարարության հրապարակման պահից հաշված 40-րդ օրվա ժամը 13:30 եւ դրանք պետք է կազմված լինեն հայերեն լեզվով: Հայտերը բացվում են հրավերում նշված պահին՝ հայտերի բացման նիստում:

Հայտերի բացման վայրը, օրը եւ ժամը պետք է համընկնեն դրանք ներկայացնելու վերջնաժամկետին:

Հաղթող մասնակցին որոշելու համար կիրառվելու են հետեւյալ չափանիշները

- հրավերով նախատեսված պայմաններին համապատասխանող, բավարար գնահատված եւ մասնակիցների թվից նվազագույն գնային առաջարկ ներկայացրած մասնակցին:

Յուրաքանչյուր մասնակից իրավունք ունի «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ բաժնով սահմանված կարգով՝

1) գնումների բողոքարկման խորհրդին բողոքարկել պատվիրատուի եւ (կամ) գնահատող հանձնաժողովի որոշումները՝ պայմանագիր կնքելու մասին որոշմամբ սահմանված անգործության ժամկետում.

2) դատական կարգով բողոքարկել գնումների բողոքարկման խորհրդի, պատվիրատուի եւ գնահատող հանձնաժողովի որոշումները:

Գնումների բողոքարկման խորհրդին բողոքարկելու դեպքում բողոքը ներկայացվում է «Գնումների աջակցման կենտրոն» ՊՈԱԿ՝ ք. Երեւան, Կոմիտասի 54/բ հասցեով, գրավոր: Բողոքարկման վճարի չափը կազմում է երեսուն հազար ՀՀ դրամ, որը պետք է փոխանցվի «Գնումների աջակցման կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի Հայէկոնոմբանկի Արաբկիրի մասնաճյուղում ունեցած 163058561289 հաշվեհամարին:

Մասնակիցների որակավորման տվյալների՝ հրավերով սահմանված պայմաններին համապատասխանությունը գնահատելու համար պետք է Պատվիրատուին ներկայացնեն բաց ընթացակարգի հրավերով նախատեսված փաստաթղթեր:

«Հայկական ատոմային էլեկտրակայան»
փակ բաժնետիրական ընկերություն

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՊԱՐԶԵՑՎԱԾ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳԻ ՄԱՍԻՆ

Հայտարարության սույն տեքստը հաստատված է գնահատող հանձնաժողովի 2012 թվականի ապրիլի 12-ի թիվ 1 որոշմամբ

Ծածկագիրը՝ ՀԱԷԿ-ՊԸԱՊՁԲ - 35/12

Պատվիրատուն՝ «Հայկական ատոմային էլեկտրակայան» փակ բաժնետիրական ընկերությունը, որը գտնվում է ՀՀ Արմավիրի մարզ, քաղաք Մեծամոր հասցեում, հայտարարում է պարզեցված ընթացակարգ:

Պարզեցված ընթացակարգի արդյունքում հաղթող ճանաչված մասնակցին սահմանված կարգով կառաջարկվի կնքել կայանի կարիքների համար YORK տեսակի կոնդիցիոներների պահեստամասերի մատակարարման պայմանագիր (այսուհետ՝ պայմանագիր):

Գնման առարկա է հանդիսանում YORK տեսակի կոնդիցիոներների պահեստամասերի մատակարարումը:

Գնումը ֆինանսավորելու է «ՀԱԷԿ» ՓԲԸ-ի 2012 թվականի ծախսերի նախահաշվով նախատեսված հատկացումների հաշվին եւ գնման ընդհանուր գինը չի կարող գերազանցել այդ գնումների ֆինանսավորման համար նախատեսված հատկացումների չափը:

Կնքվելիք պայմանագրի կատարման ժամկետը պայմանագիրն ուժի մեջ մտնելու օրվանից հաշված մինչեւ 2012թ. հունիսի 01-ը ընկած ժամանակահատվածն է:

«Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի համաձայն պարզեցված ընթացակարգին մասնակցելու իրավունք ունեն բոլոր անձինք՝ անկախ նրանց օտարերկրյա ֆիզիկական անձ, կազմակերպություն, քաղաքացիություն չունեցող անձ լինելու հանգամանքից:

Թղթային ձեւով հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է դիմել պատվիրատուին՝ ք. Մեծամոր, վարչական շենք հասցեով, մինչեւ սույն հայտարարությունը հրապարակելու օրվանից հաշված 11-րդ օրացուցային օրվա ժամը 13:30-ը: Պարզեցված ընթացակարգի հրավեր տրամադրելու համար պահանջվում է վճար 5000 ՀՀ դրամ գումարի չափով, որը պետք է փոխանցվի Կոնվերս բանկ դրամով վճարման դեպքում 1930000199200100 «ՀԱԷԿ» ՓԲԸ-ի հաշվեհամարին: Պատվիրատուն պարտավորվում է պահանջվող գումարի վճարված լինելը հավաստող բանկի կողմից տված փաստաթղթի պատճենը ստանալու օրվա ընթացքում պարզեցված ընթացակարգի հրավերը տրամադրել պարզեցված ընթացակարգի հրավեր ստանալու պահանջ ներկայացրած անձին:

Հայտերն անհրաժեշտ է ներկայացնել պատվիրատուին՝ ք. Մեծամոր, վարչական շենք հասցեով,, մինչեւ սույն հայտարարությունը հրապարակելու օրվանից հաշված 11-րդ օրացուցային օրվա ժամը 13:30-ը եւ դրանք պետք է կազմված լինեն հայերեն լեզվով:

Մասնակիցների մասնակցության իրավունքի եւ որակավորման չափանիշների հրավերով սահմանված պահանջներին համապատասխանությունը գնահատելու համար Պատվիրատուին պետք է ներկայացվեն հրավերով նախատեսված փաստաթղթեր:

«Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածի համաձայն պայմանագիր կնքելու մասին որոշումը Պատվիրատուն հայտարարում է հայտարարությունը էլեկտրոնային ձեւով ուղարկելով գնումների գործընթացի բոլոր մասնակիցներին:

Յուրաքանչյուր մասնակից իրավունք ունի «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ բաժնով սահմանված կարգով՝

1) գնումների բողոքարկման խորհրդին բողոքարկել պատվիրատուի եւ (կամ) գնահատող հանձնաժողովի որոշումները՝ պայմանագիր կնքելու մասին որոշմամբ սահմանված անգործության ժամկետում.

2) դատական կարգով բողոքարկել գնումների բողոքարկման խորհրդի, պատվիրատուի եւ գնահատող հանձնաժողովի որոշումները:

Գնումների բողոքարկման խորհրդին բողոքարկելու դեպքում բողոքը ներկայացվում է «Գնումների աջակցման կենտրոն» ՊՈԱԿ՝ ք. Երեւան, Կոմիտասի 54/բ հասցեով, գրավոր: Բողոքարկման վճարի չափը կազմում է երեսուն հազար ՀՀ դրամ, որը պետք է փոխանցվի «Գնումների աջակցման կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի Հայէկոնոմբանկի Արաբկիրի մասնաճյուղում ունեցած 163058561289 հաշվեհամարին:

«Հայկական ատոմային էլեկտրակայան»
փակ բաժնետիրական ընկերություն

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-29-60

Լրատուական գործունէութիւն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրաւոեսութեան 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա N 047261, տրուած՝ 18.02.00 թ.:
Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Յակոբ Աւետիսեան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրուած է տպագրութեան՝ 20.4.2012, գինը՝ 100 դրամ, տպագրում է «Նոյեան Տաղան» ՍՊԸ տպարանում՝ Իսահակեան 28:

AZG MANKAVARJ.QXD 20/04/2012 21:04 Page 1

Azg Կանց
21 ԱՊՐԻԼ 2012 ՇԱԲԱԹ

ՀԱՏՈՒԿ ՀԱՎԵԼՎԱԾ

նվիրված ԵՊՄՀ կազմակերպած միջազգային գիտաժողովին

ՓՈԽԱԿԵՐՊՎՈՂ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐԸ ՀԱՅ ԵՎ ՕՏԱՐ ԳԻՏՆԱԿԱՆՆԵՐԻ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆՈՒՄ

2012 թվականի ապրիլի 16-17-ին Երեւանում տեղի ունեցավ Խաչատուր Աբովյանի անվան հայկական պետական մանկավարժական համալսարանի կրթության հոգեբանության եւ սոցիոլոգիայի ֆակուլտետի, Համալսարանի Մետափիլիսոփայության, փոխակերպական տրամաբանության եւ փաստարկման տեսության միջազգային գիտահետազոտական ինստիտուտի, Փիլիսոփայության միջազգային ակադեմիայի եւ Հայոց փիլիսոփայական ակադեմիայի կողմից կազմակերպված «Փոխակերպվող հասարակության զարգացման տեսական եւ գործնական հիմնախնդիրները» խորագրով միջազգային գիտաժողով:

Գիտաժողովին մասնակցում էին աշխարհի 14 երկրների համաշխարհային ճանաչում ունեցող գիտնականներ, այդ թվում ակադեմիկոս Գեւորգ Բրուտյանը (Երեւան, ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս, փիլիսոփայության միջազգային ակադեմիայի նախագահ, Խ. Աբովյանի անվ. ՀՊՄՀ-ին առընթեր Մետափիլիսոփայության, փոխակերպական տրամաբանության եւ փաստարկման տեսության միջազգային գիտահետազոտական կենտրոնի տնօրեն), ակադեմիկոս Եվանգելոս Մուքսոպուլոսը (Աթենքի համալսարանի պատվավոր ռեկտոր, փիլիսոփայության միջազգային ակադեմիայի համանախագահ), Հանս Կոխլերը (փիլիսոփայության պրոֆեսոր, Ինսբրուքի համալսարանի (Ավստրիա) փիլիսոփայության բաժանմունքի ղեկավար, փիլիսոփայության միջազգային ակադեմիայի համանախագահ), Դեյվիդ Կուկը (Գլազգոյի Շոտլանդական համալսարանի դասակլինիկական հոգեբանության պրոֆեսոր, հոգեբանության եւ իրավունքի Եվրոպական ընկերության նախագահ), Պիտեր Կեմպը (Կոպենհագենի Աարուսի համալսարանի պրոֆեսոր, կրթության բաժանմունքի էթիկայի եւ իրավունքի կենտրոնի տնօրեն, փիլիսոփայական ընկերության միջազգային ֆեդերացիայի (FISP) նախագահ, փիլիսոփայության միջազգային ակադեմիայի ակադեմիկոս), Յուրի Իվլեւը (Մոսկվայի Մ. Լոմոնոսովի անվ. պետ. համալսարանի տրամաբանության ամբիոնի պրոֆեսոր փ.գ.դ.), Ֆրանսուա Նոն (Ֆրանսիայի Դիդրոյի անվ. համալսարանի պրոֆեսոր, հոգեբանության դոկտոր), Իրակլի Իմեդաձեն (Ն. Դ. Ուզնաձեի անվ. հոգեբանության ինստիտուտի տնօրեն, Վրաստանի ԳԱԱ թղթակից անդամ, հ.գ.դ., պրոֆ.): Գիտաժողովին իրենց մասնակցությունն էին բերել նաեւ ՀՀ կրթության եւ գիտության փոխնախարար Մ. Մկրտչյանը, ինչպես նաեւ Խ. Ավովյանի անվան ՀՊՄՀ-ի ռեկտոր պրոֆեսոր Ռ. Միրզախանյանը: Միջազգային գիտաժողովի աշխատանքներին մասնակցում էին Խ. Աբովյանի անվան ՀՊՄՀ համալսարանի, ԵՊՀ-ի, Մինսկի պետական համալսարանի, Թբիլիսիի բժշկական պետական համալսարանի, ՀՀ ԳԱԱ-ի, Արգենտինայի՝ Բուենոս-Այրեսի հոգեվերլուծական ինստիտուտի, Հայ-ռուսական (Սլավոնական) համալսարանի, Ֆիզիկական կուլտուրայի հայկական պետական ինստիտուտի, Մ. Հերացու անվ. Երեւանի պետական բժշկական համալսարանի, Վանաձորի Հովսեփ Թումանյանի անվ. պետական մանկավարժական ինստիտուտի, ՀՀ ԳԱԱ-ի արեւելագիտության ինստիտուտի, Հայաստանի պետական ճարտարագիտական ինստիտուտի, «Ինտերլինգվա» լեզվագիտական համալսարանի, Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարանի պրոֆեսորներ, դոցենտներ, ասպիրանտներ ու մագիստրոսներ: Գիտաժողովին մասնակցում էր նաեւ ՀՀ ԳԱԱ «Լրաբեր» հասարակական գիտությունների հանդեսի գլխավոր խմբագիր ՀՀ ԳԱԱ թղթակից անդամ Ա. Խառատյանը:

Միջազգային գիտաժողովի լիագումար նիստի հանդիսավոր բացումը տեղի ունեցավ ապրիլի 16-ին, Անի Պլազա հյուրանոցի նիստերի դահլիճում, որը տեւեց մինչեւ կեսօր: Գիտաժողովի բացման խոսքով հանդես եկավ ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս, փիլիսոփայության միջազգային ակադեմիայի նախագահ՝ Գեորգի Բրուտյանը: Գիտաժողովի մասնակիցներին իր ողջույնի խոսքով հանդես եկավ ՀՀ վարչապետ, Խ. Աբովյանի անվ. ՀՊՄՀ-ի խորհրդի նախագահ՝ Տիգրան Սարգսյանը: Լիագումար նիստին զեկուցումներով հանդես եկան փիլիսոփայության դոկտոր Եվանգելոս Մուքսոպուլոսը (Աթենք), փիլիսոփայության պրոֆեսոր Հանս Կոխլերը (Ինսբրուք), Պիտեր Կեմպը (Աարուսի համալսարանի պրոֆեսոր) եւ Դեյվիդ Կուկը (Գլազգոյի Շոտլանդական համալսարանի դասակլինիկական հոգեբանության պրոֆեսոր):

Այնուհետեւ ընդմիջումից հետո ժամը 14-ին գիտաժողովի աշխատանքները շարունակվեցին Խ. Աբովյանի անվ. ՀՊՄՀ-ի գիտաժողովների դահլիճում: «Փոխակերպվող հասարակության զարգացման տեսական եւ գործնական հիմնախնդիրներ»-ին վերաբերվող փիլիսոփայական տեսակետները ներկայացնող աշխատանքները զեկուցվեցին գիտաժողովի երկու մասնաճյուղերում: Հիմնախնդրին վերաբերվող հոգեբանության պրոֆեսորի զեկուցումները տեղի ունեցան 4-րդ եւ 5-րդ մասնաճյուղերի աշխատանքներում, միացյալ նիստերի ձեւով: Մասնավորապես քննարկվեցին փոխակերպվող հասարակության զարգացման հիմնախնդիրների փիլիսոփայական եւ հոգեբանական ասպեկտները: Զեկուցողները ներկայացրեցին փոխակերպվող հասարակության զարգացման առանձնահատկությունները, հասարակությունների եւ անձի ձեւափոխման յուրահատկությունները, համաշխարհային զարգացումների միտումներն ու հեռանկարները, անձի զարգացման հիմնահարցերը փոխակերպվող հասարակությունում անձի սոցիալ-հոգեբանական հարմարման առանձնահատկությունները: Աշխատանքներն ունեին տեսական եւ հետազոտական բնույթ, որոնք իրենց բովանդակությամբ լուրջ գիտական հետաքրքրություն էին ներկայացնում:

Գիտաժողովի երկրորդ օրը՝ ապրիլի 17-ին, ժամը 10-ին կայացավ փիլիսոփայության եւ տրամաբանության առաջին եւ երկրորդ մասնաճյուղերի համապատասխանաբար «Հասարակության համակարգի փոխակերպման առանձնահատկությունները եւ փոխակերպման տրամաբանության խնդիրները» խորագրերով նստաշրջանների աշխատանքները: Մասնաճյուղի աշխատանքները վարում էին փիլիսոփայության բնագավառի համաշխարհային ճանաչում ունեցող անվանի հայ եւ օտարերկրյա գիտնականներ:

Նույն օրը կայացան նաեւ միջազգային գիտաժողովի հոգեբանության պրոֆի 4-րդ եւ 5-րդ մասնաճյուղերի համապատասխանաբար «Փոխակերպվող հասարակության սոցիալ-հոգեբանական հիմնախնդիրները» եւ «Փոխակերպվող հասարակության եւ կիրառական հոգեբանության հիմնախնդիրները» խորագրերով գիտական հիմնախնդիրներին վերաբերվող զեկուցումների քննարկման աշխատանքները:

Մասնաճյուղերի վարման աշխատանքները իրականացնում էին ինչպես հրավիրված, այնպես էլ ՀՀ ԲՈՒՀ-երի անվանի գիտնականները: Հոգեբանության մասնաճյուղերում քննարկվում էին փոխակերպվող հասարակության տեսական եւ կիրառական հիմնախնդիրները, անցումային հասարակությունում անձի հարմարման, սոցիալականացման առանձնահատկությունները, անձի հոգեկան առողջության, հոգեբանական անվտանգության հիմնախնդիրները: Զեկուցվող թեմաները գիտական տեսանկյունից ուշադրություն դարձրին հիմնարար տեսական եւ հետազոտական բովանդակություն ունեցող կիրառական բնույթ:

Գիտաժողովում քննարկվող զեկուցումների գիտական նշանակությունը հատկապես հայ իրականության համար չափազանց կարեւոր է, քանզի նախկին ԽՍՀՄ-ի փլուզումից հետո ՀՀ պետականության կերտման գործընթացը պահանջում է ժամանակակից հասարակությունների զարգացման հոգեբանական, փիլիսոփայական հիմնախնդիրների իմացություն, որոնք լուսաբանվում են գիտաժողովի աշխատանքներում: Հասարակության զարգացման հեռանկարը պայմանավորված է նաեւ ժամանակի մարտահրավերներին, հավանական եւ առկա սպառնալիքներին դիմակայման նպատակով, այն է՝ կայուն տնտեսական աճ, ժողովրդի բարեկեցություն, առողջ հասարակություն, որոնց առնչվող հիմնախնդիրների լուծման բազում հարցեր եւս քննարկվեցին երեւանյան միջազգային գիտաժողովում:

Անցումային հասարակություններում տնտեսական, սոցիալական, քաղաքական ոլորտներում տեղի ունեցած զարգացումների ու դժվարությունների հետեւանքները անդրադառնում են ինչպես երկրի ընդհանուր զարգացման, այնպես էլ նրանում ապրող ազգաբնակչության ընդհանուր ապրելակերպի, նրանց մշակութային, հոգեւոր, գիտական, կրթական, հասարակական բազում այլ ոլորտների առաջընթացի վրա: Վերջիններս ուղղակիորեն անդրադառնում են անձի հոգեկան առողջության, անձի նարդաշնակ զարգացման գործընթացի վրա: Այս տեսանկյունից կարեւոր են փոխակերպվող հասարակության զարգացման տեսական եւ գործնական հիմնախնդիրներին վերաբերվող հարցերի գիտական մեկնաբանումները, որը հաջողությամբ առաջադրված հարցերի շրջանակներում իրականացրեց միջազգային գիտաժողովը:

ՀՀ-ը, լինելով դեռեւս ձեւավորման շրջանում, ունենալով բազում սոցիալ-տնտեսական, քաղաքական չլուծված հիմնախնդիրներ, համաշխարհային գլոբալիզացիայի պայմաններում որպես ուղեցույց, կարող է օգտագործել գիտաժողովում հնչած գիտական զեկուցումները: Կարծում ենք դրանք հետագայում կսան ռազմավարական հեռանկարային արդյունավետ ծրագրերի մշակման հնարավորություն:

Խ. Աբովյանի անվ. ՀՊՄՀ-ի կրթության հոգեբանության եւ սոցիոլոգիայի ֆակուլտետի հոգեբանության տեսության եւ պատմության ամբիոնի վարիչ,

Մ. Պ. ՄԿՐՏՈՒՄՅԱՆ
Հոգեբ. գիտ. դոկ., պրոֆեսոր

AZG MANKAVARJ.QXD 20/04/2012 21:04 Page 2

<< ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԳՈՅԱԲԱՆԱԿԱՆ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ

Գիտաժողովի բացմանը ելույթ ունենալով մասնակիցների՝ հայ եւ օտարազգի գիտնականների առջեւ, նրանց ողջունելուց եւ հաջողություն մաղթելուց հետո, ՀՀ վարչապետ Տիգրան Սարգսյանը հետեւյալ խոսքերով ներկայացրեց գոյաբանական այս սկզբունքները, որոնցով ղեկավարվում է իր գլխավորած կառավարությունը:

Թեման, որ մենք այսօր ձեզ հետ միասին պետք է քննարկենք, ունի մի շարք առանձնահատկություններ:

Ես ցանկանում եմ ձեր ուշադրությանը ներկայացնել այն գոյաբանական սկզբունքները, որոնցով ղեկավարվում է ՀՀ գործադիր իշխանությունը, եւ բարձրացնել հարցեր, որոնց պատասխաններն ակնկալում ենք ստանալ այստեղ ներկա գիտնականներից:

Համաշխարհային ճգնաժամն առավել սուր ձեւով է ներկայացնում փոխակերպվող հասարակության խնդիրները եւ պահանջում արդյունավետ լուծումներ, որոնք թույլ չեն նվազեցնել քաղաքացիների կենսամակարդակը:

Մյուս կողմից՝ քաղաքական գործիչները քաջ գիտակցում են, որ գիտությունն ի վիճակի չէ պատասխանելու շատ հարցերի:

Մենք փորձել ենք դուրս բերել այն հիմնարար, կարեւորագույն առանձնահատկությունները, որոնք բնորոշում են մեր ներկան:

Առաջին՝ մենք ապրում ենք մի աշխարհում, որի առաջնային բնութագրիչը արագ փոփոխությունն է: Երբեւէ մարդկությունը չի ապրել այնպիսի ժամանակներում, երբ փոփոխություններն այդքան ակնհայտ են: Մի սերունդը չի հասցնում ամբողջությամբ այն յուրացնել, հասկանալ հենքային գործընթացները, բացահայտել օրինաչափություններ, դրանից ելնելով ձեւակերպել խնդիրներ եւ դրանց լուծումներ տալ:

Ժամանակակից աշխարհի երկրորդ առանձնահատկությունն այն է, որ էապես ուժգնացել են փոխադարձ ազդեցությունները: Աշխարհն այսօր շատ ավելի բաց է, քան քսան կամ հիսուն տարի առաջ. պետությունների փոխազդեցություններն էական նշանակություն ունեն:

Երրորդ առանձնահատկությունն այն է, որ ակնհայտորեն ձեւավորվում է որակապես նոր տիպի հասարակություն, որին շատ հաճախ անվանվում են պոստինդուստրիալ:

Հասարակության հիմնական հարաբերությունների ձեւավորման առանցքում պետք է լինի ոչ թե ապրանքների, այլ գիտելիքի արտադրությունը:

Հաջորդ առանձնահատկությունը բխում է նախորդից. եթե հենքային գործընթացի հիմքում ընկած լինի գիտելիքի արտադրությունը, ապա հասկանալի է, որ հիմնական ռեսուրսը կլինի մարդը: Ժամանակակից կհամարվի այն հասարակությունը, որը կստեղծի առավել բարենպաստ պայմաններ մարդու՝ նոր գիտելիքներ ստեղծելու համար:

Փոխակերպվող հասարակության մյուս առանձնահատկությունը արժեքային համակարգի ճիշտ կողմնորոշումն է:

Պետք է ճշգրտել ժամանակակից հասարակությանը բնորոշ արժեքները, գրված եւ չգրված կանոնները եւ հասկանալ մարդկության զարգացմանը խոչընդոտող հնամաշ արժեքները:

Կան բավականին բուռն շրջադարձեր, որոնց լուծումները միանշանակ չեն:

Մենք պետք է համակերպվենք այն մտքին, որ աշխարհը գնում է ոչ միայն միաձուլման եւ միասնական ստանդարտների ներկրման, այլեւ պայքարում է իր տեսակի եւ առնձնահատկությունների՝ արժեքների համար:

Այդ տեսակետից ազգային մշակույթի զարգացումը, ազգային ինքնության պահպանումը նույնպես ունի ֆունդամենտալ նշանակություն:

Մենք պետք է գտնենք եզրեր փոխադարձաբար ընդունելի աշխարհի միասնական ստանդարտների եւ բազմազանության միջեւ:

Մի քանի տարի առաջ տեղի ունեցած տնտեսագիտության համաշխարհային մեծության ֆինանսական հավաքի ժամանակ բոլոր գիտնականները խոսում էին սպասվելիք ֆինանսական եւ տնտեսական ճգնաժամի մասին: Նրանցից ոչ մեկը համարձակություն չունեցավ բացատրելու դրա հիմնական պատճառները. համաշխարհությունը ձեւավորվեց միայն հետեւյալ հարցի շուրջ՝ ճգնաժամից հետո մենք կբացատրենք, թե որոնք են ճգնաժամի պատճառները եւ ինչ է պետք անել:

Մարդկությունը թեւակոխել է զարգացման մի նոր փուլ, որը ենթադրում է շարունակական փոխակերպումներ:

Այս առանձնահատկությունը մշտապես հետաքրքրելու է մեզ: Պետք է ստեղծել նախադրյալներ, որ քաղաքացիները պատրաստ լինեն ընկալելու մշտապես փոփոխվող հասարակությանը:

Այդ տեսակետից մեր սպասելիքները գիտաժողովից մեծ են: Բոլորիս ցանկանում եմ բեղմնավոր աշխատանք հավաստիացնելով, որ գիտաժողովի արդյունքները լինելու են Կառավարության ուշադրության կենտրոնում:

Գեորգ Բրուտյան. «Գիտության մեջ կանգ առնելը նշանակում է ոչ թե դոփել տեղում, այլ՝ հետ գնալ»

Խաչատուր Աբովյանի անվան պետական մանկավարժական համալսարանի 90-ամյակի շրջանակներում ապրիլի 16-18-ն անցկացված «Փոխակերպվող հասարակության զարգացման տեսական եւ գործնական հիմնախնդիրները» խորագրով միջազգային գիտաժողովի ավարտին «Ազգը» մի քանի հարց ուղղեց մանկավարժական համալսարանին առընթեր Մեսափիլիսոփայության, փոխակերպման տրամաբանության եւ փաստարկման տեսության միջազգային գիտահետազոտական ինստիտուտի տնօրեն, Փիլիսոփայության միջազգային ակադեմիայի նախագահ, ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս Գեորգ Բրուտյանին, ով գիտաժողովի փակմանը նշել էր. «Գիտության մեջ չպետք է հանգստություն ունենալ: Գիտաժողովը հաղթահարեց բազմաթիվ դժվարություններ, բայց բացահայտեց երիտասարդ սերնդի գիտնականների»: Իսկ գիտաժողովի բացմանը անվանի գիտնականը համոզմունք էր հայտնել, թե իր ներքին օրենքներով զարգացող գիտության միջոցով այսօր արդիական է երկրի տնտեսության զարգացմանն օգնել նաեւ, մանավանդ՝ փոխակերպվող հասարակության կարեւոր խնդիրներից է առանց հինը դեն նետելու՝ ժառանգել այն արժեքները, որոնք մեր ժողովրդին կօգնեն զարգանալ:

Միջազգային գիտության, հայ փիլիսոփայական մտքի եւ մանկավարժական համալսարանի համար նշանակության տեսակետից դիտարկելով գիտաժողովի կազմակերպումը՝ Գ. Բրուտյանը «Ազգի» հետ զրույցում նշեց.

- Մանկավարժական համալսարանը հետաքրքրական ժամանակշրջան է ապրում՝ հին սովորույթներից վերացարկվում ենք, գնում ենք դեպի նորերը: Միշտ չէ, որ այս համալսարանը հեղինակություն է ունեցել: Գիտնականը պետք է շատ մտածի իր համալսարանի, իր գիտական շրջապատի հեղինակության մասին: Եվ ես հիմա տեսնում եմ, որ համալսարանի ղեկավարությունը այնպիսի կուրս է վերցրել, որ թոթափի անցյալի փոշին, եւ առաջ գնա: Ինչ ասացվեց՝ կարծես թե համալսարանն իր համար գիտաժողով էր կազմակերպել, բայց գիտե՞ք քանի-քանի կազմակերպություններ մասնակցեցին՝ հաղթահարելով երբեմն բավական դժվարություններ եւ իրենց ղեկավարությունների դիմադրությունները: Երկու տասնյակից ավելի կազմակերպություն է մասնակցել գիտաժողովին. ընդունեցին մեր առաջարկը, զեկուցում գրեցին, կարդացին: Իմ կարծիքով՝ ամենակարեւոր նշանակությունն այն էր, որ ստեղծվեց նոր գիտական դաշտ, որին մասնակցում էին հայկական գիտության տարբեր ներկայացուցիչները. դա շատ կարեւոր հանգամանք է: Մյուս կողմից էլ՝ համալսարանն օրինակ հանդիսացավ այն առումով, որ ցույց տվեց՝ միայն այսպե՞ս պետք է կազմակերպել գիտական կոնֆերանսներ, որոնք հետաքրքրություն առաջացնեն բոլորի մոտ, անկախ նրանից, թե որտե՞ղ են դասավանդում-սովորում, ու յուրաքանչյուր համալսարան, այդ թվում՝ արտերկրի, կարող է գոհ մնալ: Արդեն տեղ չհասած՝ ինքնաթիռներից հաղորդում են այն մարդկանց խիստ դրական կարծիքը, որոնք այստեղ թվում են շատ չոր, ոչ ժպտացող...

Այնպես որ՝գիտաժողովը եւ միջազգային գիտական առումով, եւ մանկավարժական համալսարանի համար մեծ նշանակություն ունի. իմ կարծիքով Աբովյանի անվան մանկավարժական համալսարանը իր ղեկավարության շնորհիվ մտել է նոր ճանապարհ, նոր ուղի է հարթում համալսարանի ապագայի համար: Եթե այն ծրագրերը, որ ռեկտորատը որոշել է ռեկտոր Ռուբեն Միրզախանյանի գլխավորությամբ, իրականացվեն, ապա համալսարանը կազատվի այն վիճակից, որում եղել է անցյալում եւ ասիճանաբար կդառնա միջազգային նշանակություն ունեցող համալսարան: Ինչպես ոչ մի զինվոր չի կարող չերազել գեներալ դառնալու մասին, այնպես էլ մեր ժամանակներում բոլոր համալսարի եւ մեր տեղի ուժերի շնորհիվ վերլուծվեցին այն խնդիրները, որոնք դրված են այսօր մեր հասարակության զարգացումն ըմբռնելու եւ ճիշտ ուղիներ փնտրելու-գտնելու եւ հուշելու, այդ տեսակետից մեր գիտությունը զարգացնելու համար: Գիտաժողովը բավականին լավ անցավ, դա նաեւ շնորհիվ այն բանի, որ արտերկրի խոշորագույն գիտնականներ համաձայնեցին եւ սիրով եկան: Դրանցից էր Եվանգելոս Մոուքսոպուլոսը, որը Միջազգային փիլիսոփայական ակադեմիայի համանախագահներից է, Հանս Կոխլերը Ավստրիայից (Ինսբրուքի համալսարանի փիլիսոփայության բաժանմունքի ղեկավարը), եւ շատ ուրիշներ՝14 խոշոր գիտնականներ էին ժամանել: Եվ դա դեռ ամենը չէ: Մի շարք գիտնականներ չկարողացան գալ, պատճառներից մեկն այն է, որ

ռանները երազում են դառնալ աշխարհում լավագույններով:

Ամեն տարի հրապարակվում է աշխարհի լավագույն համալսարանների ցուցակը, միշտ պետք է ձգտել ընկնել այդ ցուցակների մեջ, հայերս այդ հնարավորություններն ունենք, քանի որ գիր-գրականությունը, արվեստը, պոեզիան մենք լիուլի ունենք, գիտությունն էլ նույնպես մեր երկրում եւ մեր ժամանակներում ծաղկել է: Վիկտոր Համբարձումյանի նման փառահեղ, հռչակավոր գիտնական հազվագյուտ է ծնվում, բայց եթե առաջիկա հարյուրերկու հարյուր տարվա ընթացքում նման մեկն էլ ծնվի, մենք երջանիկ կլինենք: Իսկ առաջ գնալը գիտության մեջ բավականին կոնկրետ է՝ մենք բոլորս էլ գիտության մեջ ձգտում ենք առաջ գնալ: Ամեն կերպ պետք է աշխատենք, որ ոչ թե միայն հասնենք, այլ կանգ չառնենք եւ անցնենք, որովհետեւ գիտության մեջ կանգ առնելը նշանակում է ոչ թե դոփել տեղում, այլ՝ հետ գնալ: Այս բոլորը շատ լավ են հասկանում այստեղ, հատկապես համալսարանի ղեկավարությունը: Ես նոր մարդ եմ այստեղ՝ նոր ինստիտուտ էր ստեղծված, եւ առաջարկեցին ղեկավարել, ու տեսնում եմ, որ այնպիսի ներուժ կա, այնպիսի երիտասարդություն, եւ դասախոսների մեջ այնպիսի մարդիկ կան, որ կասկած չունեմ՝այսպիսի գիտնականներով համալսարանը կարող է հասնել արդյունքի:

- Գիտաժողովի խիստ արդիական թեման նույնիսկ ոչ գիտական հանրույթին հետաքրքրեց, ընդհանուր գծերով կներկայացնե՞ք ուղղվածությունը:

- Գիտաժողովում հրավիրվածները նրանք շատ վաղ են հաստատում իրենց ծրագրերը, այդ թվում՝այլ երկրներ այցելելը, եւ նրանց մոտ այստեղ գալը ծրագրված չի եղել: Բայց ես ուրախ եմ, որ գրեթե բոլորը, ում դիմեցինք, եթե այժմ էլ չեն եկել, որոշեցին, որ հետագայում անպայման կգան, անգամ մոտավորապես հայտնի է, թե ով՝ ո՞ր ամսին է գալու:Դրանցից է աշխարհահռչակ փիլիսոփա-լեզվաբան, քսաներորդ դարի լեզվաբանության հիմնադիր Չոմսկին (գրում են Խոմսկի, բայց Չոմսկի է իրապես): Չոմսկին մի ամբողջ դար է ստեղծել լեզվաբանության մեջ եւ, շատ լավ հասկանալով փիլիսոփայության կարը այդ գիտության հետ, համալսարաններից մեկում բացել փիլիսոփայության եւ լեզվի ֆակուլտետ եւ ղեկավարում է այդ ֆակուլտետը: Այ, մոտ ապագայում նա խոստացել է անպայման գալ: Եվ մի արտ այլ ախարհահռչակ գիտնականներ: Ամեն մեկը ինչ-որ ժամանակում կգա, երբ էլ գան, մենք կոնֆերանս կկազմակերպենք՝այս գիտաժողովի բարձր նշանը պահելով :

- Ի՞նչ նոր միտումներ մատուցվեցին գիտական առումով...

- Արդեն իսկ փոխակերպվող հասարակության հարցը հրատապ է եւ հնչում է շատ երկրներում: Գիտաժողովում փորձ արվեց տարբեր կողմերից բացահայտել այս խնդիրը եւ ճիշտ առաջարկներ անել, թե ի՞նչ ձեւով պետք է զարգանա փոխակերպվող հասարակությունը, որի շրջանակում մենք ապրում ենք: Երկրորդը, որ շատ կարեւոր է՝ հաճախ խոսվում է փոխակերպվող հասարակության մասին միայն սոցիալ-քաղաքական նկատառումներից ելնելով, սոցիալ-քաղաքական էությունը բացահայտելով՝ տվյալ դեպքում այս համաժողովում գիտության որոշ՝ չափազանց կարեւոր հարցեր բխում էին փոխակերպվող հասարակության պահանջներից:

Այստեղ գիտական տեսակետից շատ հետաքրքրական հարցադրումներ եղան եւ պատահական չէ, անցնող կամուրջ կա այստեղ՝ օրինակ մասնաճյուղերից մեկը կոչվում էր Փոխակերպական տրամաբանության մասնաճյուղ, այդ մասնաճյուղը նվիրված էր այն գիտական հարցերին, որ առաջադրված են Հայաստանում: Եվ Մեսափիլիսոփայության փոխակերպական տրամաբանության փաստարկման տեսության հատուկ ինստիտուտ էլ ստեղծված

➥Դ

AZG MANKAVARJ.QXD 20/04/2012 21:04 Page 3

ՎԻՐՏՈՒԱԼԻ ԵՎ ԻՐԱԿԱՆԻ ՄԻՋԵԻ

Հանս Կոխլերը ներկայացրեց նոր սոցիալական մեդիայի ու հաղորդակցության փոխակերպվող բնույթը

Խաչատուր Աբովյանի անվան հայկական պետական մանկավարժական համալսարանում անցկացված «Փոխակերպվող հասարակության զարգացման տեսական եւ գործնական հիմնախնդիրներ» թեմայով աննախադեպ միջազգային գիտաժողովի շրջանակներում ապրիլի 15-ին ներկայացված բաց դասախոսություններից մեկը ուսանողներին ու ասպիրանտներին մատուցեց Ինսբրուքի համալսարանի պրոֆեսոր, փիլիսոփայության ֆակուլտետի ղեկավար Հանս Կոխլերը:

Համացանցն ու դրանով պայմանավորված վիրտուալ իրականությունն այսօր այնպիսի ազդեցություն ու դերակատարություն ունեն հասարակության ու անհատի կյանքի առումով, որ փիլիսոփայության պարագայում էլ բազմաթիվ հարցեր են առաջանում, ընդ որում՝ հեսաֆրֆրական էխսկուրսների հնարավորություն տալով ինչպես նախկին, այնպես էլ ներկայիս աշխատությունների դիտարկման համար:

Այս ամենին գիտական ուսումնասիրության ու գործնական նշանակության եւ ներգործության համատեքստում անդրադարձավ Հանս Կոխլերը՝ ներկայացնելով «Նոր սոցիալական մեդիան ու հաղորդակցության փոխակերպվող բնույթը. մարդաբանական ու քաղաքական առնչություններ» թեմայով՝ առատորեն մեջբերելով տարբեր ժամանակների փիլիսոփաների դատողությունները ինչպես ընդհանրապես մամուլի, այնպես էլ մերօրյա վիրտուալ դրսեւորումների մասին:

Կոխլերի ներկայացմամբ, համացանցի ի հայտ գալը որակվում է վիրտուալ առումով անսահմանափակ հարաբերությունների դարաշրջանի սկիզբ, որտեղ մարդկային ներուժը կարելի է ուսումնասիրել առավել ամբողջական մոտեցմամբ: Սակայն քաղաքական համադրությունների համատեքստում «աշխարհում տարածված», ողջ աշխարհն ընդգրկող իր բնույթով համացանցն իրականությունը սնուցելու նպատակահարմարություն ունի, հատկապես եթե հաշվի առնվեն այն բոլոր ինտերակտիվ միջոցներն ու հնարավորությունները, որոնք ազդում են սոցիալական իրողությունների ընկալման վրա:

Հետաքրքրական էին Կոխլերի ներկայացրած համեմատությունները ամբոխի վարքի եւ վիրտուալ առումով ձեւավորվող ամբոխի վարքի միջեւ: Փիլիսոփայի խոսքերով, ամբոխի վարքի առանձնահատկությունները, ինչպիսիք են՝ խորհուրդներ տալը, իմպուլսիվ գործունեության հատկությունները կամ դյուրագրգռությունը, կարող են առավել խոր արտահայտվել «թվային կամ վիրտուալ ամբոխի» շրջանակներում: Այս ֆենոմենները, որոնք ավելի քան մեկ դար առաջ բնութագրել է Գուստավ Լեբոնը, կարող են նաեւ ավտոմատացված կապի եւ լուրերի տարածման չմտադրված հետեւանք լինել:

Նորագույն տեխնոլոգիաների որոշ առանձնահատկություններ՝ «մենք ընդդեմ ուրիշների» հուզական մտածողության հիմքով խրախուսում կամ պաշտպանում են կոմֆորտիստական այնպիսի միտումները, որոնք փորձացնում են հավասարակշիռ կամ չեզոք վերաբերմունք ձեւավորելու հնարավորությունը: Ընդ որում, ըստ Կոխլերի, խնդրահարույց է այն հանգամանքը, որ այս ամենը կարող է եթե ոչ դիտավորությամբ, ապա թեկուզ պատահաբար, ազդելով սոցիալական փոխակերպումների գործընթացների վրա, անկառավարելի դարձնել պետությունը, հատկապես երբ վերջինս գտնվում է արդյունաբերական հասարակությունը բնորոշող բարդ պայմաններում:

Ժամանակակից ինտերակտիվ մեդիայի համատեքստում, Կոխլերի ներկայացմամբ, ամբոխային վարքի վերլուծությունը բերում է հարցերի մարդաբանական հետեւանքների:

«Արդյո՞ք դրանք անհատի աշխարհընկալման եւ սոցիալական իրականության կառուցման վրա տեւական ազդեցություն կունենան: Արդյո՞ք Մարշալ Մաքլուհանի (1911-1980, կանադացի փիլիսոփա, հաղորդակցության տեսաբան, մամուլի ուսումնասիրության անկյունաքարային աշխատությունների հեղինակ, նաեւ հայտնի, օրինակ, «Մեդիումն է ուղերձը» կամ «գլոբալ գյուղ» արտահայտություններով: Մաքլուհանը համացանցի հայտնագործումից ավելի քան 30 տարի առաջ կանխատեսել է «համաշխարհային ցանց»-ը- Ա.Հ.) «Մեդիումն է ուղերձը» հայտնի կարգախոսն արտահայտում է սոցիալական պարադիգմայի փոփոխությունը: Արդյո՞ք ինտերնետի հաղորդակցային հզորությունը կառուցվածքայնորեն նպաստում է հոգեբանական ամբոխների, ոչ թե միայն տերմինաբանությամբ սահմանված (օրինակ, «ֆեյսբուքյան խմբերի») խմբերի ձեւավորմանը: Ի՞նչ է այս ամենը նշանակում արդի ժողովրդավարության կայունության համար»:

Նշվածները հարցերի միայն մի փոքր մասն է, որ դեռեւս կարիք ունեն պատասխանների, եւ, ինչպես նշեց Կոխլերը, զբաղեցնում են փիլիսոփայական միտքը: Ըստ մասնագետի, փիլիսոփաների պարտականությունն է հետեւել տեղի ունեցող փոփոխություններին ու դրանց հիման վրա ձեւավորվող երեւույթներին: Կոխլերի հիշատակած հարցերը պետք է քննարկվեն նաեւ, եթե ցանկություն կա գնահատելու նոր մեդիայի սոցիալական եւ քաղաքական պատշաճությունը՝ հատկապես դրանց անկանխատեսելիության տեսանկյունը:

Կոխլերի մատուցմամբ, նորարարությունները, ինչպիսին կարելի է գնահատել նաեւ համացանցը, միշտ չէ, որ նպաստել ու նպաստում են առնվազն հանդուրժողականությանը, հատկապես երբ վիրտուալ եւ իրական հատվածներում մասնավոր եւ հանրային ընկալումների տարբերությունը զգալիորեն մեծանում է, հատկապես երբ վիրտուալ հասարակության բնութագրականները հարցեր են առաջացնում: Մասնավորապես, փիլիսոփայի բերած օրինակներով, վիրտուալ հասարակությունը չունի աշխարհագրական սահմանափակումներ, ազդում է շատ մեծ թվով մարդկանց վրա, շատ դեպքերում անանուն է՝ դրանից բխող անպատասխանատու եւ անհաշվետու վարքով, անկանխատեսելիությունը բարձր է, վստահության արժանի չէ, չկա սնուցումների ու հավասարակշռման մոտեցում՝ ամենագլխավոր որպես պահպանելով ռեալ ժամանակում քայլերի ու գործողությունների կատարման ազդեցությունը:

«Արդյոք անանուն գործողությունները կարելի՞ է բնութագրել որպես հասարակական, կամ որքանո՞վ են ժողովրդավարական մասնավորի եւ հանրայինի տարբերակումը սահմանները», այսպիսի հարցերն, ըստ Կոխլերի, գնալով մեծ նշանակություն են ձեռք բերում: «Մենք պետք է կարողանանք ճիշտ գնահատել նոր իրողությունների առանձնահատկությունները, քանի որ չպետք է անտեսենք տեղեկատվական տեխնոլոգիաների էական գործիքային բնույթը. անհատական կամ խմբային գործունեության համար այն կարող է աննախադեպ կազմակերպչական հնարավորություններ առաջարկել»:

Դա, ըստ Կոխլերի, սոցիալական եւ քաղաքական ազատագրման համար անհրաժեշտ, բայց ոչ բավարար պայման է: Ինտերնետային գրագիտությունը, այսպիսով, պետք է լրացվի ցանցի սոցիալական ազդեցության եւ հաղորդակցության նոր բարոյագիտության գիտակցմամբ:

Դասախոսության ավարտին ուսանողները փիլիսոփայից հետաքրքրվեցին, թե այս ամենով հանդերձ ինչպիսի ռիսկեր է պարունակում հասարակության վիրտուալացումը: Կոխլերի համոզմամբ, իրավիճակը երկակիությամբ է բնութագրվում, բայց եւ այնպես, հատկապես համացանցային իրողություններում առավել ներգրավված երիտասարդության պարագայում փոխվում են իրականության ընկալումները՝ երկար ժամանակ վիրտուալ աշխարհում ժամանակ անցկացնելու արդյունքում կորցնելով վիրտուալի եւ իրականի տարբերակումը, իրական կյանքի երեւույթները համարժեք դատելու կարողությունը: Նման վիճակն, ըստ Կոխլերի, կարող է նաեւ նպաստել ձեւավորել, քանի որ համացանցում եւ իրականում քայլեր կատարելը բավականին տարբեր է:

Եվ եթե այս ամենին ավելացնենք նաեւ, որ համացանցային ակտիվության ու շփումների պատճառով մարդ արարածն ուղղակի կորցնում է իր նմանների հետ շփվելու, ասել է թե սոցիալական լինելու դրսեւորումները, ապա նաեւ կարողությունը, ըստ Կոխլերի, հանգում են հասարակության տրիվիալացման:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱԲՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Հույն փիլիսոփան գնահատում է կրթությունը որպես անանցողիկ արժեք

Բոլոր ժամանակներում կրթությունը համարվել է երաշխիք զարգացող հասարակության համար: Սա այն բնագավառն է, որն անմիջականորեն առնչվում է կյանքի մյուս բնագավառներին ու պայմանավորում նրանց զարգացումը:

Տարբեր ժամանակներում փիլիսոփաները կրթությունն արժեւորել են յուրաքանչյուրն իր ձեւակերպումներով, չնայած բոլոր ժամանակներում էլ ակներեւ է եղել՝ կրթությունը մնայուն արժեք է: Հույն փիլիսոփա Եվանգելոս Մութսոպուլոսն իր դասախոսությունը կազմել էր ելնելով հենց արժեքային սկզբունքներից:

Ապրիլի 15-ին Խաչատուր Աբովյանի անվան հայկական պետական մանկավարժական համալսարանում ակադեմիկոս Եվանգելոս Մութսոպուլոսը, որն Աթենքի համալսարանի պատվավոր ռեկտորն է եւ Փիլիսոփայության միջազգային ակադեմիայի համանախագահը, հանդես եկավ «Կրթությունը որպես անանցողիկ արժեք» թեմայով դասախոսությամբ: Ապրիլի 16-17-ին Հայաստանում նա նաեւ մասնակցեց «Փոխակերպվող հասարակության զարգացման տեսական եւ գործնական հիմնախնդիրները» թեմայով միջազգային գիտաժողովին:

«Կրթությունն արժեք է, սակայն ինչպիսի՞ արժեք», հույն փիլիսոփան այսպիսի հարցադրում արեց իր դասախոսության ընթացքում: Ապա, դիտարկելով իր հարցադրումը տարբեր կողմերից, ընդգծեց՝ կրթությունը կարող է ցույց տալ արժեք հասկացության բնորոշ բոլոր գծերը:

Պատշաճաբար կրթությունը ներկայացվում է որպես կազմակերպված մի ինստիտուտ, որի դեպքում արժեք հասկացությունից մենք տեղափոխվում ենք սոցիալական ու պետական ինստիտուտներ: Եվ ուսուցումն անմասն չի մնացել նաեւ տեխնիկական հնարավորությունների ներգրավվածությունից:

Որոշակի գիտելիքներ ձեռք բերելուց հետո մարդը ձգտում է գիտելիքների հարստացման, ինչն իրականացվում է նոր արժեքների ձեռքբերմամբ: Եվ ժամանակակից կրթությանն ավելի շատ մտահոգում է արժեքների ձեռքբերումը, քան ճշմարտությունների բացահայտումը:

Եվանգելոս Մութսոպուլոսի փոխանցմամբ՝ կրթությունը միայն գիտելիքների ձեռքբերումը չէ, կրթությունը նաեւ սովորեցնում է դրանք ճիշտ ու օգտավետ կիրառելու ձեւերը: Հետեւաբար սույն հաջորդականությունը վերաբերում է արդեն շարունակաբար կերտվող արժեքներին: Փիլիսոփան ընդգծում է՝ առանց այդ արժեքների հետագա կյանքը պատկերացնելն անհնար է, իսկ կրթությունն ինքնին անընդհատ առաջադիմող արժեք է:

Եթե մեր օրերում խոսում ենք կրթությունից, ապա ինտերնետի ու համակարգիչների հնարավորություններն անտեսել չենք կարող: Համակարգչային աշխարհն ու ծրագրավորման ոլորտը նույնպես կախված են կրթությունից, եւ մարդու գիտակցությունն անմիջական շփման մեջ է ինտերնետային ցանցի հետ:

Իր դասախոսության ընթացքում հույն փիլիսոփան անդրադարձավ եւ մեթոդաբանությանը. մեթոդոլոգիան ու կրթությունը կազմում են մի տիրույթ, որն էլ ձեւավորում է կրթության կառուցվածքը:

Դասախոսությանը ներկա էին ուսանողներ, դասախոսներ, ասպիրանտներ, հայցորդներ ինչպես Մանկավարժական համալսարանից, այնպես էլ մյուս բուհերից: Դասախոսությանը հաջորդեց հարց ու պատասխանը, ներկաները Եվանգելոս Մութսոպուլոսին ուղղեցին իրենց հարցերը, որոնց նա հոժարակամ պատասխանեց:

ԻՆԳԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

ՖՐԱՆՍՈՒԱ ՆՈՆ. «Ուսանողն իմ հաճախորդը չէ»

Հենց այս սկզբունքով է հոգեվերլուծաբան, պրոֆեսոր Ֆրանսուա Նոն ամեն անգամ մտնում ֆրանսիական Դիդրոյի համալսարան, որտեղ դասավանդում է:

Նոնը երկրաշարժից հետո 6 ամիս եղել է Գյումրիում: Հետերկրաշարժյան քաղաքը, ծանր հարված ստացած մարդիկ, պրոֆեսորի համար «մեծ դպրոց էին». «Այնուհետեւ էլի եղա Հայաստանում 90-ականներին ու պետք է ասեմ, որ կապված եմ Ձեր երկրին», ասաց Ֆրանսուա Նոն:

Գիտաժողովի շրջանակներում պրոֆեսոր Նոն հանդիպեց մանկավարժականի դասախոսների ու ուսանողների հետ ու հանդես եկավ առանձին դասախոսությամբ՝ «Հոգեբանության դասավանդման առանձնահատկությունները՝ Ֆրանսիայում» թեմայով:

Նոնը տեղեկացրեց, որ հոգեբանությունը՝ որպես առանձին գիտություն, Ֆրանսիայում առաջացել է միայն Երկրորդ աշխարհամարտից հետո: «Երկար տարիներ հոգեբանությունը մեր երկրում ներառված էր փիլիսոփայության մեջ, ու առանձին չէր դիտվում: Եվ միայն 1945-ին հայտնվեց առաջին դիպլոմավորված մասնագետը՝ «հոգեբան» որակավորմամբ. առաջացավ հոգեբանություն գիտությունը», պատմում է Նոնը:

Այժմ, պրոֆեսորի խոսքերով, Ֆրանսիայում չկա հոգեբանության կրթության ուսումնական միասնական ծրագիր. «Ամեն համալսարան ինքն է որոշում կրթական ծրագիրը՝ 4 տարի կտրվածքով: Բայց սա չի նշանակում, որ համալսարանները ամեն բան կարող են անել: Ներսում ծրագիր կազմելուց հետո, այն ամեն համալսարանի համար դեռ պետք է հաստատի կրթության նախարարությունը՝ առաջիկա 4 տարիների համար», ասում է պրոֆեսոր Նոն: Միեւնույն ժամանակ բանախոսը ընդգծում է, որ «ոչ մի համալսարան հոգեբան չի պատրաստում», այլ այդ մասնագիտությունն ու կոչումը ստանում են առավելաբար գործնական աշխատանքով, տարբեր ասոցիացիաների ու դպրոցների անդամագրվելով. «Ֆրանսիայում կա այսպիսի պրակտիկա. ապագա հոգեբանը նախ ինքն է լինում հաճախորդի կարգավիճակում, հետո նոր հանդես գալիս որպես հոգեբան», պատմում է Նոնը՝ հավելելով, որ, անշուշտ, տեսությունները եւս անչափ կարեւոր են:

ՀՈՎԻԿ ԱՓՅԱՆ

AZG MANKAVARJ.QXD 20/04/2012 21:04 Page 4

ՓԻԼԻՍՈՓԱՅՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀՈԳԵԲԱՆՈՒԹՅԱՆ ՎԱՂՎԱ ՕՐԸ

Վաղուց Հայաստանի Հանրապետությունում նմանատիպ գիտաժողով չէր անցկացվել: Անդրադառնալ փոխակերպվող հասարակության սոցիալ-հոգեբանական հիմնախնդիրներին: Գիտաժողովի ընթացքում ընթերցված զեկուցումները առավել հետաքրքրական եւ ընդգրկուն էին՝ «Մարդու վարքի տեսությունը փոխակերպվող հասարակությունում», «Անձի ինքնահրացման հնարավորությունները փոխակերպվող հասարակությունում (սոցիալ-հոգեբանական տեսանկյունը)», «Փոխակերպվող հասարակության ինքնազարգացումը որպես նոր հարացույցի բացահայտման միջոց», «Փոխակերպվող հասարակությունը եւ տրանսցենդենտալ մետաֆիզիկան», «Փոխակերպվող հասարակությունը որպես տագնապալիության միջավայր եւ նրա ազդեցությունը մարդկանց վրա»...: Զեկուցումների վերնագրեր, որտեղ ամփոփվում են փոխակերպվող հասարակության հոգեբանական մոտեցումները:

Գիտաժողովը նշանակալից էր, քանի որ հոգեբանական միտքը նոր լիցք ստացավ, ուրվագծվեց եւս մի հետագիծ, որը տեւական ուսումնասիրման կարիք ունի: Երկու օր շարունակ մասնակիցներն ապրում էին հոգեւոր վերելք, շնչում էին գիտությամբ, մթնոլորտն այն աստիճան էր վեհացված, որ ամենուր մեզ շրջապատում էին փիլիսոփայական եւ հոգեբանական մտքերն ու հասկացությունները: Իսկ օտարերկրյա եւ հայ գիտնականների մասնագիտական ջիղումները եւ մշակութային բազմաթիվ միջոցառումները կարծես թե ի չիք էին դարձնում միջմշակույթային հաղորդակցման դժվարություններն ու լեզվական արգելքները:

Փաստորեն, նույն հիմնախնդիրներն են հառնում ինչպես շոտլանդացի, ֆրանսիացի, արգենտինացի, ամերիկացի, վրացի, այնպես էլ հայ հոգեբանների առջեւ: Եզրակացությունը մեկն է՝ հոգեբանական գիտության զարգացումը ներկա ժամանակաշրջանում ընթանում է ինտեգրման ճանապարհով: Այստեղ է, որ բոլորիս նպատակները մեկտեղվում են այն առումով, որ փոխակերպվող հասարակության հիմնական բնութագիրը մարդու հիմնախնդրի բազմակողմանի, տարբեր խորությամբ հոգեբանական եւ փիլիսոփայական մեկնաբանությունն է, որի շնորհիվ մարդը հաստատում է իր ինքնությունը ոչ միայն որպես մասնավոր անձ, այլ նաեւ իբրեւ սոցիալականացված անհատականություն:

ԿԱՄՈ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ
Հոգեբանական գիտությունների թեկնածու, դոցենտ

Ինչպե՞ս գնահատել անձի մեջ բռնության ռիսկի գնահատումը

Դասական կլինիկայի հոգեբանության պրոֆեսոր, Գլազգոյի Կալեդոնյան համալսարանի հոգեբանության եւ իրավունքի կենտրոն եվրոպական ասոցիացիայի նախագահ Դեյվիդ Կուկը գիտաժողովում մանկավարժական համալսարանի ուսանողներին ներկայացրեց անձի բռնության ռիսկի գնահատման առանձնահատկություններն ու մոտեցումները:

Դեյվիդ Կուկը խոստովանում է, որ տարիներ առաջ, երբ սկսել է անձի բռնության եւ ռիսկի գործոնների գնահատման մասին հետազոտություններ կատարել, չկար համակարգ: «Այդ ժամանակ հետազոտում էինք տարբեր դեպքերի որոշ դրվագներ եւ միմյանց համադրելով հանգում եզրակացության: Պարզ չէր, թե ինչ դեպքի հետ գործ ունենք: Երբեմն հարց էր առաջանում՝ դա բռնությա՞ն դեպք է, թե՞ սովորական, եւ նման դեպքում շատ դժվար էր հասնել որոշակի գնահատման համակարգի եւ ճիշտ վերլուծություն կատարել», ասում է Կուկը՝ հավելելով, որ հենց այդ ժամանակահատվածում անձի բռնության ռիսկի գնահատումը դարձավ հոգեբանների թիվ մեկ խնդիրը:

Կուկը հիշում է, որ Մեծ Բրիտանիայում բռնության ռիսկի գնահատման բազմաթիվ ձեւեր կային, սակայն իրենք ցանկանում էին այնպիսի համակարգ ստեղծել, որ կկիրառվեր ամբողջ աշխարհում: Կուկի գնահատմամբ՝ ներկայացվելիք գնահատման համակարգը լավագույնն է, որովհետեւ բերում է նոր մոտեցումը նաեւ բժշկական տեսանկյունից: Գնահատման նոր համակարգը ենթադրում է հավանական միջոցը եւ անհատական մոտեցումներ, որոնց շնորհիվ կարելի է գնահատել՝ անձը հակվա՞ծ է բռնության, թե՞ ոչ: Այդ մոտեցումը հնարավորություն է տալիս գնահատելու անձի՝ նաեւ մեղանչելու հավանականությունը: Կուկը հիշում է, որ մինչ այս ոլորտում աշխատելը ուսումնասիրել է հայտնի դասական հոգեբույժների ուսումնասիրությունները եւ վերլուծելով ստեղծել գնահատման համակարգ:

Ընդհանուր մոտեցումներից բացի, իրական ռիսկի նվազման համար Կուկն անհարաժեշտ է համարում կիրառել նաեւ հոգեբանական տարբեր մոտեցումներ՝ նախ պարզել անձի կենսագրությունը, նրա դժգոհությունները, ֆիզիկական վիճակը, բանտի կամ հոգեբուժարանի վիճակն ու անվտանգության երաշխիքները:

Գիտնականը համոզած է՝ առավել հանգիստ եւ ոչ ծայրահեղ հասարակությունում եւ միջավայրում ապրող անձնավորությունն ավելի քիչ է հակված բռնության, քան ծայրահեղ միջավայրում ապրողը:

«Ես իմ ուսանողներին միշտ ասում եմ՝ «երբեք մի ասեք երբեք», որովհետեւ եթե անգամ հանդիպում ես մոլորակի ամենավտանգավոր մարդուն, ապա մի բացառիր հավանականությունը, որ նրանից ավելի վտանգավորն էլ կա: Եվ հենց այդ մոտեցումը պետք է ստիպի, որ յուրաքանչյուր դեպքի մոտենաս անհատական տեսանկյունից եւ անհատական վերլուծություն կատարես», ասաց գիտնականը՝ խոստովանելով, որ տարիների կատարած աշխատանքից ու դժվարություններից հետո հանգել է եզրակացության, որ ավելի հետաքրքիր է լինել հոլիվուդյան աստղ, քան զբաղվել անձի մեջ բռնության ռիսկի գնահատմամբ:

Գնահատելու համար կերպարների մեջ ագրեսիան՝ Կուկը հաշվի է առնում երեք չափանիշ՝ տարիք, պատճառ եւ վարքագիծ: Երկրորդ փուլում արդեն գիտնականը առանձնացնում է սեռային պատկանելությունը, կարգավիճակը, հասարակությունից մեկուսացած լինելու փաստն ու պատճառները:

Ավելի քան մեկ ժամ տեւած դասախոսության ընթացքում շոտլանդացի գիտնականը ներկայացրեց հաստվածներ այլ հոգեբանների կատարած ուսումնասիրություններից, օրինակներ Գլազգոյի կալանավայրերի, եւ հոգեբուժարանների վերաբերմունքից եւ մթնոլորտից: Կուկը ընդգծում է մոտեցումը, որ կալանավայրերում եւ հոգեբուժարաններում բոլորին ցուցաբերվում է հավասար վերաբերմունք: «Սա սխալ է, որովհետեւ միայն անհատական մոտեցմամբ հնարավոր կլինի հասնել ճիշտ կանխագուշակման եւ եզրահանգման, թե որքանով է նա վտանգավոր հասարակության համար»:

ՀԱՍՄԻԿ ՀԱԲՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Մեր հոբելյանական նստաշրջանը եւ հայ փիլիսոփայական մտքի զարգացման ուղիները

Փիլիսոփայական մտքի դարավոր պատմությունը անվերապահորեն համոզում է, որ նրա զարգացման ուղիներն անիմանալի են: Սակայն հայ փիլիսոփայական միտքը՝ Դավիթ Անհաղթի հանճարեղ երկերի շնորհիվ այնպիսի հսկայական ու արագասավոր ավանդույթներ է մշակել, որ այս դեպքում որոշակի կանխատեսումները ճշմարտության մեծ հավանականություն ունեն: Ես առաջին հերթին նկատի ունեմ իմացաբանականի ու տրամաբանականի այն սերտ միասնությունը եւ փոխներգործությունը, որը Դավիթ Անհաղթի փիլիսոփայական ժառանգության ամենացայտուն կողմն է եւ իր անդրադարձն է ունեցել հայ փիլիսոփայական մտքի պատմության բոլոր դպրոցներում:

Մեր օրերին Դավիթ Անհաղթի նշված ավանդույթն առավելապես նկատելի է ակադեմիկոս Գեորգ Բրույանի աշխատություններում: Այս առումով առավել նշանավոր է ակադեմիկոսի «փոխակերպական տրամաբանության» համակարգը: Փոխակերպական տրամաբանության ուսմունքը պատկանում է ձեւական տրամաբանության ոլորտին: Ավելորդ չէ նշել, որ դեռեւս 18-րդ դարում գերմանացի մեծ մտածող Իմանուիլ Կանտը այն կարծիքին էր, որ ձեւական տրամաբանությունը կատարյալ գիտական համակարգ է: Եվ ահա այդ կատարյալ ուսմունքում Գեորգ Բրույանը ի հայտ է բերել այնպիսի հարցադրումների մի ամբողջ շերտ, որոնց պատասխանները կազմում են տրամաբանական գիտության մի կարեւոր ոլորտ, որի առանցքային հարցն է, թե ինչպես են փոխհարաբերվում մտքի բացահայտ եւ ոչ-բացահայտ ձեւերն ու կառույցները: Ես միանգամայն վստահորեն կարող եմ կանխագուշակել, որ հայ փիլիսոփայական-տրամաբանական մտքի հետագա զարգացման ուղիներից մեկը հենց փոխակերպական տրամաբանությունն է լինելու: Եվ դա ոչ միայն այն պատճառով, որ սկսած 1968 թ. ակադեմիկոս Բրույանը հրատարակել է մի շարք բարձրարժեք հոդվածներ ու մենագրություններ հայերեն, ռուսերեն ու անգլերեն լեզուներով: Հիմնական փաստարկս այն է, որ Բրույանը իր աշակերտների ու հետեւորդների հետ միասին 2008 թ.հրատարակեց «Փոխակերպական տրամաբանություն» երկհատորյակը:

Մյուս փիլիսոփայական-տրամաբանական ուղղությունը, որն, ըստ իս, ոչ միայն հեռանկարային է, այլ նաեւ համապատասխանում է ժամանակակից կյանքի սոցիալ-քաղաքական պահանջմունքներին՝ դա փաստարկման տեսությունն է: Եթե ես ճիշտ եմ հասկանում քաղաքական պայքարի բնույթի ներկայիս միտումը, ապա ինձ համար միանգամայն համոզիչ է, որ մոտակա տարիներին տրամաբանորեն փաստարկված միտքը դառնալու է համախոհներ ներգրավելու առավել ազդեցիկ ուղին: Դա բնականաբար կնպաստի փաստարկման ընդհանուր տեսության եւ նրա արդյունավետ կիրառման եղանակների հետագա զարգացմանը: Հայ փիլիսոփայական մտքի զարգացման այս հեռանկարը բոլոր կասկածներից վեր արգասաբեր կլինի, քանի որ Փիլիսոփայական փաստարկման Երեւանյան դպրոցը, որը հիմնել եւ ղեկավարում է ակադեմիկոս Գեորգ Բրույանը, Բելգիայի ու Ֆինլյանդիայի դպրոցների հետ մեկ տեղ փաստարկման տեսության մշակման աշխարհիս ամենաճանաչված կենտրոններից մեկն է:

Հայ փիլիսոփայական մտքի զարգացման երրորդ հեռանկարային ուղին գիտական աշխատանքի տեխնոլոգիայի մշակումն է: Մեր օրերին գիտելիքը դարձավ ամենաբարձր պահանջարկ վայելող ապրանքներից մեկը: Ժամանակակից գիտությունը չի կարող բավարարվել գիտական հետազոտության մեթոդների մասին ընդհանուր տեսական դատողություններով: Այսօրվա գիտելիքների արդյունավետ արտադրությունը պահանջում է ոչ թե գիտելիքի վերացական տեսություններ ու մոդելներ, այլ գիտելիքների արտադրության կոնկրետ տեխնոլոգիաներ:

Հայ փիլիսոփայական մտքի զարգացման ուղին պայծառ է, քանի որ այն լուսավորված է Դավիթ Անհաղթի ժառանգության անմար ջահով:

Պրոֆ. ՌՈԲԵՐՏ ՋԻՋՅԱՆ
(կրճատումներով)

Գեորգ Բրուտյան ...

➥Բ

է, ու բոլոր այս երեք առանձնահատկություններով աչքի է ընկնում մեր՝ հայկական գիտությունը: Շատ երկրներում անպայման խոսում են փաստարկման տեսության երեւանյան դպրոցի մասին, շատերը համարում են իրենց այդ դպրոցից ծնված նոր դպրոցների հեղինակներ: Այս դպրոցը ժամանակին ուներ եւ ունի մասնաճյուղեր այլ երկրներում, այնպես որ սա չափազանց հայկական փիլիսոփայության նշանավոր հատկություններից մեկն է: Եթե խոսենք՝ ի՞նչ հաջողություն ունի Հայաստանը փիլիսոփայության բնագավառում, պետք է նշենք այդ՝ փաստարկման տեսությունը:

Ավելի կարեւոր է, իմ կարծիքով, փոխակերպական տրամաբանության ստեղծումը. եթե փաստարկման տեսությունն այլ երկրներում է ստեղծվել, իսկ մենք դարձել ենք կենտրոններից մեկը, ապա փոխակերպական տրամաբանությունն այստեղ զրոյից է ստեղծվել՝ անունն էլ, տեսությունն էլ: Իսկ հիմա երկու հսկայական հատոր է հրատարակված այդ տեսակետից եւ բազմաթիվ լեզուներով թարգմանված է՝ տարբեր հատվածներով եւ տարբեր հոդվածներով: Որ այս ինստիտուտը ստեղծված է՝ մի կողմից դառնում է օրինակ արտերկրի շատ գիտնականների համար, մյուս կողմից էլ նոր թափ է ստանում՝ հարցեր, խնդիրներ կան այդ բնագավառում, որոնք լուծված չեն եւ անպայման կլուծվեն: Դրանց լրացնում է նաեւ մետափիլիսոփայությունը, որը խիստ վիճարկելի պրոբլեմներ ունի, այս հարցով զբաղվող գրեթե յուրաքանչյուր մարդ իր տեսակետն ունի: Եւ մեր դպրոցը նույնպես մետափիլիսոփայության խնդիրներով շատ է զբաղվել, եւ հաշվի են առնում այս դպրոցի կարծիքը: Կան եւ էլի ուղիներ՝ փիլիսոփայությունն անսահման է, սահման չունի: Բայց ես նշեցի միայն այն դրույթները, այն ուղղությունները, որոնց համար ստեղծվել է միջազգային դարձած այս գիտահետազոտական ինստիտուտը: Եւ այդ բոլորի մասին խոսվեց մեր գիտաժողովում:

Հինգ մասնաճյուղ է աշխատել, որոնցից երեքը փիլիսոփայական հարցերին էին նվիրված, երկուսը հոգեբանությանը. բանն այն է, որ եթե մեր փիլիսոփայական անվանդույթները գալիս են շատ հնուց, համաշխարհային մասշտաբով մենք նշեցինք Դավիթ Անհաղթի 1500-ամյակը, դա առիթ տվեց, որ բացահայտեինք նոր դրույթներ Անհաղթի գործերում, դրույթներ, որոնց հետ ծանոթ չէին աշխարհի շատ փիլիսոփաներ, եւ զարմացած էին, որ Դավիթ Անհաղթը կարող էր լուծել այնպիսի պրոբլեմներ, որոնք մինչեւ հիմա շատերն են երազում լուծել, բայց չեն կարողանում հասնել այդ մակարդակին: Իսկ հիմա մենք ե՛ւ մասշտաբներն ենք ընդարձակում, ե՛ւ նորություններն ենք բացահայտում:

- Երիտասարդ գիտանականները դառնո՞ւմ են լավ ժառանգության եւ այս նոր նախաձեռնությունների կրողը:

- Երիտասարդներին ես մեծ նշանակություն եմ տալիս անձամբ, եւ շատ-շատերն են լավ ստեղծագործում: Երբեմն այնպիսի բաներ են կատարվում, որ մարդու մտքով էլ չի անցնում: Ինձ մոտ հինգերորդ կուրսում մի քանի տարի առաջ 21 տարեկան Աննա Ամիրխանյանը պաշտպանեց թեկնածուական ատենախոսություն, մի բան որ չի եղել ոչ արեւմուտքում, ոչ ուրիշ տեղ, դա բացառիկ երեւույթ էր: Հիմա մենք հրատարակում ենք նաեւ միջազգային ամսագիր՝ Փիլիսոփայության միջազգային ակադեմիայի ամսագիրը՝ «Նորություններ եւ հայացքներ», սա համաշխարհային նշանակություն ունեցող հրատարակություն է,այստեղ միայն միջազգային ակադեմիայի անդամների գործերն են հրապարակվում: Բայց ես, այնուամենայնիվ, հանգեցի այն եզրակացության, որ այնտեղ պետք է լինի նոր, երիտասարդ գիտնականների բաժանմունք, որովհետեւ հաճախ ես տեսնում եմ, որ երիտասարդներն այնքան առաջ են անցել, որ մեծի եւ փոքրի տարբերություն չի զգացվում:

- Այսինքն՝ սերնդափոխության խնդիրը բնականոն ընթացք ունի:

- Գիտեք ինչ՝ ԱՄՆ-ում ռադիոյի աշխատակից մեկը ինձ հարց տվեց՝ «Դուք երիտասարդ կադրեր ունե՞ք», ասացի՝ «Շատ ունեմ, ընդհանրապես իմ դեպքն է՝ մի գիրք էլ պակաս գրեմ, բայց հրատարակեմ իմ ուսանողների աշխատանքները, ե՛ւ այստեղ, ե՛ւ ակադեմիայում հրատարակչություն ունենք եւ հրատարակում ենք երիտասարդների աշխատանքները»: Հարցրին՝ իսկ հնարավոր համարո՞ւմ եք, որ հենց այսօրվանից նրանք փոխարինեն Ձեզ», ասացի՝ «Ոչ, չեն կարող, քանի որ ես չեմ ուզում դեռ գնալ»: Վերջին իմ ասուլիսանը ասուլիսանուրան մեկ տարում ավարտեց, պաշտպանեց փայլուն դիսերտացիա:

Հարցազրույցը վարեց՝
ՄԱՐԻԵՏԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆԸ